ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TE WINGENE, BEERNEMSTEENWEG-WILDENBURG

VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 273

Rapport opgemaakt door: Anouk Van der Kelen en Melissa Lamberts

Oktober-november 2016

Dossiernr. 20202.R.01 (intern)

N370-22709 (extern)

Kontichsesteenweg 38

2630 Aartselaar

Aartselaar

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief te Wingene, Beernemsteenweg-Wildenburg

Auteurs

Anouk Van der Kelen en Melissa Lamberts

Opdrachtgever

Aquafin nv & Agentschap Wegen en Verkeer

Projectnummer

- 20202 (intern)
- N370-22709 (extern)
- 2016K130 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en Datum

Aartselaar, Oktober-november 2016

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 273

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template

Versies		
Versie	Datum	Status
v0	30/09/2016	Interne draft
v1	3/11/2016	Externe draft / definitieve versie
v2	17/11/2016	Definitieve versie

Projectteam	
Functie	*Naam*
Projectleider	Jan Coenaerts
Business Unit Manager	Tim Moerenhout
Kwaliteitscontrole	Jan Coenaerts
Director	Didier Reyns/Patrick Hambach

INHOUD

DEEL 1 Privacyfiche.....apart

DEEL 2 Verslag van resultaten.....8

1 Inleiding (beschrijvend gedeelte).....8

1.1 Thesaurus.....8
1.2 Samenvatting.....8
1.3 Administratieve gegevens.....9
1.4 Doel van het onderzoek.....10
1.5 Aanleiding van het onderzoek.....11
1.6 Afbakening van het onderzoeksgebied.....12
1.7 Onderzoeksstrategie.....15

2 Aard van de bedreiging.....16

2.1 Huidige situatie.....16
2.2 Toekomstige situatie.....18

3 Assessmentrapport: landschappelijke analyse.....36

3.1 Topografische situering.....36
3.2 Bodemkundige situering.....41

4 Assessmentrapport: archeologische voorkennis.....48

4.1 Inventarissen onroerend erfgoed.....49
4.2 cartografische bronnen.....68
4.3 Recente landschapsveranderingen.....73

5 Besluit.....75

5.1 Interpretatie en datering.....75
5.2 Inschatting potentieel tot kennisvermeerdering.....76
5.3 Samenvatting voor gespecialiseerd publiek.....76
5.4 Samenvatting voor niet-gespecialiseerd publiek.....78

6 Kwaliteitscontrole en ondertekening.....79

7 Bibliografie.....80

7.1 Bronnen.....80
7.2 Plannen- en kaartenlijst.....82

DEEL 3 Programma van maatregelen.....apart

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Luchtfoto (grootschalige winteropnamen, kleur, 2013-2015) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 13
Figuur 2: GRB met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 13
Figuur 3: Kadasterplannen met aanduiding van het tracé (blauw): van boven naar onder volgen de drie delen het traject van noord naar zuid. (Bron: CadGIS 2016) 15
Figuur 4: GRB met aanduiding van de reeds verstoorde zone (rood gearceerd) ter hoogte van het tracé. De drie kaarten doorlopen het onderzoeksgebied van boven naar onder in noord-zuid richting. (Bron: Geopunt 2016; opdrachtgever 2016) 17
Figuur 5: Overzichtsplan van de geplande werken op het onderzoeksgebied (deel 1 van 3). Het DWA-stelsel is aangeduid in rood, het RWA-stelsel in blauw. (Bron: opdrachtgever 2016) 23
Figuur 6: Overzichtsplan van de geplande werken op het onderzoeksgebied (deel 2 van 3). Het DWA-stelsel is aangeduid in rood, het RWA-stelsel in blauw. (Bron: opdrachtgever 2016) 24
Figuur 7: Overzichtsplan van de geplande werken op het onderzoeksgebied (deel 3 van 3). Het DWA-stelsel is aangeduid in rood, het RWA-stelsel in blauw. (Bron: opdrachtgever 2016) 25
Figuur 8: Dwarsdoorsnedes 2 (links) en 26 (rechts). (Bron: opdrachtgever 2016) 26
Figuur 9: Dwarsdoorsnedes 38 (links) en 50 (rechts). (Bron: opdrachtgever 2016) 27
Figuur 10: Dwarsdoorsnedes 66 (links) en 90 (rechts). (Bron: opdrachtgever 2016) 28
Figuur 11: Dwarsdoorsnedes 110 (links) en 122 (rechts). (Bron: opdrachtgever 2016) 29
Figuur 12: Grondplan en dwarsdoorsnedes van pompstation 1. (Bron: opdrachtgever 2016) .. 30
Figuur 13: Grondplan en dwarsdoorsnedes van pompstation 2. (Bron: opdrachtgever 2016) .. 31
Figuur 14: Grondplan en dwarsdoorsnedes van pompstation 3. (Bron: opdrachtgever 2016) .. 32
Figuur 15: Grondplan en dwarsdoorsnedes van pompstation 4. (Bron: opdrachtgever 2016) .. 33
Figuur 16: Grondplan en dwarsdoorsnede van de pompunits. (Bron: opdrachtgever 2016) 34
Figuur 17: Typedwarsprofiel C-C met straatniveau, fietspad, langsgracht en afwateringsgracht. (Bron: opdrachtgever 2016) 35
Figuur 18: Tabel met geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 3. 36
Figuur 19: Detail topografische kaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: NGI 2016) 36
Figuur 20: Luchtfoto (grootschalige winteropnamen, kleur, 2013-2015) met aanduiding van het tracé (blauw) en hoogteprofielen (groen). Deze hoogteprofielen zijn onder de luchtfoto weergegeven in stijgende volgorde van 1 t.e.m. 7. (Bron: Geopunt 2016) 39
Figuur 21: DTM (1m) met aanduiding van het tracé (blauw): overzicht (boven) en detail (onder). Het kleurverschil is te wijten aan de ligging van het onderzoeksgebied op kaartbladen 13 (noorden) en 21 (zuiden). (Bron: Geopunt 2016) 40
Figuur 22: Hillshade (afgeleid van DTM 1m) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 40
Figuur 23: Gedigitaliseerde bodemkaart (1:20.000) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 41
Figuur 24: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 44
Figuur 25: Beschrijving van de Quartairgeologische sequentie in de omgeving van het tracé: type 1. (Bron: Geopunt 2016) 44
Figuur 26: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 45

Figuur 27: Bodemerosiekaart op perceelsniveau met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 46
Figuur 28: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 47
Figuur 29: Tabel met geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 4. 48
Figuur 30: Overzichtskaart inventarissen onroerend erfgoed met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geoportaal 2016) 49
Figuur 31: Weergave met locaties met landschappelijk erfgoed (groen) in de omgeving van het tracé (blauw). (Bron: Geoportaal en Inventarissen Onroerend Erfgoed 2016) 50
Figuur 32: Overzichtstabel met landschappelijk erfgoed. 50
Figuur 33: Weergave van de locaties met bouwkundig erfgoed (oranje) en beschermde monumenten (paars) in de omgeving van het tracé (blauw). (Bron: Geoportaal en Inventarissen Onroerend Erfgoed 2016) 51
Figuur 34: Overzichtstabel bouwkundig erfgoed. 53
Figuur 35: Landhuis "De Warande". (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 53
Figuur 36: Vrijstaande eenlaagswoning. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 54
Figuur 37: Hoeve met losse bestanddelen (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 54
Figuur 38: Landhuis "Blauwhuis". (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 55
Figuur 39: De Wildenburg in de Flandria Illustrata, Sanderus p.432 (1641). (Bron: UGent) 56
Figuur 40: Parochiekerk Heilige Georgius, zicht op exterieur. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 57
Figuur 41: Oude postkaart (zonder datering) van Wildenburg met zich op de Sint-Joriskerk. (Bron: Heemkundige Kring Ons Wingene 2016) 57
Figuur 42: Parochiekerk Heilige Georgius of Sint-Joris, zicht op interieur. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 58
Figuur 43: Dubbelhuis met horecafunctie. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 58
Figuur 44: Dubbele woonhuis. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 59
Figuur 45: Voormalige pastorie van Wildenburg. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 60
Figuur 46: Diephuis. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 60
Figuur 47: Voormalig onderpastorie. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 61
Figuur 48: Hoekperceel met verschillende bouwvolumes. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 62
Figuur 49: Historische boerenardbeiderswoning. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 63
Figuur 50: Complex van acht woningen. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 63
Figuur 51: Schouttewalle. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016) 64
Figuur 52: Weergave van de CAI-locaties (rood) in de omgeving van het tracé (blauw). (Bron: CAI 2016) 66
Figuur 53: Overzichtstabel met CAI-locaties. 67
Figuur 54: Fricxkaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 68
Figuur 55: Ferrariskaart overzicht (boven) en detail (beneden) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 70
Figuur 56: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 71
Figuur 57: Vandermaelenkaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 72
Figuur 58: Poppkaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 72
Figuur 59: Ortholuchtfoto 1971 (kleinschalige zomeropnamen, zwart-wit) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016) 73

Figuur 60: Ortholuchtfoto 1979-1990 (kleinschalige zomeropnamen, kleur) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)..... 74
Figuur 61: Ortholuchtfoto 2013-2015 (grootschalige winteropnamen, kleur) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)..... 74

DEEL 2 VERSLAG VAN RESULTATEN

1 INLEIDING (BESCHRIJVEND GEDEELTE)

1.1 THESAURUS

Bureauonderzoek, Wingene, lijntracé, Beernemsteenweg (N370), Wildenburg, Oude Bruggeweg, Blauwhuisstraat, De Gruyterdreef, Romerijstraat, Verlorengoedstraat, Bedelfstraat, Toegangsweg Beernemsteenweg 10-12, rioleringswerken, wegeniswerken, vrijgave.

1.2 SAMENVATTING

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO nv naar aanleiding van de geplande riolerings- en aanverwante infrastructuurwerken ter hoogte van Beernemsteenweg-Wildenburg te Wingene. Het tracé loopt langs de Beernemsteenweg (N370), Oude Bruggeweg, Blauwhuisstraat, Romerijstrat, De Gruyterdreef, Verlorengoedstraat, Bedelfstraat en Toegangsweg Beernemsteenweg 10-12. Het doel van dit onderzoek is drieledig. Ten eerste wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande bouwwerken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

1) Uit het historisch en landschappelijk onderzoek (hoofdstukken 3 en 4) blijkt dat het terrein gelegen is op voornamelijk lemige zandbodems in een relatief vlak terrein dat helt in zuid(west)elijke richting. In de omgeving van het tracé stromen enkele beken: Hertsbergebeek, Ringbeek en Blauwhuisbeek. Dergelijke zones zouden, naar analogie met gekende steentijdsites (die zich vaak in gradiëntzones bevinden), geen grote verwachting inhouden tot het aantreffen van vondsten uit deze periode. De regio bleek reeds vroege menselijke aanwezigheid te kennen zoals werd aangetoond door enkele mesolithische en neolithische vondsten ter hoogte van het Sportpark. Het was echter vooral vanaf de middeleeuwen dat Wingene groeide en deze trend zette zich door in de Nieuwe en Nieuwste Tijd, hoewel de gemeente ook een aantal tegenslagen te verwerken kreeg. De bewoning in Wingene was geconcentreerd in de dorpskern terwijl sporadisch ook langs de invalswegen huizen ingeplant werden. Dit werd bevestigd door cartografisch onderzoek, dat ook uitwees dat de meeste van de huidige wegen reeds teruggaan op 18de-eeuwse voorgangers. In recente tijden werden deze wegen verhard en voorzien van riolering en nutsleidingen. In de onmiddellijke omgeving van het tracé werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd en meldingen van archeologisch erfgoed in de omgeving zijn ook schaars. Langsheen het tracé en in de omgeving is bouwkundig erfgoed wel beter vertegenwoordigd. Deze gebouwen getuigen vooral van het agrarische karakter van dit deel van Wingene en weerspiegelen o.a. de ontginningsgeschiedenis van de omgeving. De sporen hiervan zijn ook nog zichtbaar in de huidige perceelsgrenzen.

2) Uit een analyse van het huidige landschap blijkt dat het onderzoeksgebied in grote mate is verstoord door de aanleg van de weg, de reeds bestaande nutsleidingen, langsgrachten en riolering. Bijgevolg zijn de archeologische resten die zich onder het traject bevonden waarschijnlijk vernietigd. De geplande ingrepen in de bodem zouden dus voornamelijk reeds geroerde aarde omwoelen. De impact van de werken is bijgevolg zeer klein.

3) De werken voorzien plaatselijk in een gestuurde boring (Blauwhuisstraat) en het graven van smalle sleuven, die reeds over diep verstoord terrein lopen, voor het aanleggen van de leidingen. Het wordt op die manier zeer moeilijk om ruimtelijk inzicht te verkrijgen in eventueel aanwezige sporen. Bijgevolg is het potentieel tot kennisvermeerdering, zeker bij in achtnemen van de verregaande verstoring langs het tracé, zeer klein.

Uit 1, 2 en 3 kan geconcludeerd worden dat de verwachting om archeologische resten aan te treffen relatief laag is gezien het beperkte archeologisch potentieel en de verregaande verstoring. Mochten toch sporen worden aangetroffen dan zouden deze ruimtelijke context missen door het smalle kijkvenster waarover ze worden aangesneden. Door dit gebrekkig potentieel tot kennisvermeerdering wegen de kosten van verder onderzoek niet op tegen de baten. Er wordt bijgevolg geen verder onderzoek geadviseerd.

1.3 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2016K130
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	Anouk Van der Kelen
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2016/000155
Naam + adres onderzoeksgebied	Beernemsteenweg-Wildenburg zn
- straat + nr.:	Beernemsteenweg zn Oude Bruggeweg zn Blauwhuisstraat zn De Gruyterdreef zn Romerijstraat zn Verlorengoedstraat zn Bedelfstraat zn Toegangsweg Beernemsteenweg 10-12
- postcode:	8750
- fusiegemeente:	Wingene
- land:	België
Lambert72coördinaten (EPSG: 31370)	- X: 75694,28m Y: 198510,28m (noordelijk punt Oude Bruggeweg) - X: 75836,07m Y: 198648,46m (noordelijk punt Beernemsteenweg) - X: 76015,33m Y: 198488,09m (noordelijk punt Blauwhuisstraat) - X: 75784,09m Y: 198 350,81m (kruispunt Oude Bruggeweg- Beernemsteenweg-Blauwhuisstraat) - X: 75100,68m Y: 197 039, 07m (kruispunt Beernemsteenweg-Romerijstraat) - X: 75155,36m Y: 196 867,30m (zuidelijk punt Romerijstraat) - X: 74380,69m Y: 196281,58m (kruispunt Verlorengoedstraat-Beernemsteenweg-Bedelfstraat) - X: 74414,01m Y: 196271,25m (oostelijk punt Bedelstraat)

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2016K130
	- X: 74025,11m Y: 196715,95m (westelijk punt Verlorengoedstraat) - X: 74084,46m Y: 195822,66m (kruispunt Beernemsteenweg-Toegangsweg Beernemsteenweg 10-12) - X: 73893,84m Y: 195612,59m (zuidelijk punt Beernemsteenweg)
Kadaster	Het tracé loopt hoofdzakelijk over openbare weg, maar er zal ook gewerkt worden op privatieve percelen. Een kadasterplan met aanduiding van het tracé en de werkzones is aan deze nota toegevoegd als bijlage.
- Gemeente:	Wingene
- Afdeling:	1
- Sectie:	C en D
- Percelen:	Voor een volledig overzicht van deze percelen: zie bijlage. Het terrein voor grondverbetering wordt voorzien op D455c.
Onderzoekstermijn	Oktober-november 2016
Thesaurus	Bureauonderzoek, Wingene, lijntracé, Beernemsteenweg (N370), Wildenburg, Oude Bruggeweg, Blauwhuisstraat, De Gruyterdreef, Romerijstraat, Verlorengoedstraat, Bedelfstraat, Toegangsweg Beernemsteenweg 10-12, rioleringswerken, wegeniswerken, vrijgave.

1.4 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het doel van de archeologienota is nagaan in hoeverre het archeologisch archief, dat potentieel aanwezig is op een terrein, is bedreigd door een nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek heeft drie objectieven. Ten eerste wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van de site. Daarnaast wordt nagegaan welke bewaring we kunnen verwachten van deze archeologische resten. Ten derde wordt nagegaan wat de impact van de geplande ingreep in de bodem zal zijn op deze resten.

De gegevens voor deze analyse worden gehaald uit bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten in combinatie met de plannen geleverd door de opdrachtgever. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal een advies worden geformuleerd voor eventueel archeologisch vervolgonderzoek, *in situ* bewaring of vrijgave van het terrein.

1.5 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer naar aanleiding van de geplande werken te Wingene langsheen de Beernemsteenweg (N370), Oude Bruggeweg, Blauwhuisstraat, De Gruyterdreef, Romerijstraat, Verlorengoedstraat, Bedelfstraat en Toegangsweg Beernemsteenweg 10-12. Deze werken houden het onderstaande in:

- Aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel (DWA, RWA) ter vervanging van het aanwezige gemengde enkelvoudig rioleringsstelsel;
- Aanleg van een grachtenstelsel;
- Bouw van vier pompstations;
- Aanleg van bijhorende persleidingen;
- Aanleg van de wachtpersleiding voor een later project dat zal worden uitgevoerd door dezelfde opdrachtgever (Vorsevijvers);
- Aanleg van drukriolering;
- Verdiepen en/of herprofileren van bestaande grachten;
- Vernieuwen van de bovenbouw;
- Aanleg van vrijliggende fietspaden langs de Beernemsteenweg te Wingene (enkelrichting aan beide zijden van de weg tussen de Koolstraat t.e.m. de Kerk Wildenburg; dubbelrichting aan oostzijde van de rijweg vanaf Kerk Wildenburg tot net voorbij Blauwhuisstraat);
- Aanplanten van hoogstammen;
- Aanleg van amfibietunnels met bijhorende geleidingswanden;
- Aanleg van tijdelijke werkzones en terreinen voor grondverbetering;
- Werken aan waterlopen.

Een uitgebreide beschrijving van de geplande werken wordt verder in deze nota gegeven (zie 2.2 Toekomstige situatie).

De beoogde opbraak van het wegdek en de graafwerken worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de 3000m² overschrijdt en de ingreep in de bodem (54.249m²) de 1000m² overschrijdt, moet er in het kader van het nieuwe Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een bouwvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Gezien het tracé over openbare wegen loopt, is onderzoek met ingreep in de bodem voorlopig niet mogelijk. Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van bureauonderzoek.

1.6 AFBAKENING VAN HET ONDERZOEKSGEBIED

Het onderzoeksgebied is gesitueerd op het grondgebied van de gemeente Wingene (provincie West-Vlaanderen). Het tracé loopt in totaal over een afstand van 5.425m verdeeld over verschillende straten in de omgeving van het bedrijventerrein Wildenburg, gelegen aan de Beernemsteenweg (N370) in Wingene. De straten waarin de geplande werken zullen plaatsvinden zijn: Beernemsteenweg, Oude Bruggeweg, Blauwhuisstraat, De Gruyterdreef, Romerijstraat, Verlorengoedstraat, Bedelfstraat en Toegangsweg Beernemsteenweg 10-12.

Deze werken kaderen in een groter projectdossier, echter in deze archeologienota wordt enkel de eerste fase van dit grootschalig project nader bekeken, namelijk fase 1: Peerstalstraat tot Blauwhuisstraat. Voor fase 2 wordt een aparte stedenbouwkundige vergunning aangevraagd op een nog niet gespecifieerd moment in de toekomst. Het is dan ook niet aan de orde om deze fase reeds in deze archeologienota op te nemen. Het gehele project zal tot stand komen door de samenwerking tussen verschillende bevoegde actoren, waardoor de noodzakelijke werken zo efficiënt mogelijk kunnen worden uitgevoerd, bijvoorbeeld door de combinatie van riolerings- en wegenwerken. Hierdoor dient het tracé slechts éénmalig te worden opengebroken, wat gezien het economische en maatschappelijk belang van de N370 meer dan opportuun kan worden geacht.

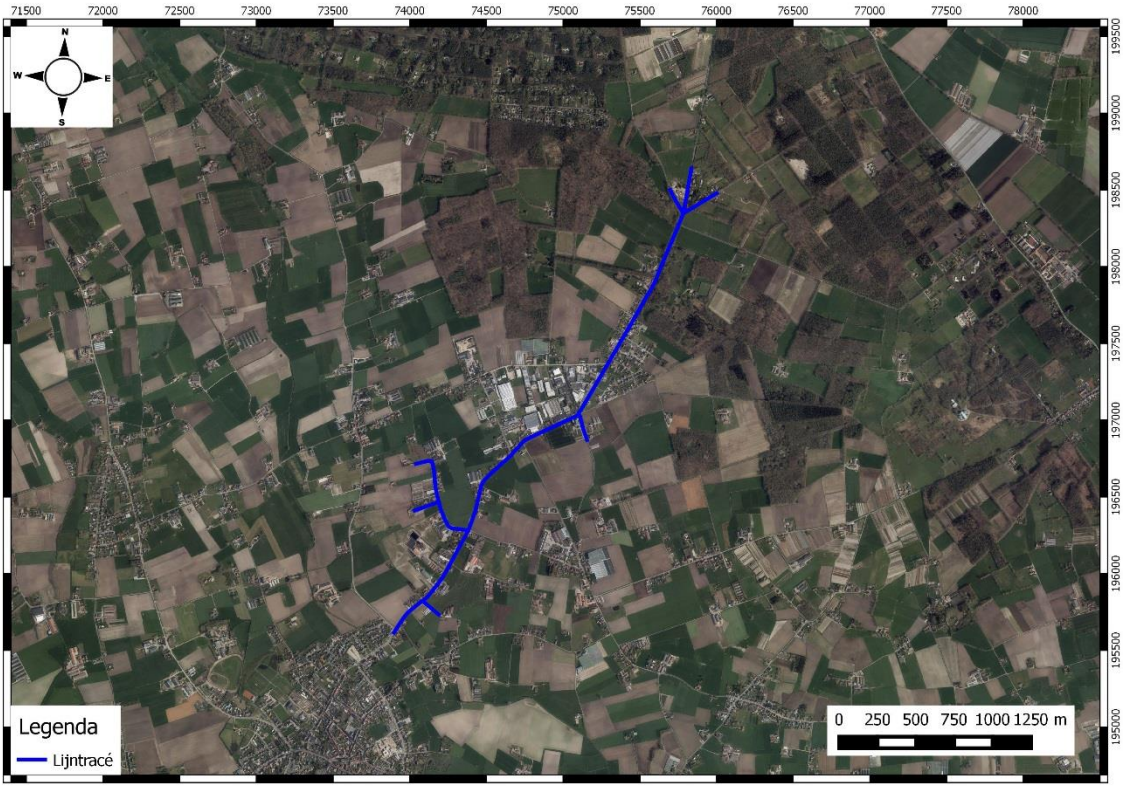
Het grootste deel van het tracé, meer bepaald 3.715m, loopt langs de Beernemsteenweg (N370). Deze baan voor tweerichtingsverkeer is een belangrijke verbindingsweg in de regio. Het overige gedeelte van het tracé bestaat uit straten die elk te classificeren zijn als vertakkingen van de N370.

In het noorden splitst het tracé zich ter hoogte van het kruispunt Beernemsteenweg, Oude Bruggeweg en Blauwhuisstraat. Het loopt in alle drie deze straten door. Voor de Oude Bruggeweg gaat het over 180m en voor de Blauwhuisstraat over 290m.

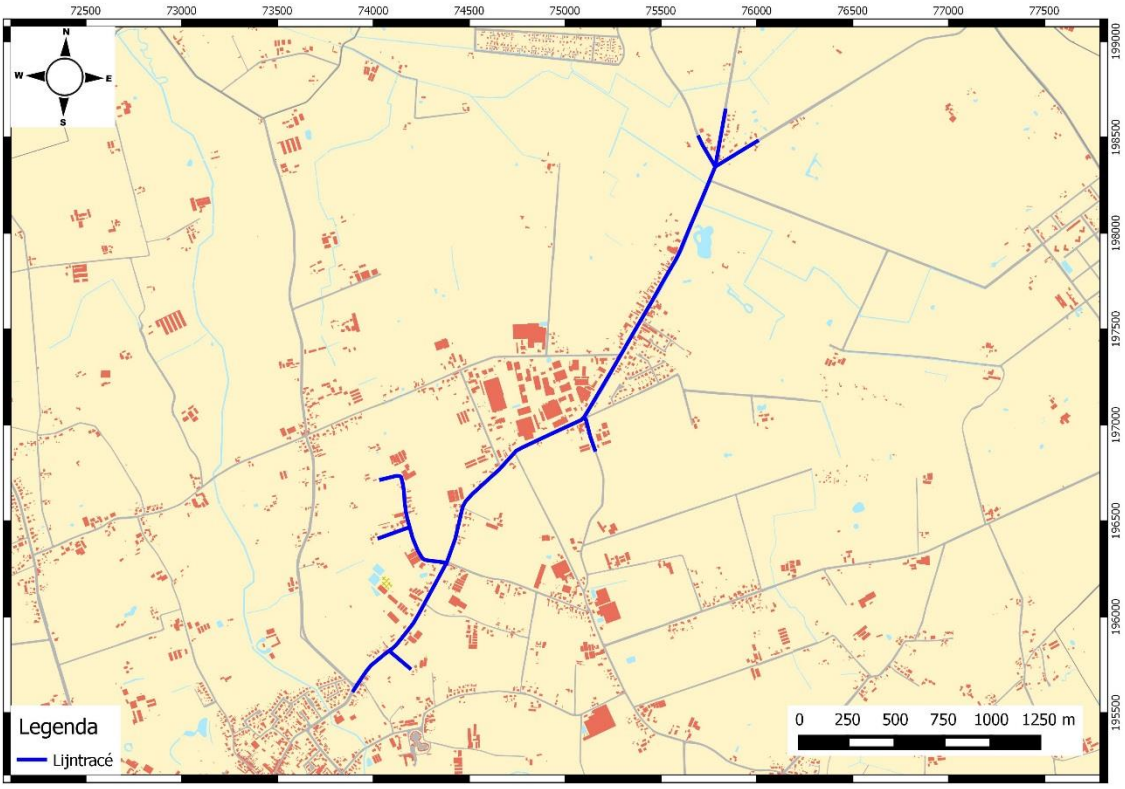
In het zuiden loopt het tracé tot aan het kruispunt van de Beernemsteenweg met de Peerstalstraat.

Het tracé vertakt zich ook nog langs beide richtingen op het kruispunt van de Beernemsteenweg met de Verlorengoedstraat in het westen en de Bedelfstraat in het oosten. Verder is er ook nog een vertakking waar het traject zijn weg vervolgt in de Romerijstraat in zuidoostelijke richting.

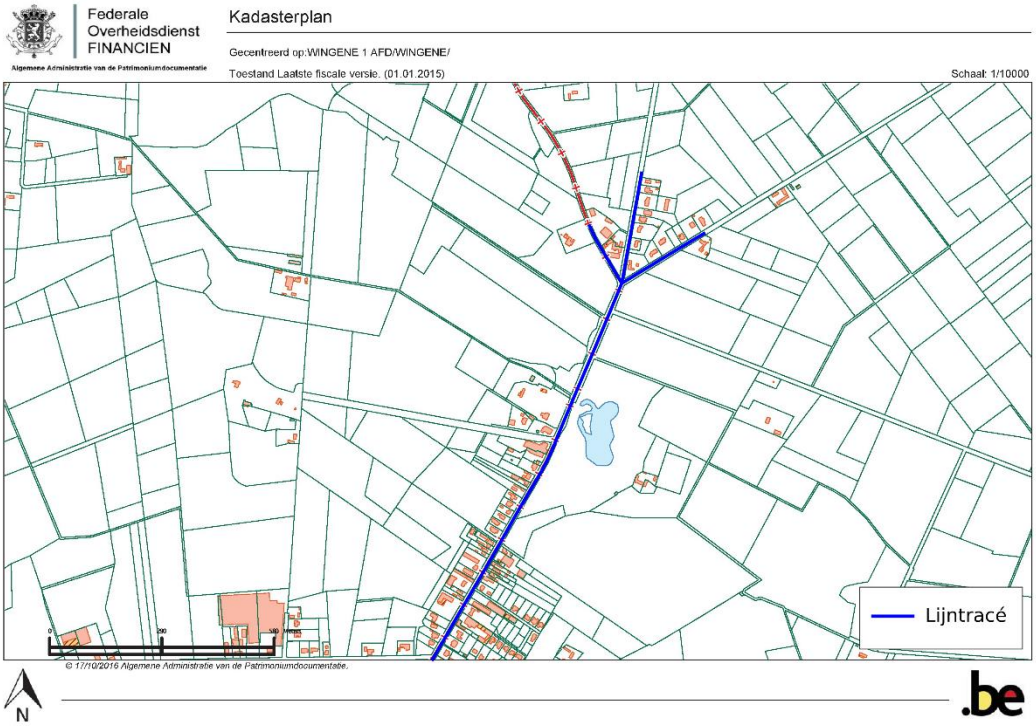
Tijdens de geplande werken zou een totale oppervlakte van 54.249m² verstoord worden. Dit houdt onder andere in dat het bestaande wegdek volledig zou worden opengebroken (met uitzondering van de Blauwhuisstraat waar gewerkt zal worden via gestuurde boring). Daarnaast zal er ook gewerkt worden op naburige privatieve percelen voor de geplande werken aan de grachten, de aanleg van de fietspaden, etc. Voor een opsomming van deze percelen, zie 1.3 Administratieve gegevens.

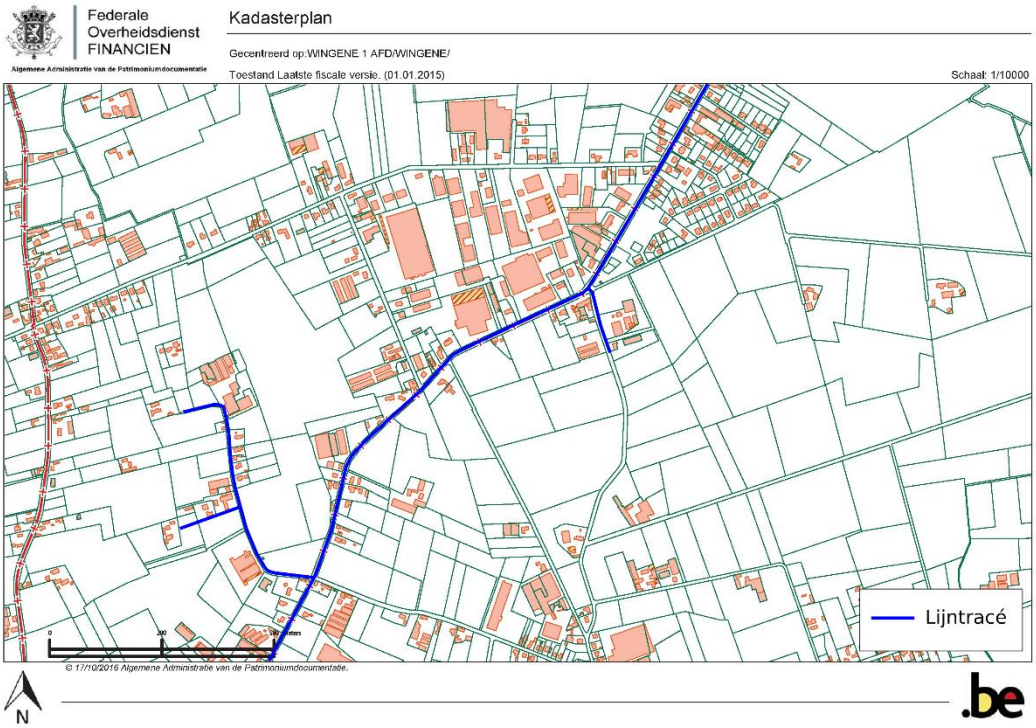

Figuur 1: Luchtfoto (grootschalige winteropnamen, kleur, 2013-2015) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

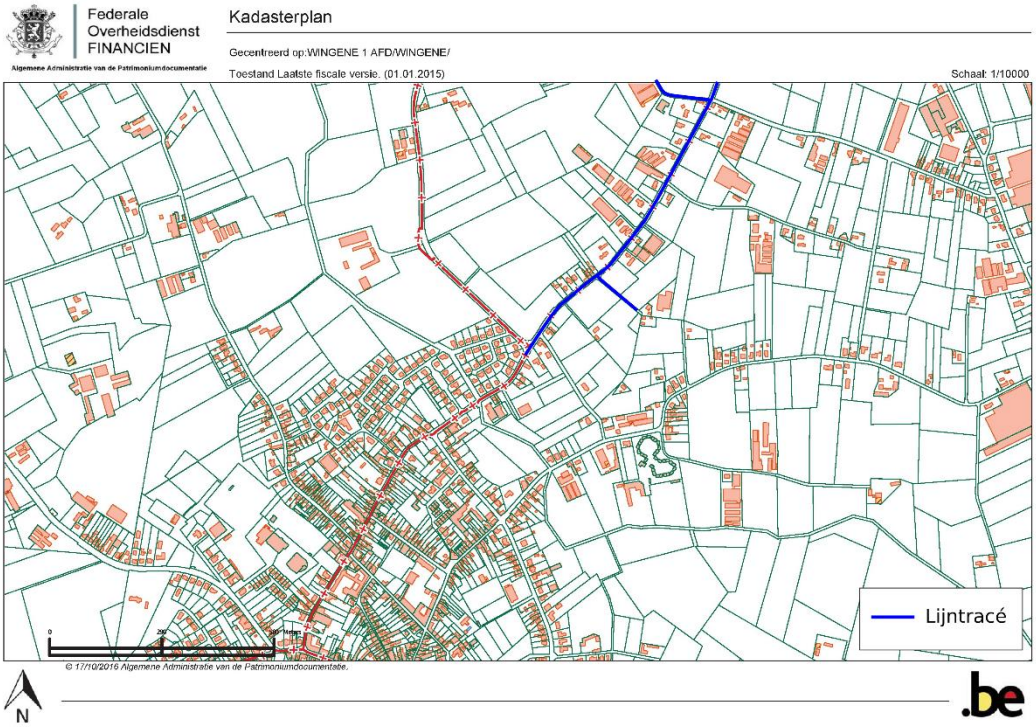

Figuur 2: GRB met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

(Toelichting bij figuur 3: zie p. 15)

Figuur 3: Kadasterplannen met aanduiding van het tracé (blauw): van boven naar onder volgen de drie delen het traject van noord naar zuid. (Bron: CadGIS 2016)
Voor een kadasterplan op groot formaat met zichtbare perceelsnummers en grenzen van het onderzoeksgebied: zie bijlage.

1.7 ONDERZOEKSSTRATEGIE

Volgende twee stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

1) Een analyse van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het studiegebied in een breder landschappelijk kader (hfst. 3). Hiertoe werden zowel kaartmateriaal als literaire bronnen geconsulteerd.

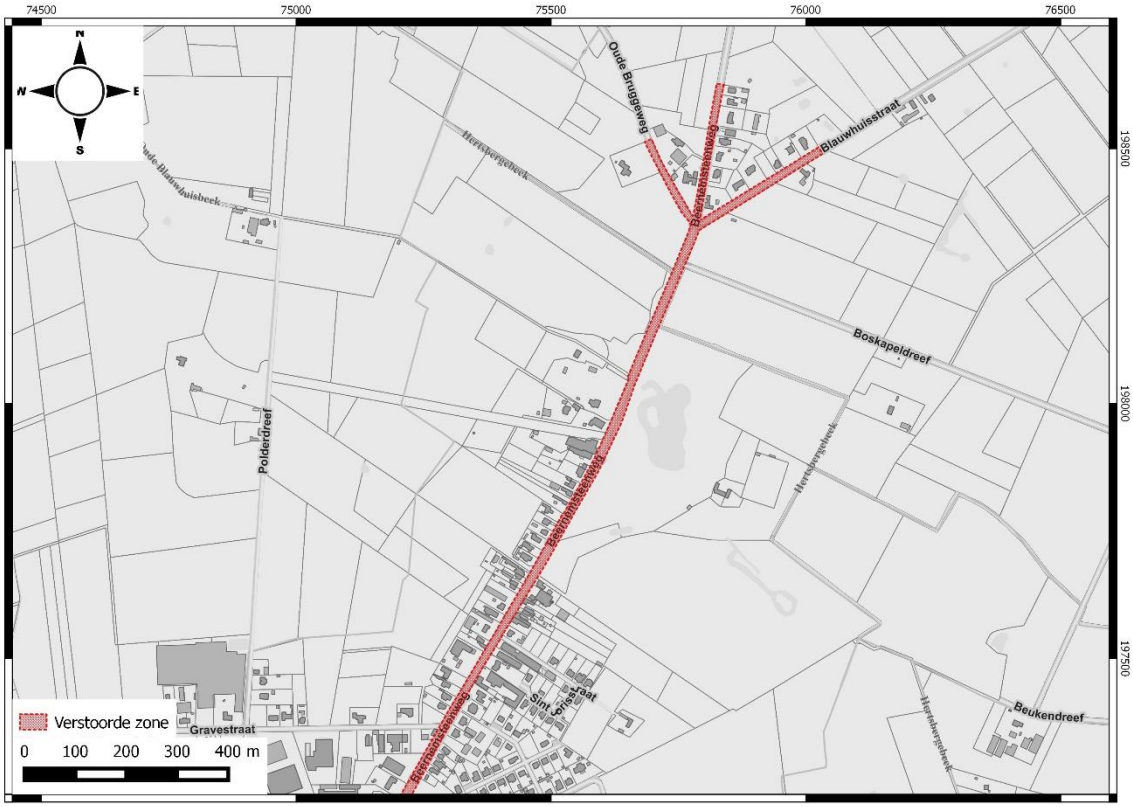
2) Een analyse van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geeft inzicht in het archeologisch potentieel van het studiegebied (hfst 4). Hierbij werden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

Het archeologisch verwachtingsprofiel wordt vervolgens geconfronteerd met de aard van de geplande werken teneinde de impact van deze werken te bepalen en een advies te formuleren.

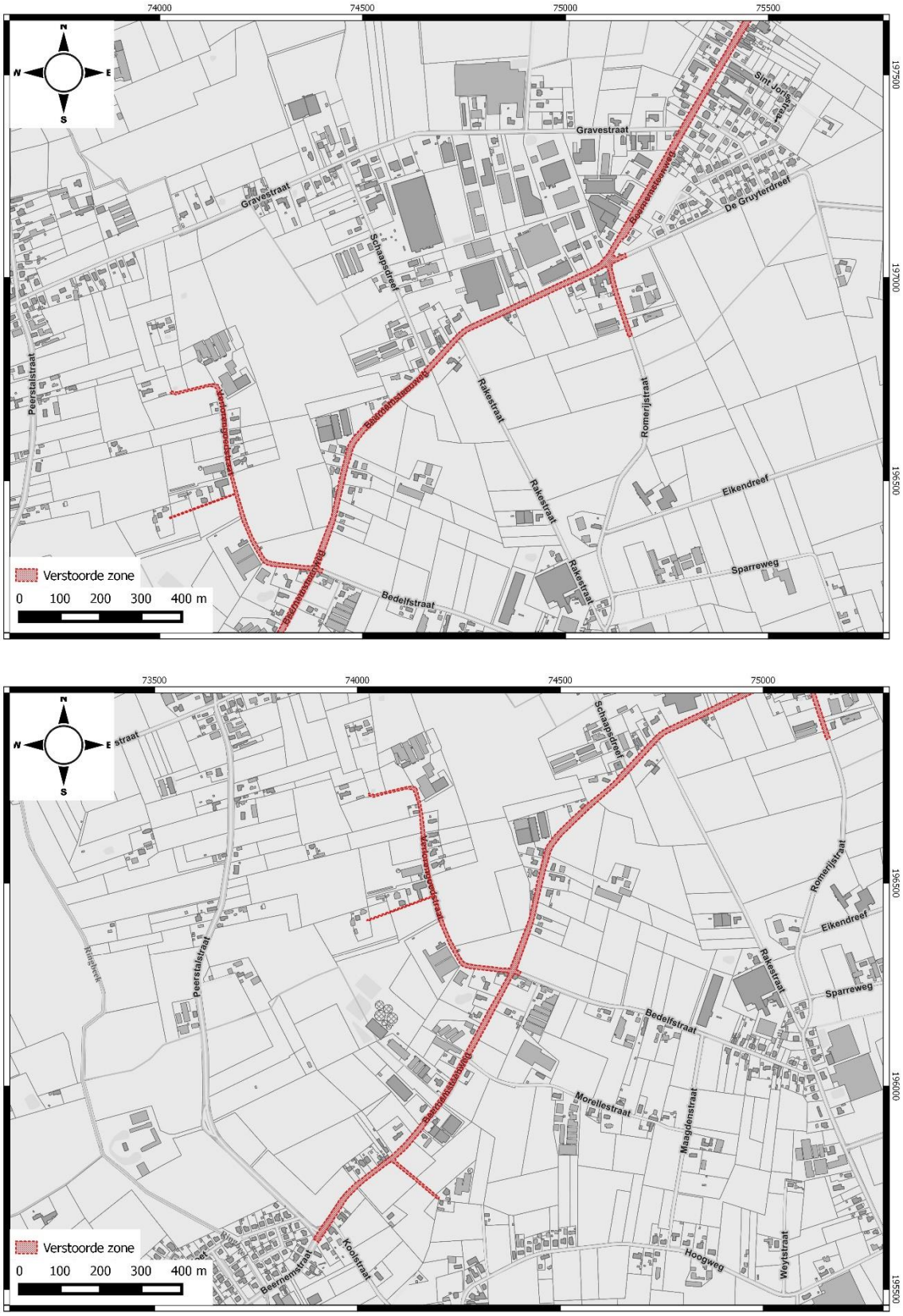
2 AARD VAN DE BEDREIGING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het studiegebied is momenteel quasi volledig in gebruik als openbare ruimte. Het bestaat deels uit een autoweg met betonverharding, bestaande fiets- en voetpaden, bestaande (deels reeds ingebuisde) grachten. Onder dit wegdek bevindt zich reeds bestaande, niet ontdubbelde riolering met variabele buisdiameter (300 tot 500mm) op een diepte van gemiddeld 2m onder het huidige wegdek. Inclusief fundering is dit wegpakket 60cm dik. De aanwezige riolering zal tijdens de werken worden ontdubbeld en waar nodig gerenoveerd. Aangezien langs dit tracé lintbebouwing aanwezig is, zijn er onder de huidige bestrating en voetpaden eveneens nutsleidingen aanwezig. De aanleg hiervan heeft de ondergrond tot op een diepte van 1,20m verstoord. Bijgevolg is reeds een merendeel van het tracé waar ingreep in de bodem noodzakelijk zal zijn voor de uit te voeren werken diep verstoord. Voor de ligging van de bestaande riolering, nutsleidingen en wegdek (en dus de verstoorde zone): zie plannen in bijlagen.

Toelichting bij figuur 4: zie p. 17)

Figuur 4: GRB met aanduiding van de reeds verstoorde zone (rood gearceerd) ter hoogte van het tracé. De drie kaarten doorlopen het onderzoeksgebied van boven naar onder in noord-zuid richting. (Bron: Geopunt 2016; opdrachtgever 2016)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De geplande werken te Wingene langsheen de Beernemsteenweg (N370), Oude Bruggeweg, Blauwhuisstraat, De Gruyterdreef, Romerijstraat, Verlorengoedstraat, Bedelfstraat en Toegangsweg Beernemsteenweg 10-12 houden het onderstaande in (fase 1):

- Aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel (DWA, RWA) ter vervanging van het aanwezige gemengde rioleringsstelsel;
- Aanleg van een grachtenstelsel;
- Bouw van 4 pompstations;
- Aanleg van bijhorende persleidingen;
- Aanleg van de wachtpersleiding voor een later project (Vorsevijvers);
- Aanleg van drukriolering;
- Verdiepen en/of herprofileren van bestaande grachten (het huidige grachtenstelsel watert af naar de Ringbeek, Blauwhuisbeek en Hertsbergebeek);
- Vernieuwen van de bovenbouw;
- Aanleg van vrijliggende fietspaden langs de Beernemsteenweg te Wingene;
- Aanplanten van hoogstammen;
- Aanleg van amfibietunnels met bijhorende geleidingswanden;
- Aanleg van tijdelijke werkzones en terreinen voor grondverbetering;
- Werken aan waterlopen.

Dit project heeft een multifunctioneel doel ter bevordering van het algemeen nut. Bovenstaande geplande werken die bodemingrepen met zich meebrengen zullen hieronder besproken worden. Alle plannen die in dit onderdeel zijn weergegeven, evenals bijkomende plannen, werden aangeleverd door de opdrachtgever en zijn als bijlagen meegegeven om de leesbaarheid te garanderen.

De afmetingen voor dieptes die hieronder zijn weergegeven, zijn inclusief fundering. Met uitzondering van de riolering in de Blauwhuisstraat, waar zal gewerkt worden met een gestuurde boring, worden alle leidingen aangelegd via open sleuven. Deze zullen een breedte hebben die afhankelijk is van de buisdiameter en varieert tussen minimaal 1,10m en maximaal 1,85m voor de DWA en minimaal 1,50m en maximaal 1,90m voor de RWA.

- **Gescheiden rioleringsstelsel: DWA en RWA, inclusief grachten**

Het door de opdrachtgever beoogde gescheiden rioleringsstelsel komt er ter vervanging van een bestaand gemengd stelsel. Het projectdoel is het saneren van de vuilwaterlozingen in oppervlaktewater. Hiervoor worden de vuilwaterlozingen enerzijds gevoerd naar de recent aangelegde DWA-riolering in de Gravestraat die aansluit op de RWZI Wingene en anderzijds naar de bestaande DWA-riolering ter hoogte van de Peerstalstraat. Het hemelwater wordt afgevoerd via nieuw aan te leggen RWA-rioleringen en grachten (nieuw, te verdiepen en/of herprofileren). Ze wateren af naar het bestaande grachtenstelsel dat aansluit op de Ringbeek, de

Blauwhuisbeek en de Hertsbergebeek. De geplande rioleringswerken worden hier per grondplan besproken om een overzicht te behouden over de lengte van het onderzoeksgebied.

GRONDPLAN 1 (1M3D8J012023500): vak Blauwhuisstraat – Oude Bruggeweg

In de Oude Bruggeweg, nabij de aansluiting op de Beernemsteenweg, wordt pompstation 2 ingeplant in de onverharde berm. Op dit pompstation sluit de gravitaire vuilwaterriolering (buisdiameter 250mm) aan die wordt aangelegd in de Oude Bruggeweg. Deze DWA-leiding bereikt een diepte van 2,94m in het noordwesten en sluit aan op de vuilwaterriolering in de Beernemsteenweg op een diepte van 4,13m. Daarnaast sluit ook de gravitaire vuilwaterriolering aan die voorzien wordt in de Beernemsteenweg. Op het kruispunt Blauwhuisstraat-Beernemsteenweg wordt op het gravitaire leidingstelsel, de drukriolering van de Blauwhuisstraat aangesloten. Deze drukriolering is opgebouwd uit 3 pompunits, met gemeenschappelijke persleiding, waarop de afvalwaterafvoer wordt aangesloten. De persleiding wordt omwille van het dreefkarakter van de Blauwhuisstraat aangelegd via een gestuurde boring. Op deze manier worden de bomen en boomwortels gevrijwaard van beschadiging, blijft het wegdek gespaard van opbraak en is de impact op het (archeologisch) bodemarchief minimaal. Deze techniek biedt daarnaast ook geen zich op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed. De persleiding bereikt een diepte van 1,3m in het noordoosten en sluit op een diepte van 3,63m aan op de riolering in de Beernemsteenweg.

De persleiding van het pompstation 2 wordt via de Beernemsteenweg aangesloten op het DWA-stelsel ter hoogte van huisnummer 123. Tevens wordt een wachtpersleiding aangelegd voor een toekomstig project (Vorsevijvers). Het lozingspunt van beide leidingen bevindt zich ter hoogte van Beernemsteenweg 125.

In de Oude Bruggeweg wordt een nieuwe RWA-riolering (buisdiameter 400mm) voorzien die ter hoogte van het kruispunt Oude Bruggeweg-Beernemsteenweg aansluit op het grachtenstelsel richting de Hertsbergebeek. In het noordwesten bereikt deze leiding een diepte van 2,14m en net voor de aansluiting in de Beernemsteenweg bevindt ze zich op een diepte van 1,93m onder het oppervlak.

De wegeniswerken op het kruispunt Oude Bruggeweg-Beernemsteenweg-Blauwhuisstraat nopen tot het deels inbuizen van de bestaande langsgrachten ten noorden en zuiden van dit kruispunt. De gracht in de Blauwhuisstraat blijft behouden voor de afvoer van hemelwater.

De resterende open delen van de bestaande gracht langs de Beernemsteenweg worden vervangen door een inbuizing, waarbij bestaande inbuizingen vervangen zullen worden, teneinde de realisatie van het dubbelrichtingsfietspad (fase 2) en de herinrichting van het kruispunt Oude Bruggeweg-Beernemsteenweg-Blauwhuisstraat mogelijk te maken.

GRONDPLAN 2 (1M3D8JO12023600): vak Blauwhuisstraat - Romerijstraat

Vanaf de Blauwhuisstraat worden er in de Beernemsteenweg 2 persleidingen aangelegd die het afvalwater afvoeren. Ze zullen deels onder de rijweg en deels in de zoomweg worden aangelegd. Ter hoogte van de kerk van Wildenburg sluiten ze aan op pompstation 1. Op deze locatie gaat de persleiding van pompstation 1 over in de persleiding van pompstation 2 op een diepte van ca. 3m.

De bestaande baangracht aan de noordzijde van de Beernemsteenweg wordt behouden. Tussen de Blauwhuisstraat en Boskapeldreef zal deze ingebuisd worden teneinde de aanleg van het

dubbelrichtingsfietspad mogelijk te maken. Vanaf de Boskapeldreef gaat deze terug over in een open gracht die aansluit op de Hertsbergebeek waarvan het profiel behouden wordt.

De RWA-leiding, komende van Wildenburg, sluit ter hoogte van profiel 121 aan op het grachtenstelsel ten noorden van de Beernemsteenweg.

Vanaf de kerk van Wildenburg wordt verder voorzien in een RWA-leiding en een DWA-leiding. Vanaf huisnummer 173 t.e.m. 82 in de Beernemsteenweg wordt het afvalwater afgevoerd via een nieuwe DWA-collector (buisdiameter 250mm) die aansluit op pompstation 1 op een diepte van 3,54m. Vanaf dit pompstation vertrekt de persleiding naar het afwaartse DWA-stelsel dat via de Gravestraat aansluit op de RWZI. De persleidingen worden aangesloten op een bijkomende DWA-riolering ter hoogte van huisnummer 123 (buisdiameter 250mm) op een diepte van 1,68m onder het huidige loopvlak. Om onderdrukken in de huisaansluitingen te vermijden worden hierop dan ook geen huizen aangesloten.

Verder wordt ook nog een gravitaire DWA-riolering aangesloten op de bestaande leiding in de Gravestraat. Deze buis (diameter 250mm) vertrekt op een diepte van 2,27m ter hoogte van huisnummer 113 en loopt tot aan de Gravestraat waar ze een diepte van 2,76m bereikt.

Nog een andere gravitaire DWA-leiding (buisdiameter 250mm) vertrekt vanaf de Gravestraat op een diepte van 2,75m. Ze wordt aangelegd aan de zijde van het bedrijventerrein Wildenburg en eindigt ter hoogte van profiel 64-65 op een diepte van 2,71m onder het huidige loopvlak. Over dit volledige tracé wordt tevens een RWA-riolering (buisdiameter 500mm) voorzien die deels afwatert richting het RWA-stelsel in de Beernemsteenweg ten noorden van de Gravestraat (diepte 2,40m) en deels via de bestaande leiding die door het bedrijventerrein loopt.

GRONDPLAN 3 (1M3D8JO12023700): vak Romerijstraat – Verlorengoedstraat

Vanaf profielnummer 61 wordt er in de zoomweg van de Beernemsteenweg, aan de zijde van het bedrijventerrein Wildenburg, een DWA-leiding voorzien. Deze bevindt zich hier op een diepte van 1,99m onder het huidige loopvlak. De leiding (buisdiameter 250mm) zal aansluiten op het DWA-stelsel in de Schaapsdreef op een diepte van 2,78m. Verder wordt er ook een RWA-riolering voorzien over het volledige tracé. Enerzijds zal deze aangesloten worden op de bestaande RWA-leiding in de Schaapsdreef (diepte 2,47m) en anderzijds op de bestaande leiding die het bedrijventerrein Wildenburg doorloopt (diepte 2,34m). De buisdiameter voor de RWA-leiding varieert tussen de 400 en 500mm.

In de Beernemsteenweg zal een nieuwe DWA-riolering (buisdiameter 250mm) worden aangelegd vanaf de reeds bestaande vuilwaterleiding in de Schaapsdreef (diepte 2,72m), tot aan huisnummer 45 (diepte 2,85m). Vanaf Beernemsteenweg 43 (maximale diepte van 2,5m) tot aan het kruispunt met de Bedelfstraat (3,92m diepte) wordt eveneens een DWA-leiding voorzien (buisdiameter 250mm). Deze zal aansluiten op pompstation 3 vanaf waar het afvalwater via een persleiding naar het afwaartse DWA-stelsel zal vervoerd worden. Zo zal het ter hoogte van de Peerstalstraat aansluiten op de bestaande DWA-riolering om zo af te wateren richting de RWZI.

In de Romerijstraat wordt een gravitaire DWA-riolering aangelegd tot aan huisnummer 4. Deze leiding heeft een buisdiameter van 250mm en bereikt een diepte van 1,87m in het zuidoosten en 2,64m in het noordwesten.

De bestaande baangrachten langs de Beernemsteenweg worden behouden en/of (deels) geherprofileerd. Naast deze grachten wordt de aanleg van het fietspad voorzien. Tussen het

ontworpen fietspad en de landbouwgronden wordt een kleine gracht voorzien, die in verbinding staat met de baangrachten, als opvang voor het overtollige afstromende oppervlaktewater.

De bestaande leidingen/inbuizingen langs de Beernemsteenweg dienen vervangen te worden en worden heraangelegd op dezelfde locatie.

GRONDPLAN 4 (1M3D8JO12023800): vak Verlorengoedstraat

Over het volledige verloop van de Verlorengoedstraat, tot aan het kruispunt met de Beernemsteenweg, wordt een gravitaire DWA-riolering voorzien (buisdiameter 250mm). Deze bevindt zich op een diepte van maximaal 1,5m in de noordwestelijke uitloper van de Verlorengoedstraat en op 2,33m waar deze weg in westelijke richting afbuigt om verder te gaan tot een diepte van 1,96m.

Opwaarts wordt hierop een DWA-persleiding aangesloten die het afvalwater transporteert vanaf pompstation 4. Deze gaat opnieuw over in een gravitaire leiding ter hoogte van huisnummer 1 in de Verlorengoedstraat op een diepte van 2,51m. Ter hoogte van het kruispunt Verlorengoedstraat-Beernemsteenweg sluit deze leiding aan op de DWA-riolering in de Beernemsteenweg op een diepte van 3,86m.

In de Verlorengoedstraat zal ook een gravitaire RWA-leiding worden aangelegd met een buisdiameter van 300mm. Ze bereikt een maximale diepte van 1,64m onder het huidige loopvlak in de noordwestelijke uitloper van de Verlorengoedstraat.

De bestaande grachtinbuizingen dienen vervangen te worden, tevens worden nieuwe kopmuren voorzien.

GRONDPLAN 5 (1M3D8JO12023900): vak Verlorengoedstraat - Peerstalstraat

Ter hoogte van het kruispunt Bedelfstraat-Beernemsteenweg zal pompstation 3 gebouwd worden. Hierop zullen de gravitaire DWA-leidingen voor afvalwater van de Beernemsteenweg, Bedelfstraat en Verlorengoedstraat aansluiten. Een persleiding in de noordelijke zijberm van de Beernemsteenweg zal dit vuilwater afvoeren naar het afwaartse DWA-stelsel ter hoogte van huisnummer 21 in de Beernemsteenweg. Deze aansluiting bevindt zich op een diepte van 1,96m onder het huidige loopvlak. Vanaf deze locatie vertrekt een gravitaire DWA-leiding (buisdiameter 250mm) die aansluit op de bestaande vuilwaterriolering in de Beernemsteenweg, voorbij het kruispunt met de Peerstalstraat. Deze leiding bevindt zich daar op een diepte van 2,95m.

Huisnummers 10 en 12 van de Beernemsteenweg worden via een DWA-leiding onder de oprit (buisdiameter 250mm) aangesloten op de DWA in de Beernemsteenweg op een diepte van 3,17m. Deze gravitaire leiding bevindt zich op maximaal 2,34m diepte in het westen en 2,58m in het oosten.

De RWA-leiding in dit deel van het onderzoeksgebied zal aangelegd worden naast de DWA-leiding. De buisdiameter van deze leiding varieert tussen de minimaal 300mm en maximaal 600mm. Ze wordt aangelegd op een maximale diepte van 2,48m in het zuiden en 1,47 in het noorden voor dit deel van het onderzoeksgebied.

De bestaande baangrachten zullen maximaal behouden blijven. Indien nodig worden ze geherprofileerd. Er wordt ook een kleine gracht voorzien tussen het fietspad en de rooilijn voor het opvangen van het oppervlaktewater. Op regelmatige tussenafstanden zullen ze worden verbonden met de baangrachten.

- **Terrein voor grondverbetering**

Een tijdelijk terrein voor grondverbetering wordt voorzien op perceel 455c langs het kruispunt van de Romerijstraat met de De Gruyterdreef. Een oppervlakte van 3.441m² wordt in gebruik genomen voor het verbeteren van de grond voor hergebruik door de opdrachtgever tijdens de geplande werken. Hiervoor zal 30cm teelaarde worden afgegraven waarbij geen archeologische lagen zullen verstoord worden (hfds. 3). Daarna wordt er een werfkeet geplaatst en zal het terrein als opslagplaats voor uitgegraven grond en materiaal gebruikt worden. Na afloop wordt het in zijn oorspronkelijke staat hersteld.

- **Pompstations en pompunits**

In totaal worden 4 pompstations voorzien langs het tracé. Pompstation 1 “Wildenburg” zal zich bevinden in de Beernemsteenweg en zal 3m bij 4,5m meten in het plan. De maximale diepte die er bereikt wordt is 4,63m.

Het tweede pompstation “Oude Bruggeweg” wordt gebouwd ter hoogte van het kruispunt van de Beernemsteenweg met de Oude Bruggeweg. Het wordt voorzien in de onverharde weg van de Oude Bruggeweg. Het meet 1,7m bij 2,7m en gaat tot 5,07m diep.

Pompstation 3 “Bedelfstraat” wordt voorzien ter hoogte van het kruispunt van de Bedelstraat met de Beernemsteenweg. Het zal 3m bij 4,5m meten en een maximale diepte van 5,09m bereiken.

Het laatste pompstation is pompstation 4 “Verlorengoedstraat” en wordt gebouwd in de gelijknamige straat. Het meet 1,2m bij 1,2m en bereikt een maximale diepte van 3,92m.

De aanlegsleuven van deze pompstations zijn 2m breder/langer en 1m dieper dan de eigenlijke afmetingen van de infrastructuur.

De 3 pompunits die worden geïnstalleerd in de Blauwhuisstraat gaan maximaal tot 3,40m diep.

- **Fietspaden en wegeniswerken**

Langsheen de weg worden er veilige fietspaden aangelegd van Wingene tot Beernem. Dit houdt in dat er een enkelrichtingsfietspad komt langs beide kanten van de Beernemsteenweg tussen de Koolstraat/Peerstalstraat en de Kerk Wildenburg. Langs de Beernemsteenweg komt er ook een dubbelrichtingsfietspad vanaf Kerk Wildenburg tot net voorbij de Blauwhuisstraat. De bovenbouw wordt volledig vernieuwd in de doortocht van Wildenburg, tot voorbij het kruispunt met de Romerijstraat, met ingang van het kruispunt Romerijstraat – De Gruyterdreef.

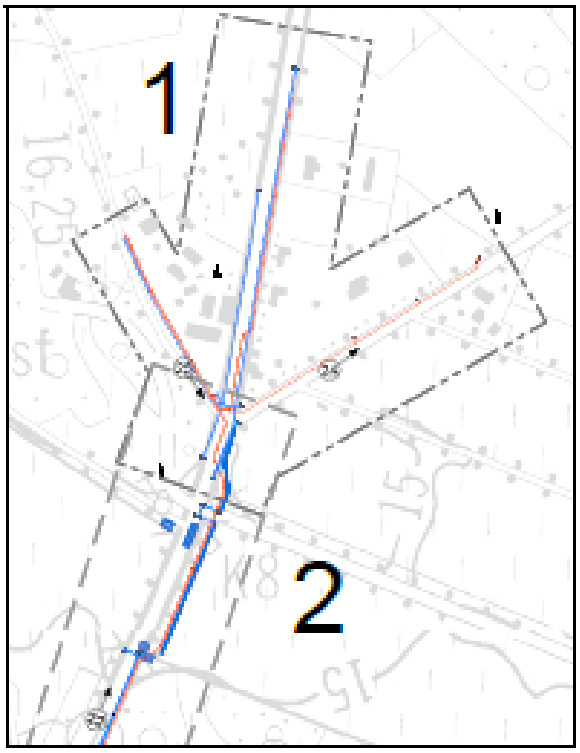
Tevens wordt in het kader van de verkeersveiligheid voorzien in de herinrichting van het kruispunt Beernemsteenweg-Blauwhuisstraat-Oude Bruggeweg, de heraanleg van de rijweg vanaf Beernemsteenweg 43-45 tot 30-39, de heraanleg van het kruispunt Beernemsteenweg-Verlorengoedstraat-Bedelfstraat en de heraanleg van de rijweg vanaf Beernemsteenweg 19 tot 6. In de Verlorengoedstraat wordt de rijweg in oorspronkelijke toestand heraangelegd na aanleg van het gescheiden rioleringsstelsel. Bij deze werken aan verharde oppervlakken worden bestaande oppervlakken die behoren tot het openbaar domein gedeeltelijk hersteld of vernieuwd. De nieuwe infrastructuur zal de diepte van de oude niet overschrijden bijgevolg is er geen bijkomende verstoring van het bodemarchief.

- **Amfibietunnels en geleidingswanden**

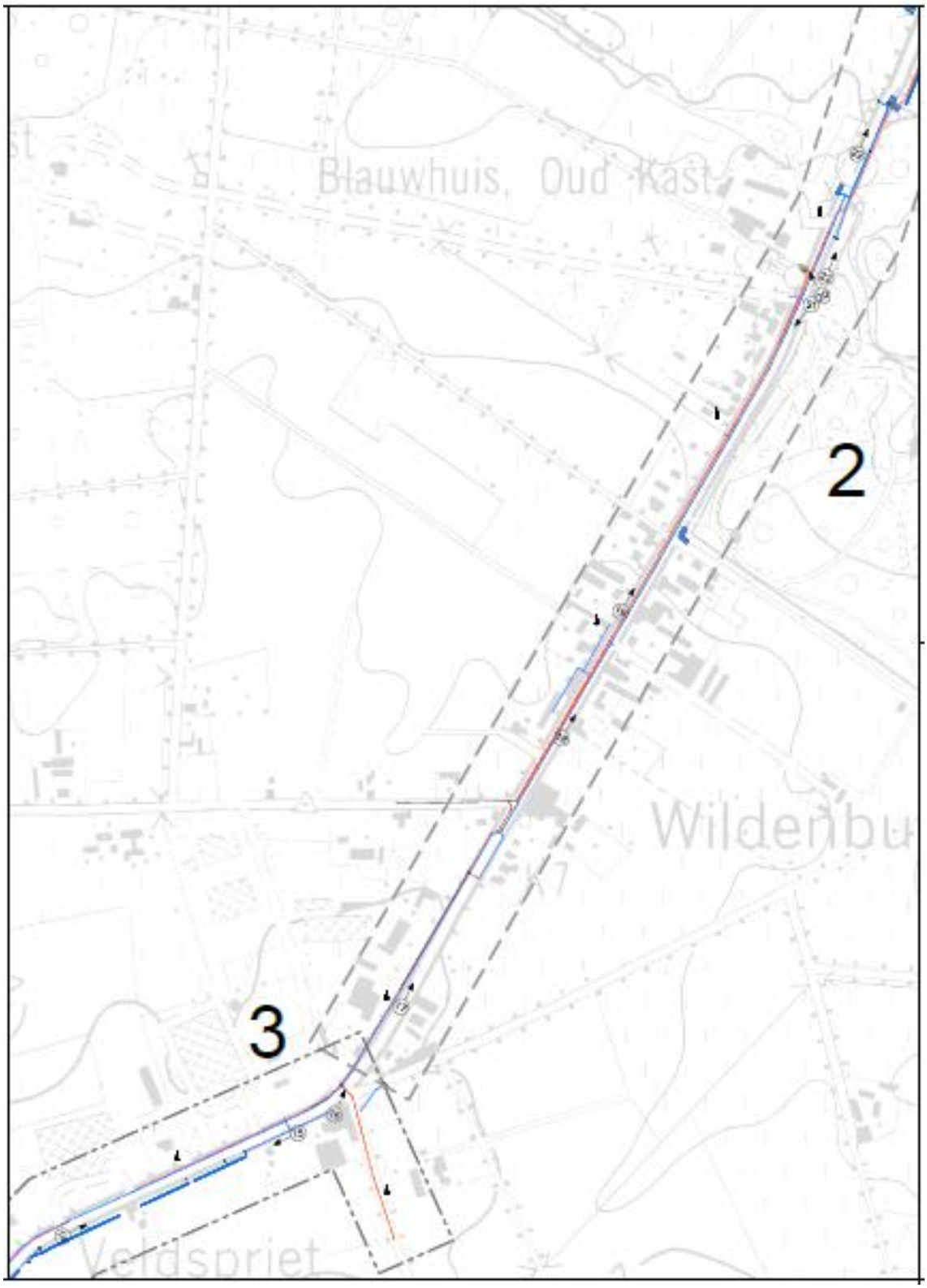
In de Beernemsteenweg wordt voorzien in de aanleg van amfibietunnels en bijhorende geleidingswanden, aan beide kanten van de weg, vanaf de Boskapeldreef over een afstand van ca. 200m in de richting van Wildenburg. Er worden 2 amfibietunnels aangelegd die voorzien zijn van roosters aan de bovenzijde. Aan de noordzijde wordt een paddengoot voorzien over de Hertsbergebeek. Ook aan de zuidzijde is er een opvanggoot voorzien ter hoogte van de toegang tot het kasteeldomein.

- **Te rooien bomen**

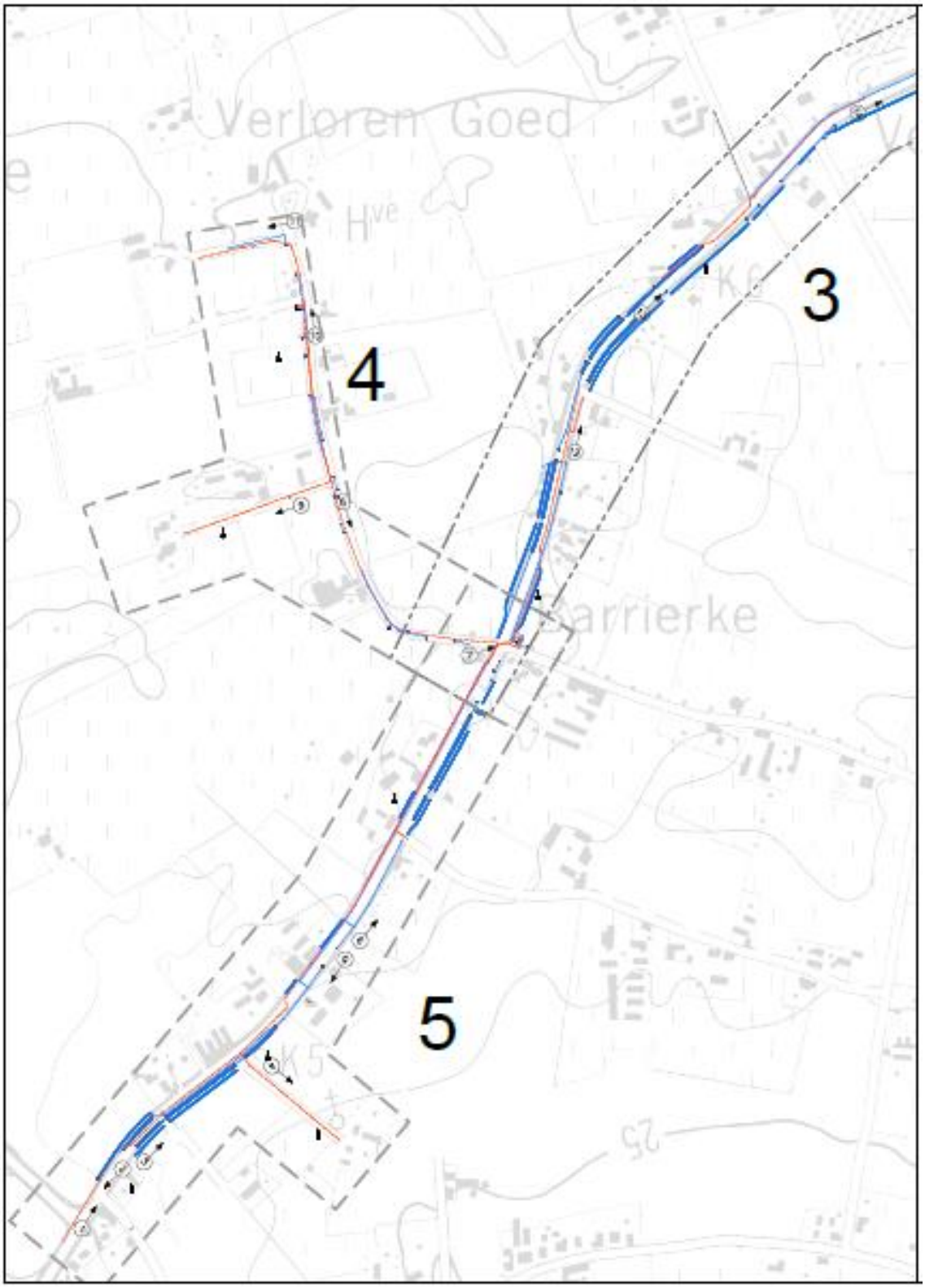
Om de geplande werken te kunnen uitvoeren, dienen bomen langs het tracé gerooid te worden. Hiervoor wordt een aparte kapvergunning aangevraagd. Omwille van de kleine impact die deze ingrepen hebben op de bodem, zal er in deze studie niet verder worden op ingegaan.

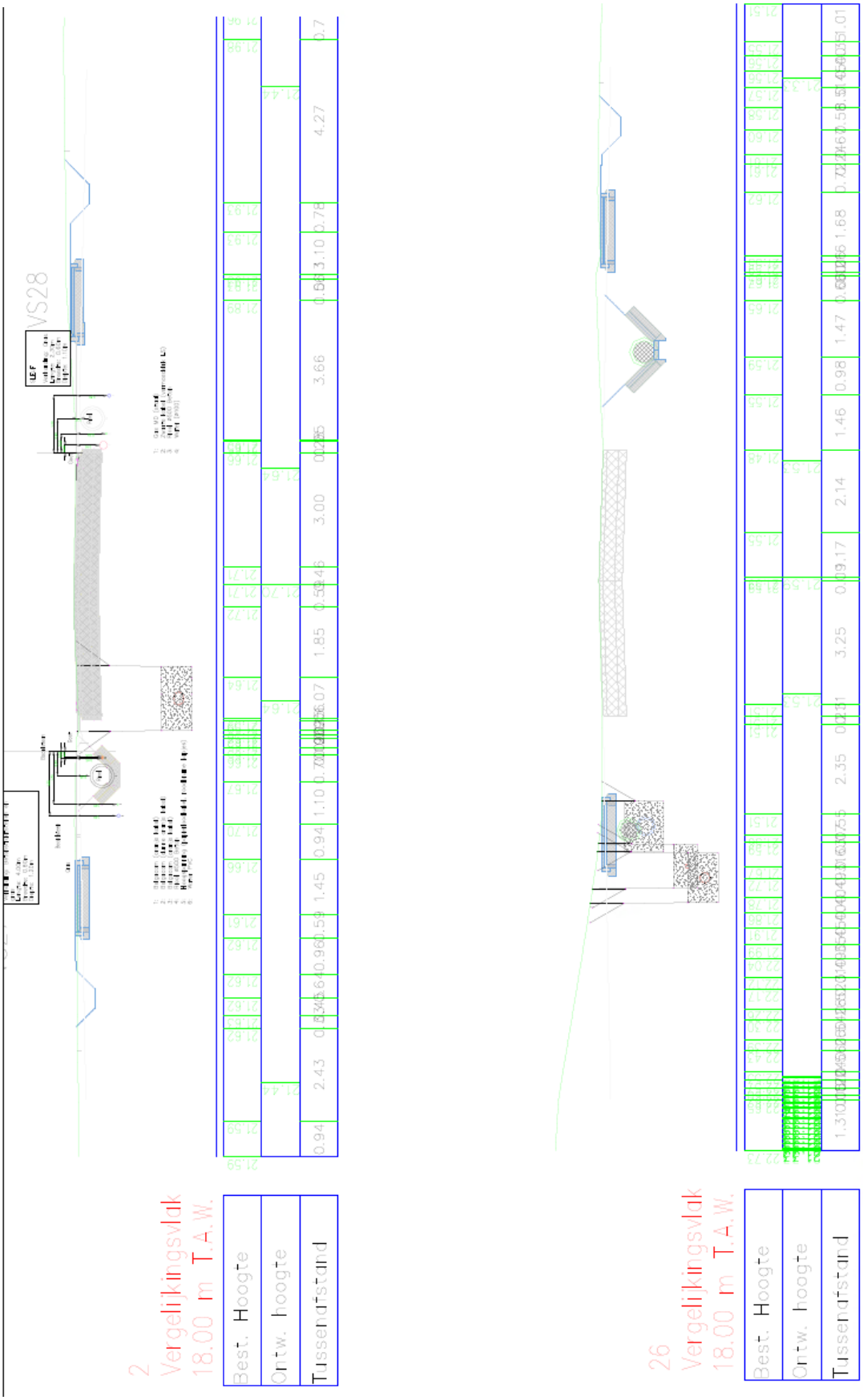
Figuur 5: Overzichtsplan van de geplande werken op het onderzoeksgebied (deel 1 van 3). Het DWA-stelsel is aangeduid in rood, het RWA-stelsel in blauw. (Bron: opdrachtgever 2016)

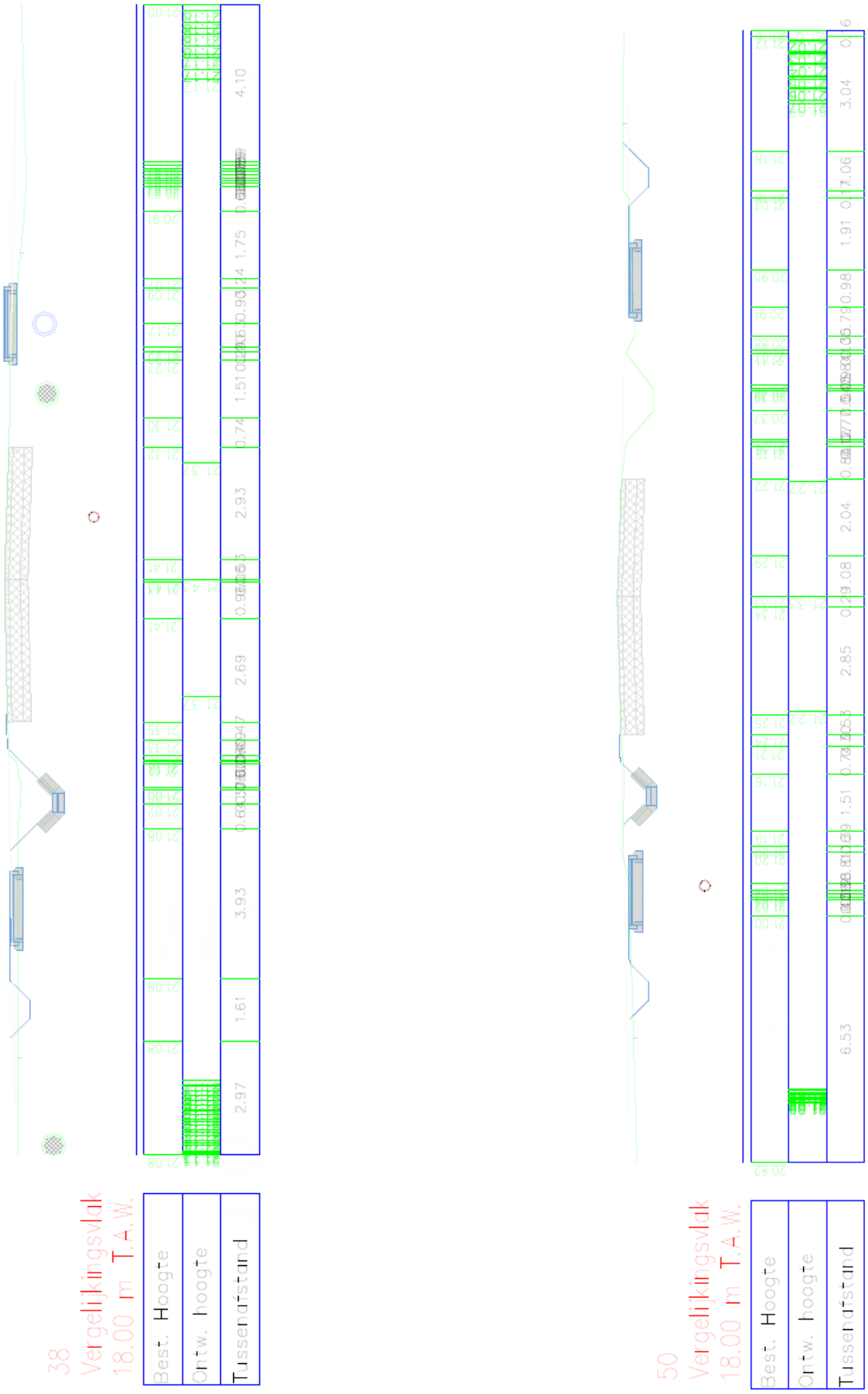
Figuur 6: Overzichtsplan van de geplande werken op het onderzoeksgebied (deel 2 van 3). Het DWA-stelsel is aangeduid in rood, het RWA-stelsel in blauw. (Bron: opdrachtgever 2016)

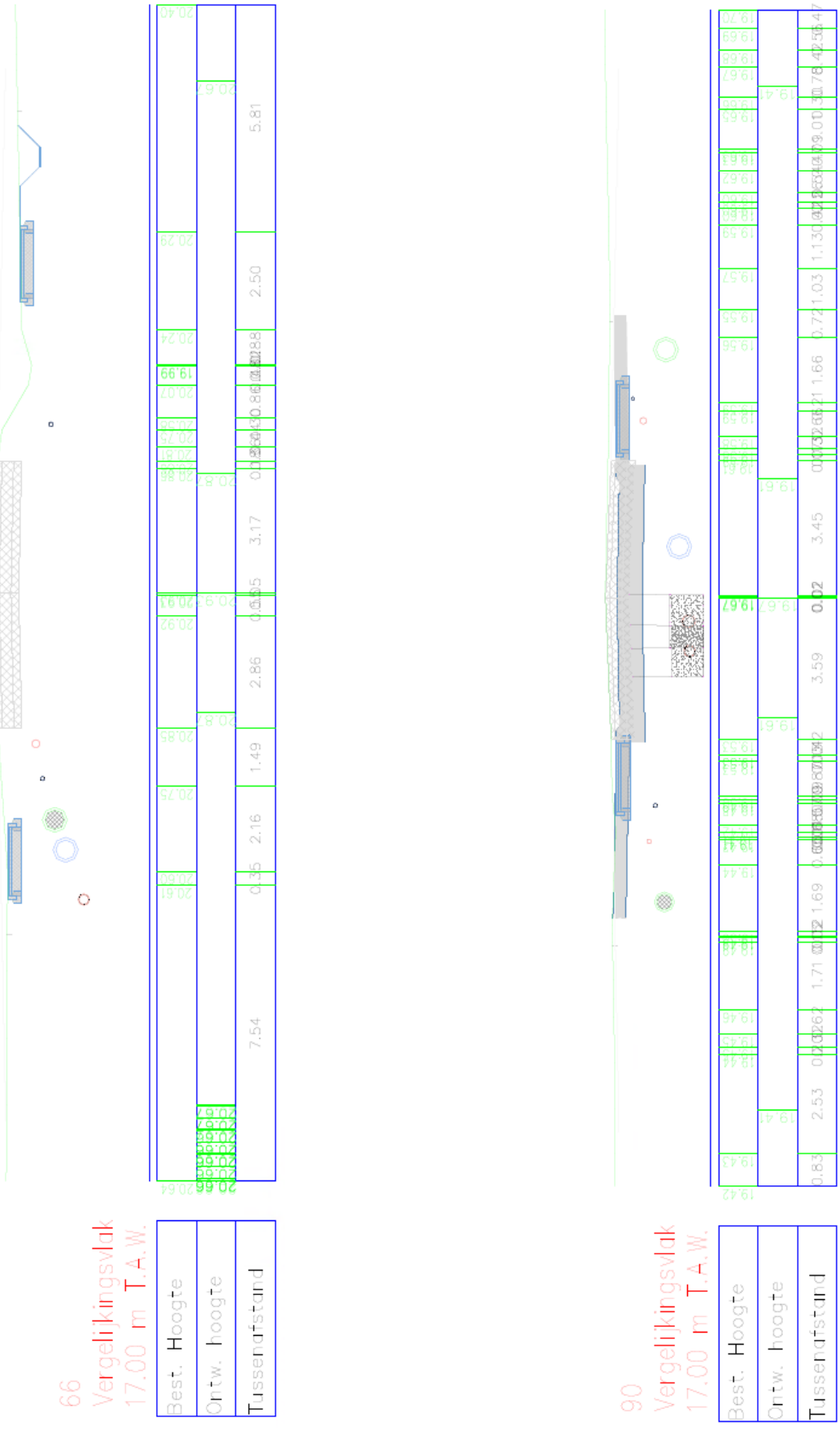
Figuur 7: Overzichtsplan van de geplande werken op het onderzoeksgebied (deel 3 van 3). Het DWA-stelsel is aangeduid in rood, het RWA-stelsel in blauw. (Bron: opdrachtgever 2016)

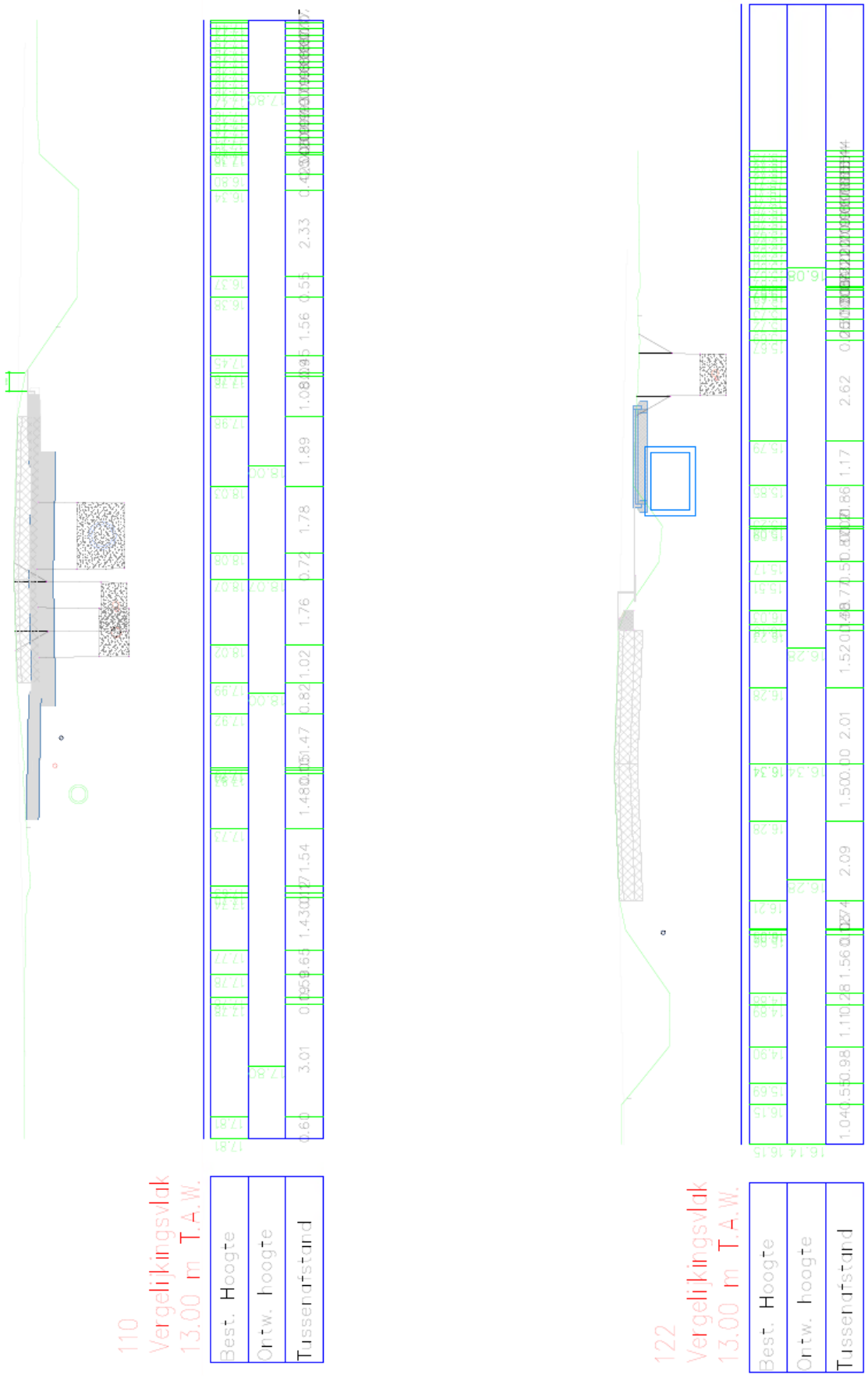
Figuur 8: Dwarsdoorsnedes 2 (links) en 26 (rechts). (Bron: opdrachtgever 2016)

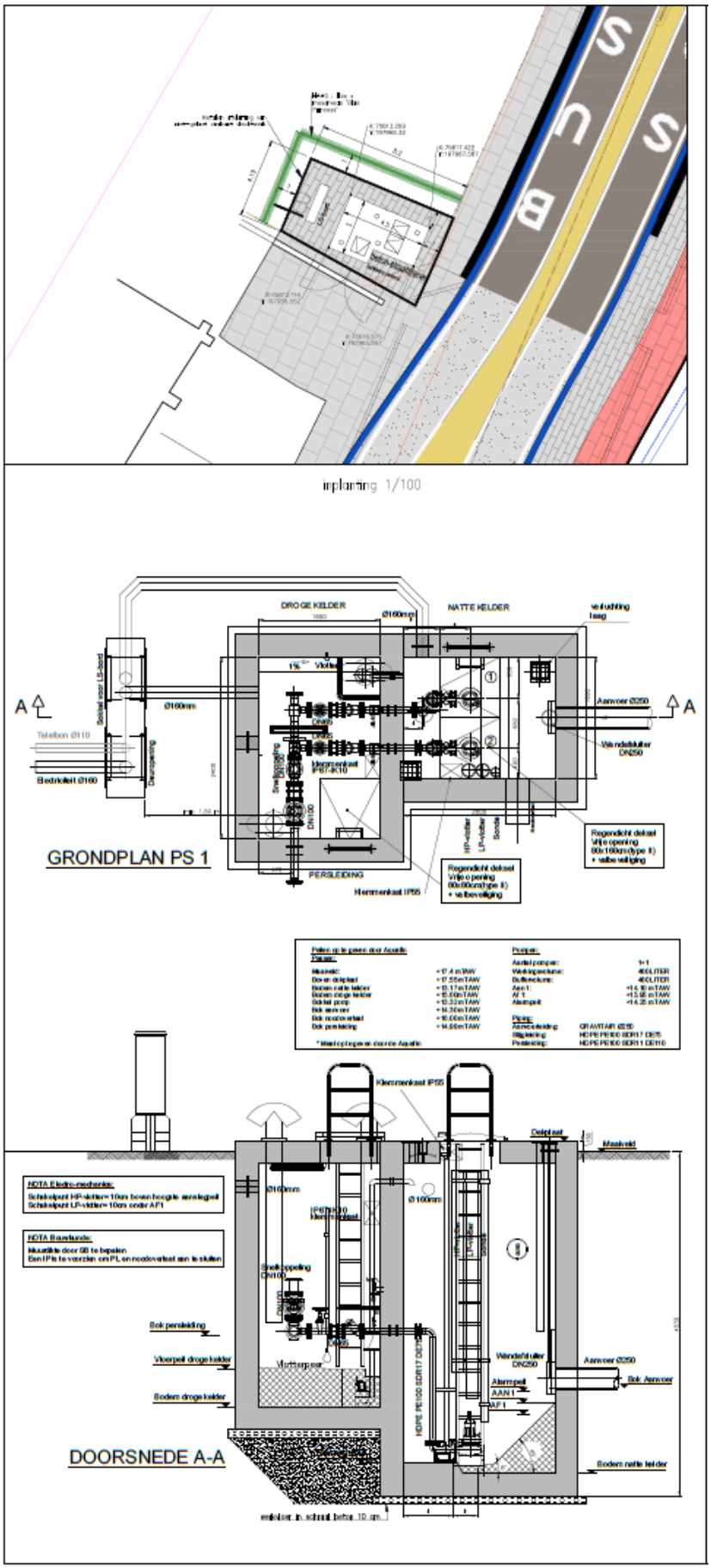
Figuur 9: Dwarsdoorsnedes 38 (links) en 50 (rechts). (Bron: opdrachtgever 2016)

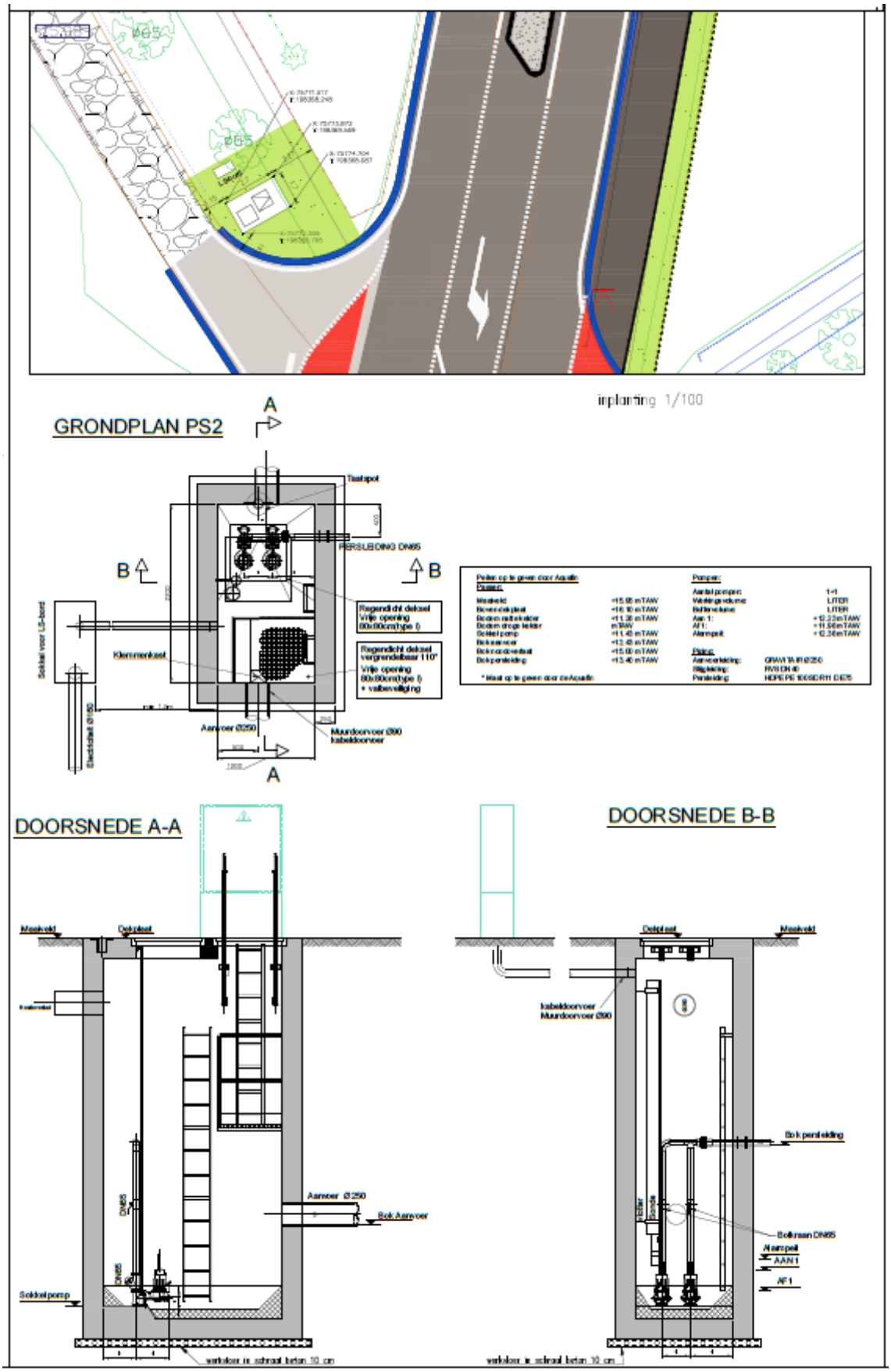
Figuur 10: Dwarsdoorsnedes 66 (links) en 90 (rechts). (Bron: opdrachtgever 2016)

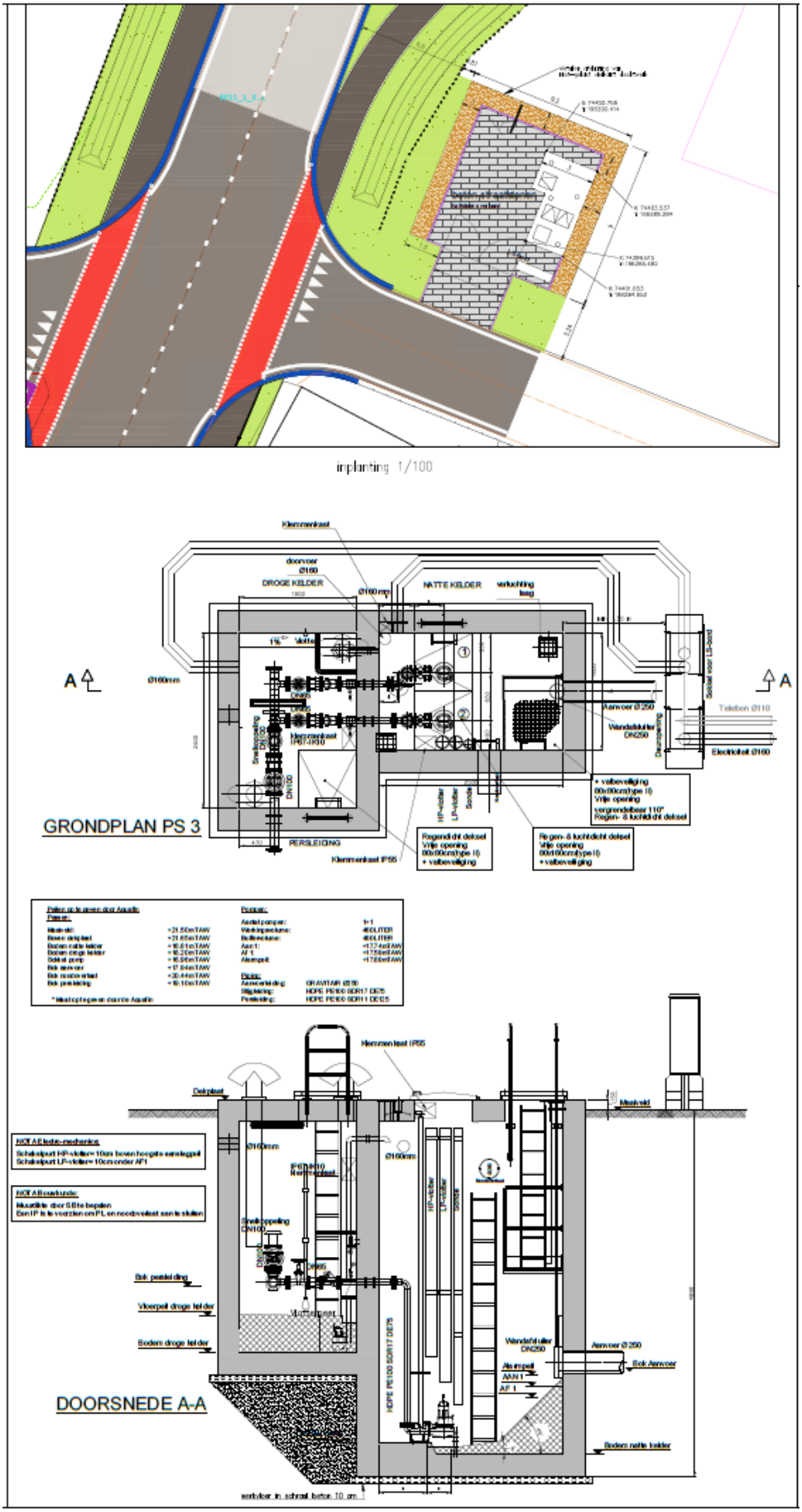
Figuur 11: Dwarsdoorsnedes 110 (links) en 122 (rechts). (Bron: opdrachtgever 2016)

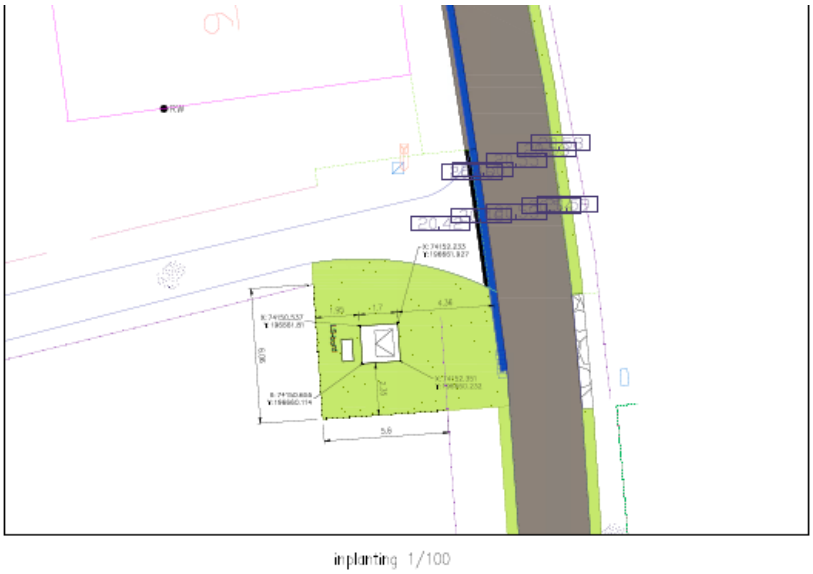
Figuur 12: Grondplan en dwarsdoorsnedes van pompstation 1. (Bron: opdrachtgever 2016)

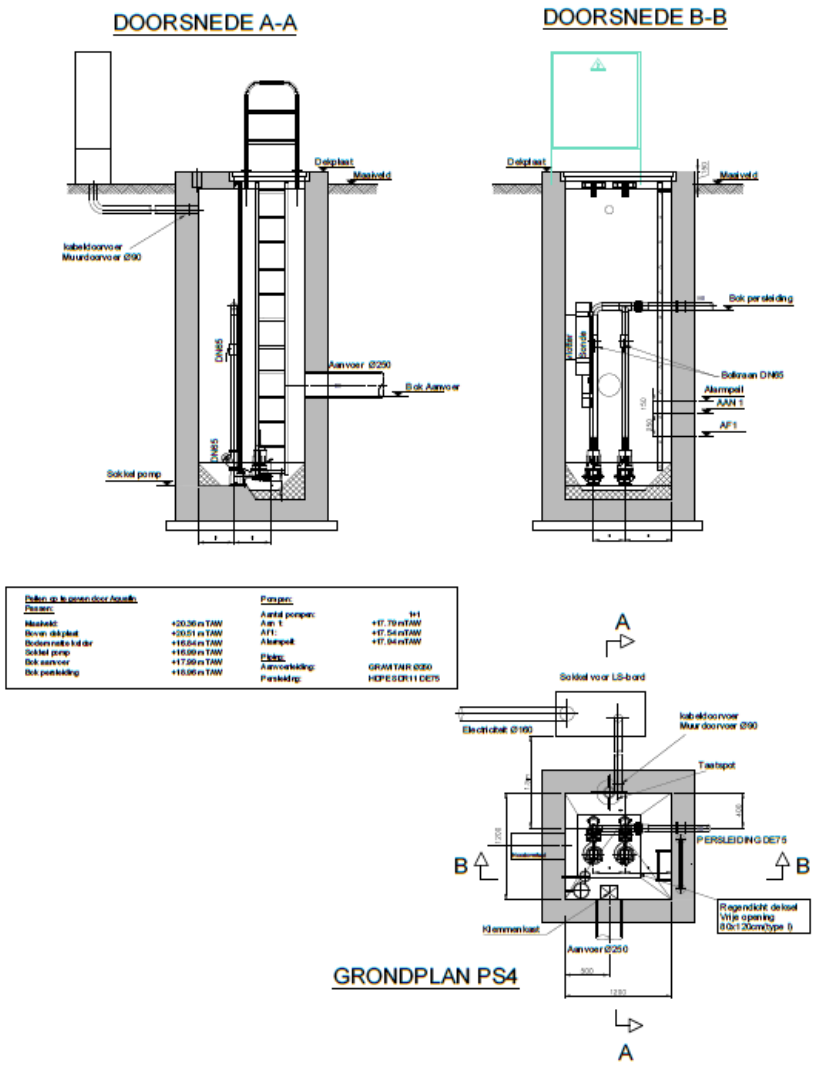

Figuur 13: Grondplan en dwarsdoorsnedes van pompstation 2. (Bron: opdrachtgever 2016)

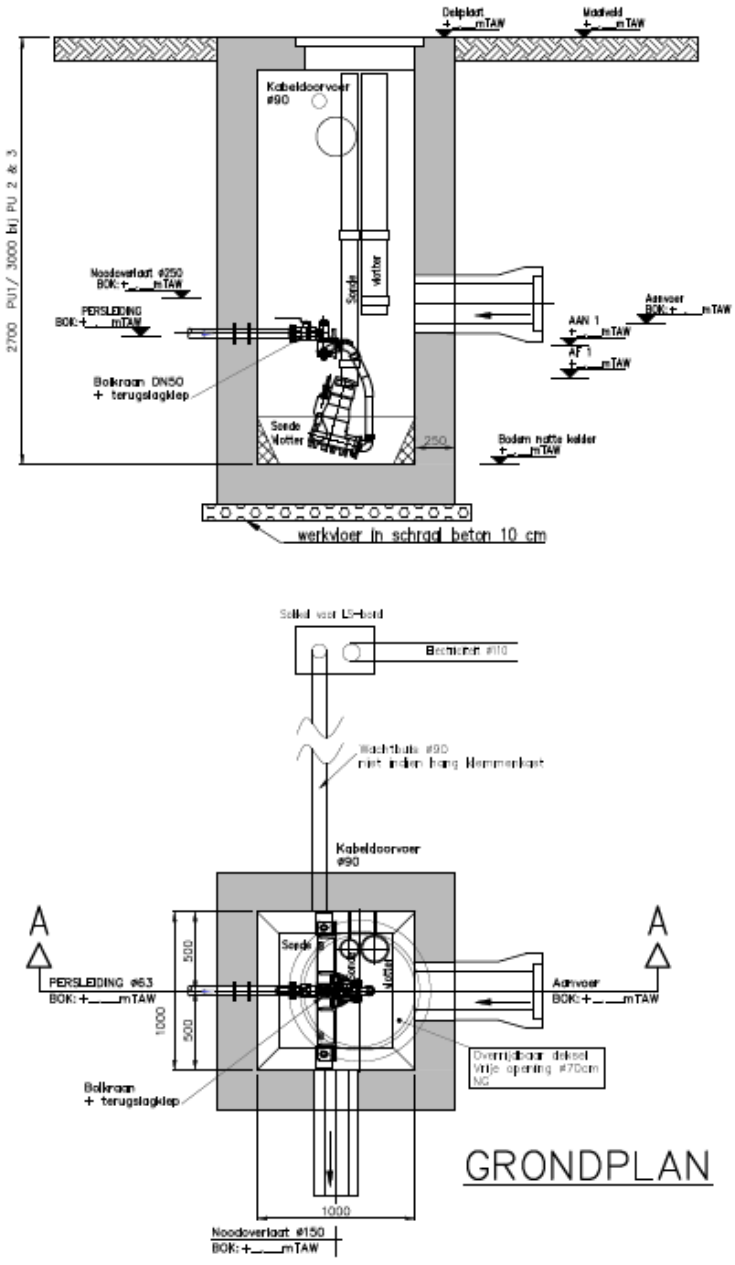

Figuur 14: Grondplan en dwarsdoorsnedes van pompstation 3. (Bron: opdrachtgever 2016)

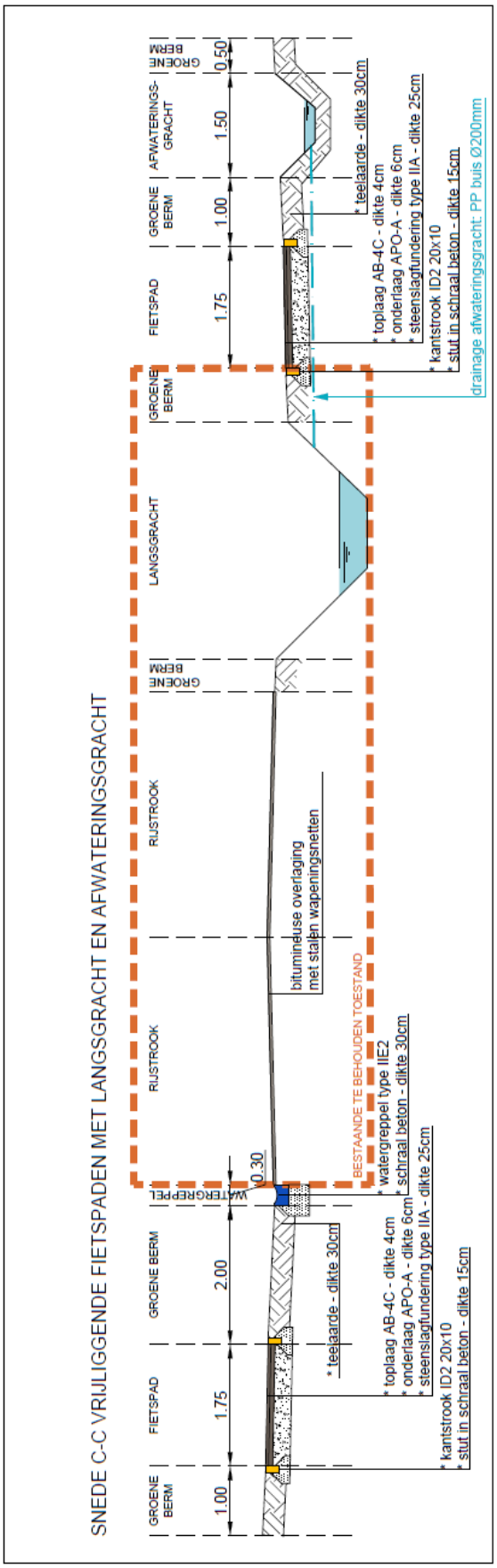

Figuur 15: Grondplan en dwarsdoorsnedes van pompstation 4. (Bron: opdrachtgever 2016)

	PU1	PU2	PU3
Maaiveld:	+15.95 mTAW	+15.94 mTAW	+16.05 mTAW
Boven dekplaat	+15.95 mTAW	+15.94 mTAW	+16.05 mTAW
Bodem natte kelder	+14.87 mTAW	+12.94 mTAW	+13.05 mTAW
Bok noodoverlaat	mTAW	mTAW	+15.46 mTAW
Bok aanvoer	+14.15 mTAW	+13.84 mTAW	+13.95 mTAW
Pompen:			
Aantal pompen:	1+0	1+0	1+0
Aan 1:	+13.95 mTAW	+13.64 mTAW	+13.75 mTAW
Af 1:	+13.70 mTAW	+13.39 mTAW	+13.50 mTAW
Alarmpeil:	+14.10 mTAW	+13.79 mTAW	+13.90 mTAW
Piping:			
Stijgleiding:	RVS DN40		
Persleiding:	HDPE100 SDR11 DE 63		

Figuur 16: Grondplan en dwarsdoorsnede van de pompunits. (Bron: opdrachtgever 2016)

Figuur 17: Typedwarsprofiel C-C met straatniveau, fietspad, langsgracht en afwateringsgracht. (Bron: opdrachtgever 2016)

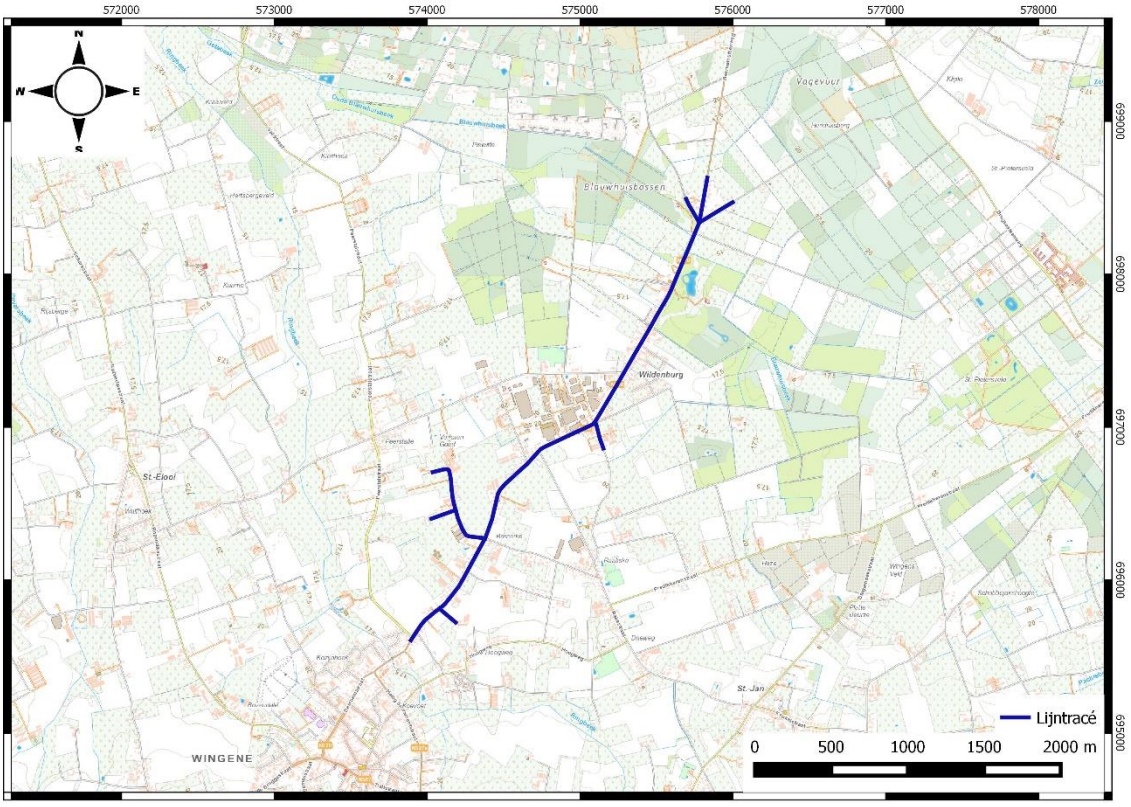
3 ASSESSMENTRAPPORT: LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

Geraadpleegde bronnen hoofdstuk 3 met betrekking tot topografie, bodemkunde en landschap	Toelichting
Topografische kaart	Relevant, cf. 3.1.1
Digitaal Hoogtemodel	Relevant, cf. 3.1.2
Hillshade	Relevant, cf. 3.1.2
Bodemkaart	Relevant, cf. 3.2.1
Geomorfologische kaart	Niet relevant wegens aard van het tracé (wegenis)
Quartairgeologische kaart	Relevant, cf. 3.2.2
Tertiairgeologische kaart	Relevant, cf. 3.2.3
Bodemerosiekaart	Relevant, cf. 3.2.4
Bodemgebruikskaart	Relevant, cf. 3.2.5

Figuur 18: Tabel met geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 3.

3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

3.1.1 TOPOGRAFIE

Figuur 19: Detail topografische kaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: NGI 2016)

Het tracé is gelegen op het grondgebied van de gemeente Wingene (provincie West-Vlaanderen). In totaal bedraagt het een afstand van 5,425km gespreid over de Beernemsteenweg (N370), Oude Bruggeweg, Blauwhuisstraat, De Gruyterdreef, Romerijstraat, Verlorengoedstraat, Delfstraat en Toegangsweg Beernemsteenweg 10-12. Bijgevolg bevindt het onderzoeksgebied zich ten noordoosten van het centrum van Wingene.

Langsheen het centrale tot noordelijke deel van het tracé, ten (noord)westen van het kruispunt Beernemsteenweg-De Gruyterdreef-Romerijstraat, is het bedrijventerrein Wildenburg gelegen. De bebouwing langs de rest van het tracé wordt gekenmerkt door lintbebouwing. Zowel open als gesloten bebouwing zijn aanwezig, met bijhorende tuinen. Verder zijn terreinen met permanent hooiland sterk vertegenwoordigd rondom het volledige tracé, afgewisseld met onbegroeide gronden. Rondom het noordelijke gedeelte van het tracé komt eveneens loofhout voor, waarvan de grootste concentratie samenvalt met het kasteeldomein Wildenburg.

Ter hoogte van het kruispunt van de Beernemsteenweg en de Sint-Jorisstraat bevindt zich de kerk, gelegen net ten westen van de N370. Aan de oostzijde van deze weg is het Kasteel Wildenburg gelegen.

Langsheen de Beernemsteenweg zijn verschillende handelszaken gelegen naast o.a. een tankstation en een school.

Direct langs het tracé zijn verschillende beekjes aanwezig die als afwateringsgracht fungeren. Het noordelijke deel van de Beernemsteenweg, net voor het kruispunt met de Oude Bruggeweg en Blauwhuisstraat, kruist de Hertsbergebeek. Verder in oostelijke richting vindt deze aansluiting op de Oude Blauwhuisbeek en ten (zuid)westen van het tracé stroomt de Ringbeek.

Het onderzoeksgebied is op een vlak terrein gelegen waarbinnen zich wel de insnijdingen van bijvoorbeeld de Hertsbergebeek aftekenen.

3.1.2 HOOGTEVERLOOP

Het hoogteverloop van het onderzoeksgebied is niet bijzonder groot en het wordt dan ook gekenmerkt door een relatief vlak terrein. Algemeen stijgt het tracé zacht in zuidelijke richting. Gemiddeld liggen de TAW waarden rond de 20m boven de zeespiegel. Het hoogste punt bevindt zich in het zuiden van het tracé op 21,6m TAW en het laagste punt bevindt zich in het noorden van het tracé op een hoogte van 15,7m TAW. Het hoogteverschil op het terrein omvat dus maximaal zo'n 6m.

Het reliëf is in de vorm van een Digitaal Hoogtemodel-kaart (DTM, 1m) weergegeven. Dit wil zeggen dat er meer interpolatie te zien is dan op de DHM kaarten. Er is dus een betere weergave van zelfs kleine hoogteverschillen. De lichte kleuren geven de meest hoge elementen van het landschap weer, de donkere de laagste punten. Zo worden de landschapselementen zichtbaar en wordt duidelijk dat het onderzoeksgebied en zijn ruime omgeving worden gekenmerkt door een relatief vlak terrein dan in zuid(west)elijke richting stijgt. We moeten hier wel opmerken dat er een duidelijke grens tussen kaartblad 13 (noorden) en kaartblad 21 (zuiden) zichtbaar is in het kleurverschil tussen beide. Het onderzoeksgebied bevindt zich immers op de grens tussen de twee kaarbladen. Ten noordwesten van het onderzoeksgebied is te zien dat de Ringbeek en Hertsbergebeek zich licht in het terrein hebben ingesneden. Langsheen het tracé wordt het microreliëf gekenmerkt door de duidelijk herkenbare straatniveaus en de voornamelijk

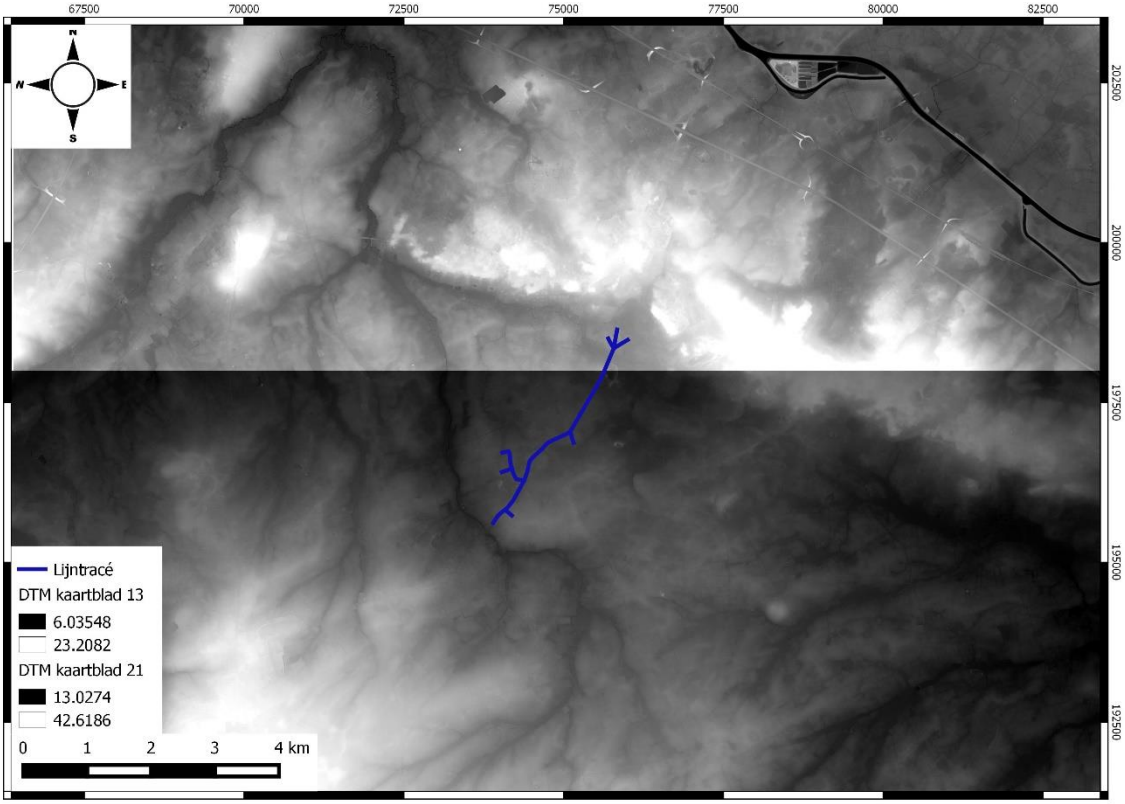
lagergelegen perceelsgrenzen die zichtbaar zijn op de hillshadekaart. Het algemeen vlakke karakter van het terrein wordt hier eveneens duidelijk maar opvallend is ook de ietwat steilere helling direct ten noordwesten van het onderzoeksgebied. Het gaat hier om de zandige cuesta of asymmetrische heuvelrug van Hertsberge tot Lotenhulle.

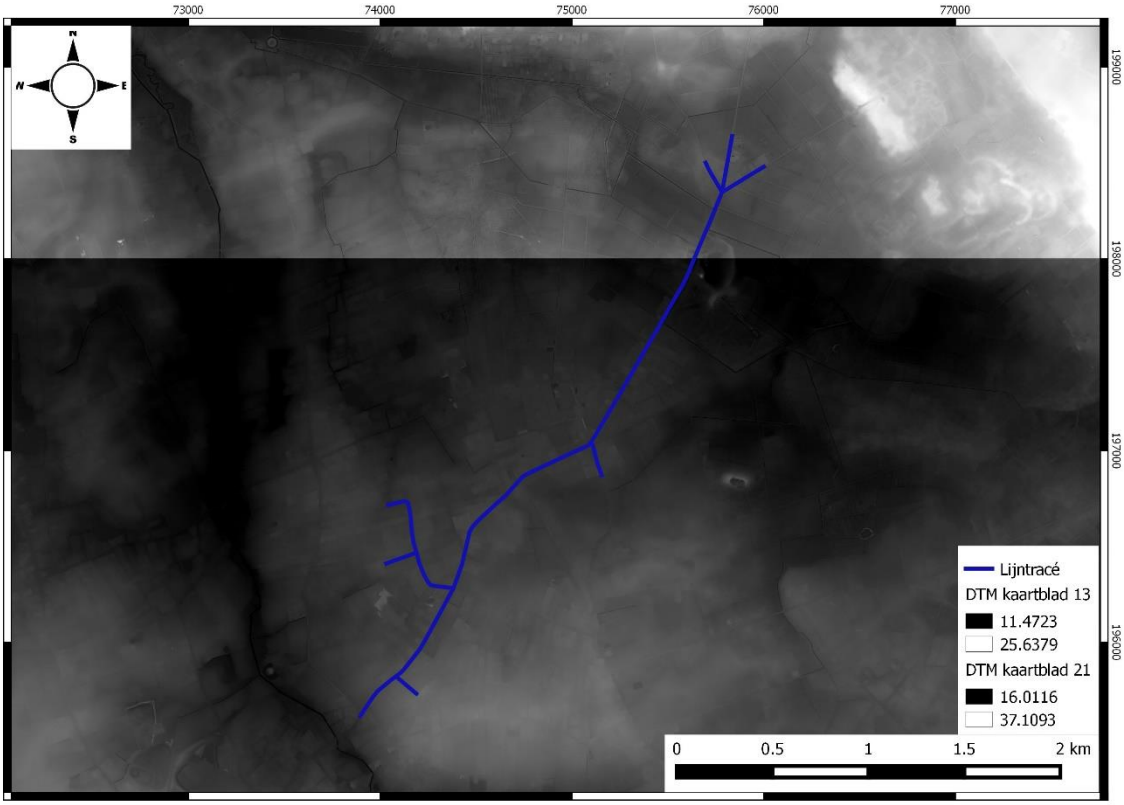
(Toelichting bij figuur 20: zie p. 39)

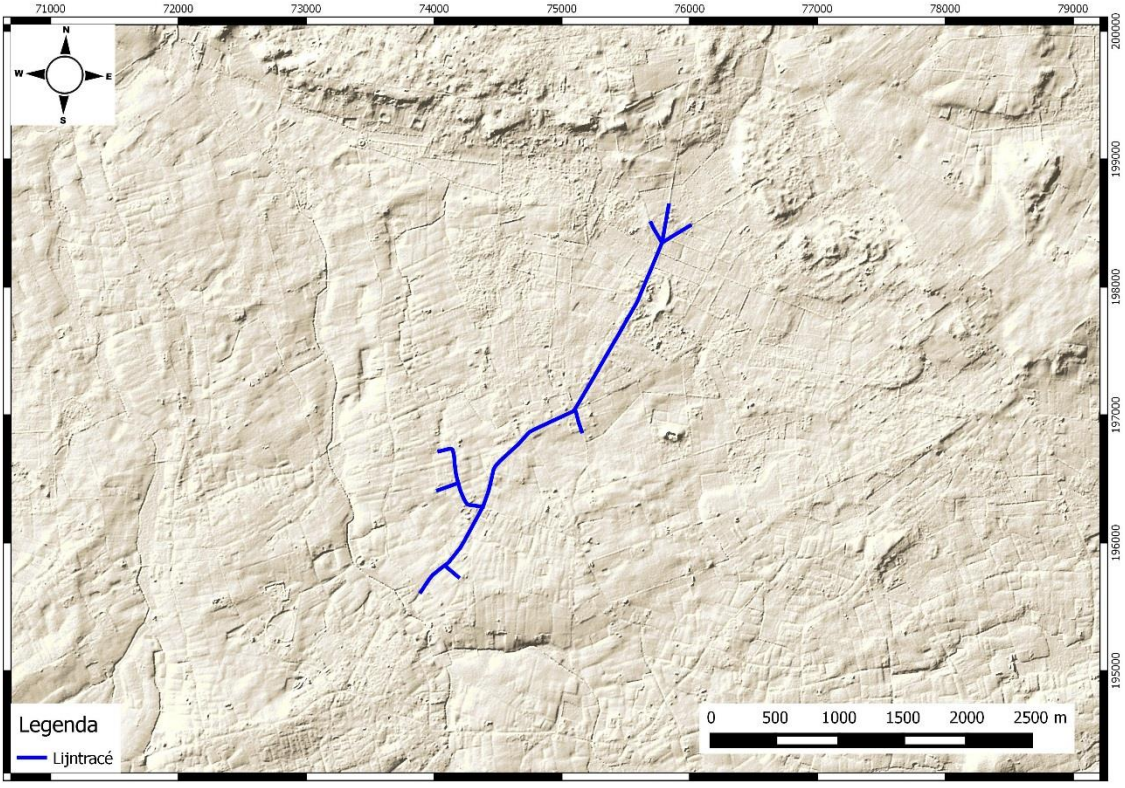
Figuur 20: Luchtfoto (grootschalige winteropnamen, kleur, 2013-2015) met aanduiding van het tracé (blauw) en hoogteprofielen (groen). Deze hoogteprofielen zijn onder de luchtfoto weergegeven in stijgende volgorde van 1 t.e.m. 7. (Bron: Geopunt 2016)

(Toelichting bij figuur 21: zie p. 40)

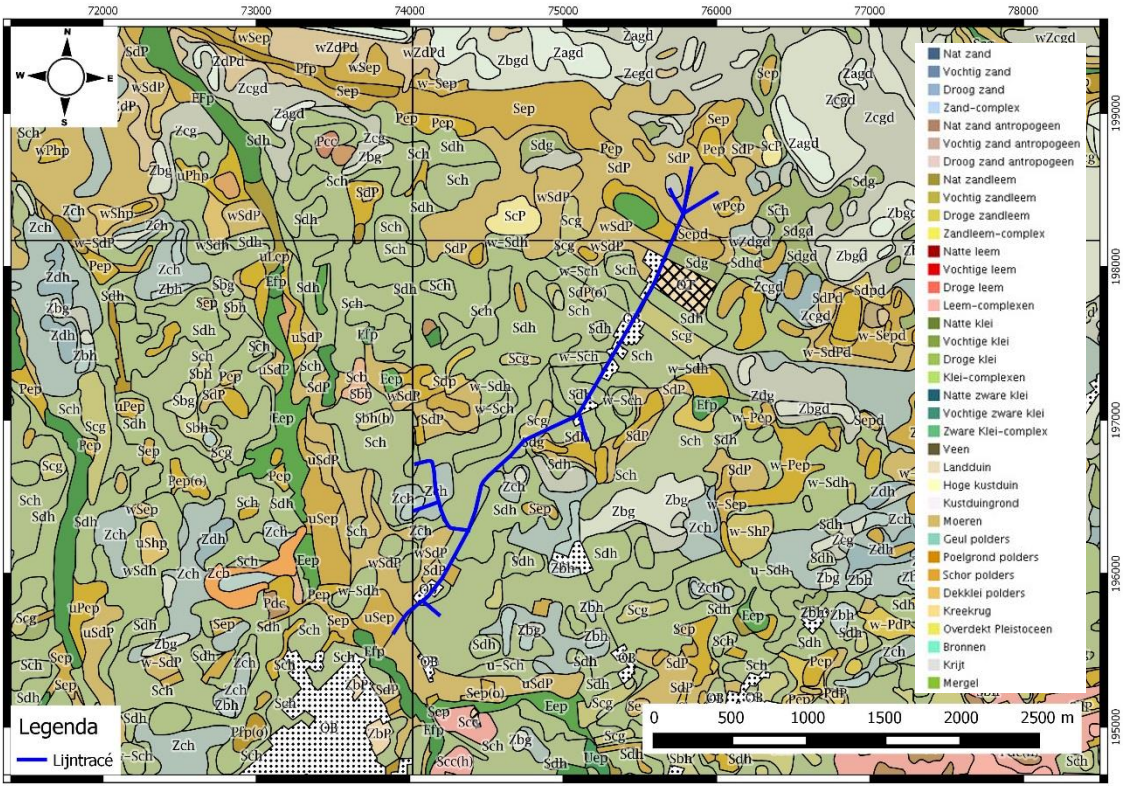
Figuur 21: DTM (1m) met aanduiding van het tracé (blauw): overzicht (boven) en detail (onder). Het kleurverschil is te wijten aan de ligging van het onderzoeksgebied op kaartbladen 13 (noorden) en 21 (zuiden). (Bron: Geopunt 2016)

Figuur 22: Hillshade (afgeleid van DTM 1m) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

3.2.1 BODEMKAARTEN

Figuur 23: Gedigitaliseerde bodemkaart (1:20.000) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

Het onderzoeksgebied is gelegen in de ruimere regio van de lemige zandbodems. Het tracé zelf doorsnijdt door haar lengte meerde bodemtypes waaronder het type **OB**, wat inhoudt dat het gaat om een bebouwde zone waarvoor bijgevolg het bodemtype niet kon worden gekarteerd. In de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied komen overwegend matig droge lemige zandgronden voor (zoals bodems van de w-Sch en Pep series). In de valleien komen klei- en natte zand- en lichte zandleemgronden voor.

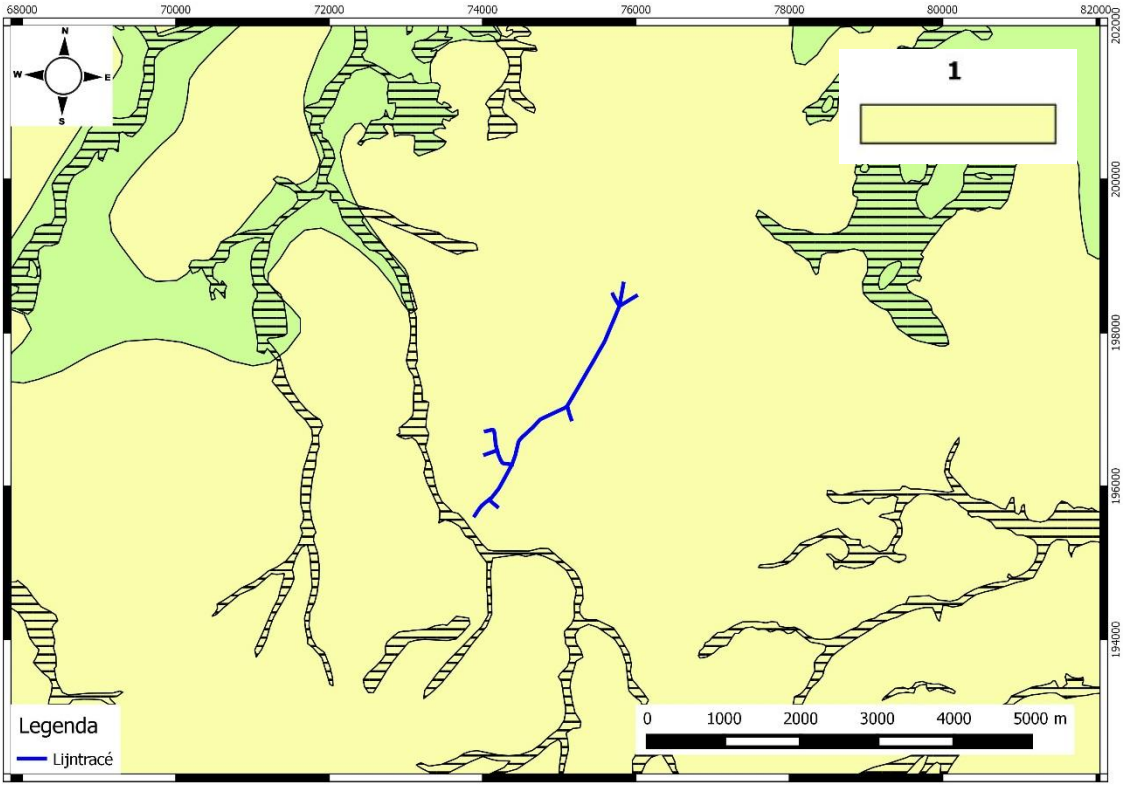
Het terrein voor grondverbetering bevindt zich op bodemtype Sch. Omdat er tijdens de werken enkel 30cm teelaarde zal worden afgegraven, wordt het (archeologisch) bodemarchief hier niet verstoord. Er wordt dan ook niet meer op ingegaan in deze studie.

Bodem	Toelichting
OB	Het gedeelte van het onderzoeksgebied bevindt zich in een bebouwde zone (**OB**). Dit houdt in dat het bestaande bodemarchief reeds verstoord is door menselijke activiteit.
Sch	Het grootste percentage van het onderzoeksgebied bevindt zich in een zone met bodemtype **Sch**. Deze matig droge, lemige zandbodem gekenmerkt door een verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont is zwak gleyig. Dit bodemtype valt onder de categorie van Postpodzolgebieden en bestaat uit een uniform homogene Ap horizont van minstens 30cm dik, donkergrijs van kleur. Onder deze Ap horizont bevindt zich vaak een verbrokkelde Podzol B horizont, meestal overgaand in een

	sterk verbrokkelde textuur B, deze bevindt zich tussen de 60 en 90 cm diepte en bevat roestverschijnselen. De waterhuishouding van dit type is gunstig in de winter maar te droog in de zomer, hierdoor is deze bodem matig geschikt voor landbouwteelt. In West Vlaanderen wordt dit type veelal aangewend voor de teelt van grove groenten.
w-Sch	Dit bodemtype vertoont dezelfde kenmerken als het bodemtype **Sch**, met dit verschil dat dit type een klei-zand substraat omvat op geringe of matige diepte.
SdP	Deze matig natte lemige zandbodem vertoont vaak slechts gering of geen profielvorming en is matig gleyig. Een donkere, grijsbruine bovengrond is kenmerkend voor dit type en heeft een gemiddelde diepte tussen de 30 en 40 cm. Hieronder bevindt zich vaak een dunne, ca. 10 tot 15cm dik, zwak humeuze overgangshorizont. Dit bodemtype vertoont tevens roestverschijnselen, deze zijn meestal te onderscheiden op een diepte tussen de 40 en 60 cm. De waterhuishouding van deze bodem is te nat in de winter maar gunstig in de zomer. Dit bodemtype wordt aanzien als gunstige langbouwgrond.
w-Sdp	Dit bodemtype vertoont dezelfde kenmerken als het bodemtype **SdP**, met dit verschil dat dit type een klei-zand substraat omvat op geringe diepte < 75 cm.
Sdh	Deze matig natte lemige zandbodem wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont en is matig gleyig. Dit type wordt gecatalogiseerd als een Postpodzol type met een gehomogeniseerde en humeuze Ap bouwlaag die 30 tot 50 cm dik is. De B horizont is door het uitdelven en afvoeren van het verharde deel van de benendenpodzol op vele plaatsen bijna verdwenen, er kunnen roestverschijnselen aanwezig zijn op een diepte tussen de 40 en 60 cm diepte, echter zijn deze niet altijd goed waarneembaar. De waterhuishouding van dit type is in het algemeen goed, al kan deze in de winter iets te nat zijn. Dit bodemtype wordt gezien als zeer geschikt voor de teelt van rogge, haver en/of aardappelen.
Sep(o)	Dit type bodem wordt omgeschreven als natte lemige zandbodem zonder profiel en is sterk gleyig en er is een reductiehorizont aanwezig. De serie **Sep** is een veel voorkomende bodemseries met vele variaties in het aanwezige substraat, moedermateriaal en profielontwikkeling. Deze serie vertegenwoordigt een natte Regosol die over het algemeen wordt getypeerd door een dikke humeuze laag, die soms verveend kan zijn. In deze toplaag bevinden zich ook vaak, op een diepte van gemiddeld 20 tot 40 cm roestverschijnselen, een reductiehorizont wordt bij deze bodemserie over het algemeen aangetroffen op een diepte van om en bij de 1m. De variatie in de Sep serie is vaak te definiëren aan de hand van de overgang van de Ap naar de Cg horizont, hier kunnen namelijk textuurvariaties en/of het voorkomen van substraat worden vastgesteld. De waterhuishouding van deze bodem is veel te nat in de winter en de lente, en te fris in de zomer. Hierdoor wordt dit type vaak gebruikt als hooiweide. Echter door het toepassen van adequate drainering kan dit type ook worden gebruikt als weiland of zelfs akkerland, veelal voor de teelt van maïs.
Pep	Deze natte, sterk gleyige lichte zandleembodem wordt onder meer getypeerd door de aanwezigheid van een reductiehorizont en kent geen profielontwikkeling. De aanwezige Ap, gemiddeld tussen de 20 en 30 cm dik is donker grijsbruin van kleur

	en vertoont reeds roestvlekken. Dit type bevat vaak een niet-humeuze zanderige laag als overgang tussen de Ap en het substraat (zand, leem, klei, klei-zand, mergel of veen). Er is een duidelijke stijging aan intensiteit van de aanwezige roestverschijnselen onder de bouwvoor en de aanwezige reductiehorizont start op een gemiddelde diepte tussen de 100 en 120 cm. De waterhuishouding van dit bodemtype is te nat in de winter en de lente maar fris en vochthoudend in de zomer. Het is dan ook aangewezen om deze gronden te voorzien van drainage. Deze bodems zijn geschikt voor weiland en akkerteelten.
w-Pep	Dit bodemtype vertoont dezelfde kenmerken als het bodemtype Pep, met dit verschil dat dit type een klei-zand substraat omvat op geringe of matige diepte.
Efp	Deze uit klei bestaande bodem is zeer nat en zeer sterk gleyig met de aanwezigheid van een reductiehorizont en kent geen profielontwikkeling. Het E-complex slaat op niet-gedifferentieerde gronden op klei en groepeert bodems van verschillende textuurklassen op verschillende moedermaterialen. De drainagetoestand en profielontwikkeling worden zelden gespecifieerd.
Zch	Deze matig droge, zwak gleyige zandbodem wordt onder andere gekenmerkt door de aanwezigheid van een met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. De bovengrond van dit type is over het algemeen goed humeus, 30 tot 60cm dik en donker grijsbruin van kleur. De aanwezige Podzol B is verbrokkeld in harde concreties en heeft een dikte tussen de 20 en 30cm. De roestverschijnselen die kunnen voorkomen bevinden zich op een diepte tussen de 60 en 90cm. De waterhuishouding van dit type is goed in de winter maar te droog in de zomer. Deze bodems zijn dan ook matig geschikt voor zomergranen en aardappelen en in nog mindere mate geschikt als weiland.

3.2.2 QUARTAIRGEOLOGISCHE KAART

Figuur 24: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

Het tracé bevindt zich op het grondgebied van de gemeente Wingene, die op de noordwestkant van het lage heuvelgebied van centraal West-Vlaanderen ligt. De regio wordt gekenmerkt door een eerder vlak landschap waarin de aanwezige beken zich slechts licht in het terrein hebben ingesneden.

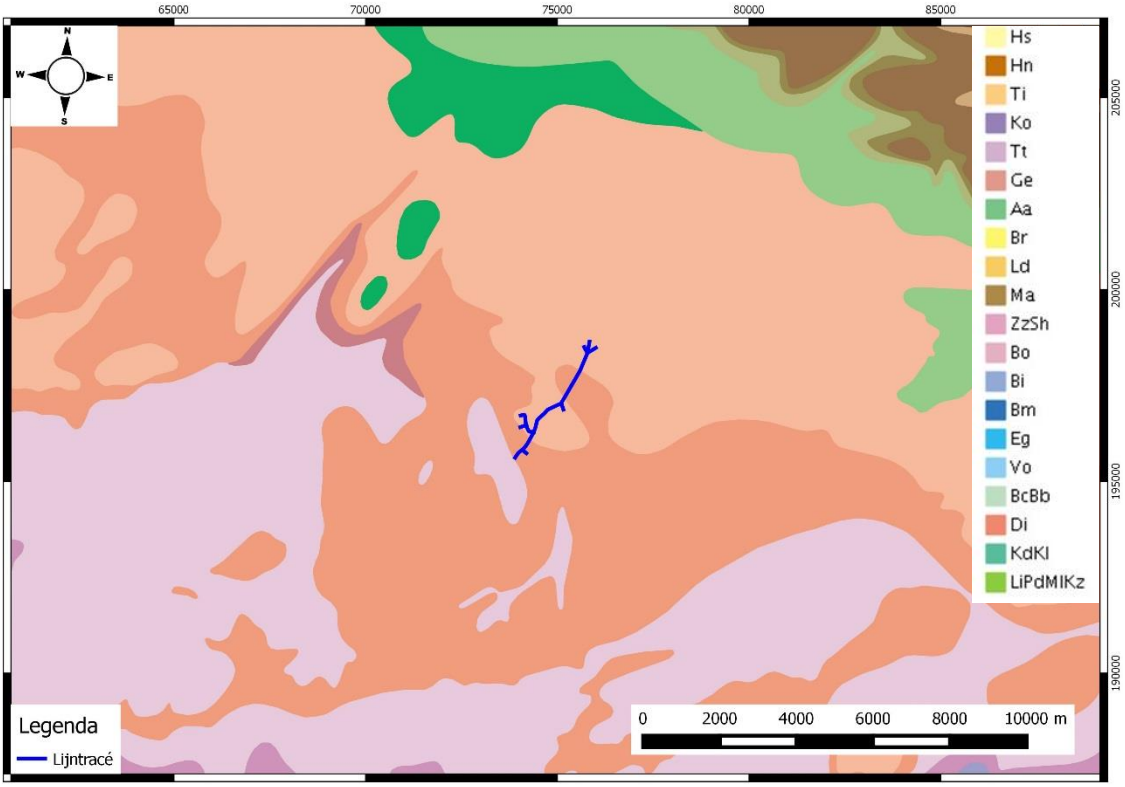
Volgens de Quartairgeologische kaart zijn er voor het onderzoeksgebied, dat gekenmerkt wordt door profieltype 1, Vroeg-Pleistocene getijdenafzettingen mogelijk afgewisseld met fluviatiel of eolisch sediment met daarbovenop fluviatiele afzettingen van het Vroeg-Pleistoceen. Daarbovenop werden Quartaire hellingsafzettingen afgezet met daarbovenop eolische zand of zandleemafzettingen uit het Weichseliaan.

Een volledige beschrijving van deze sequenties is hieronder te vinden.

Figuur 25: Beschrijving van de Quartairgeologische sequentie in de omgeving van het tracé: type 1. (Bron: Geopunt 2016)

3.2.3 TERTIAIRGEOLOGISCHE KAART

Figuur 26: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

Het onderzoeksgebied en de ruimere omgeving zijn gelegen op afzettingen van de Formatie van Gentbrugge. Deze geologische formatie komt voor in het westen van België. In de provincie Antwerpen komt ze ondergronds voor, terwijl ze gestaag stijgt en in de provincies Oost- en West-Vlaanderen dagzoomt. Ze bestaat uit mariene klei-, silt- en zandlagen, afgezet in de zee die het noorden van België bedekte in het Ypresiaan. Deze Formatie, ook wel Gentbrugge Formatie genoemd, valt niet te verwarren met de Formatie van Gent.

De Formatie van Gentbrugge wordt onderverdeeld in drie leden: Lid van Merelbeke, Lid van Pittem en Lid van Vlierzele. Het hier beschreven onderzoeksgebied doorsnijdt twee van de drie leden van de Formatie van Gentbrugge, namelijk het lid van Pittem en het Lid van Vlierzele.

Het lid van Vlierzele bestaat uit fijn glauconiet- en glimmerhoudend zand dat groen tot grijsgroen is van kleur. Het is duidelijk horizontaal of kruisgewijs gelaagd. Plaatselijk kan er dunne veldsteen (zandsteenbanken) aanwezig zijn.

Het lid van Pittem bestaat uit sterk zandhoudende, grijsgroene klei die weinig glauconiethoudend is, maar wel glimmerhoudend. Plaatselijk kan in dit lid veldsteen (zandsteenbanken) voorkomen.

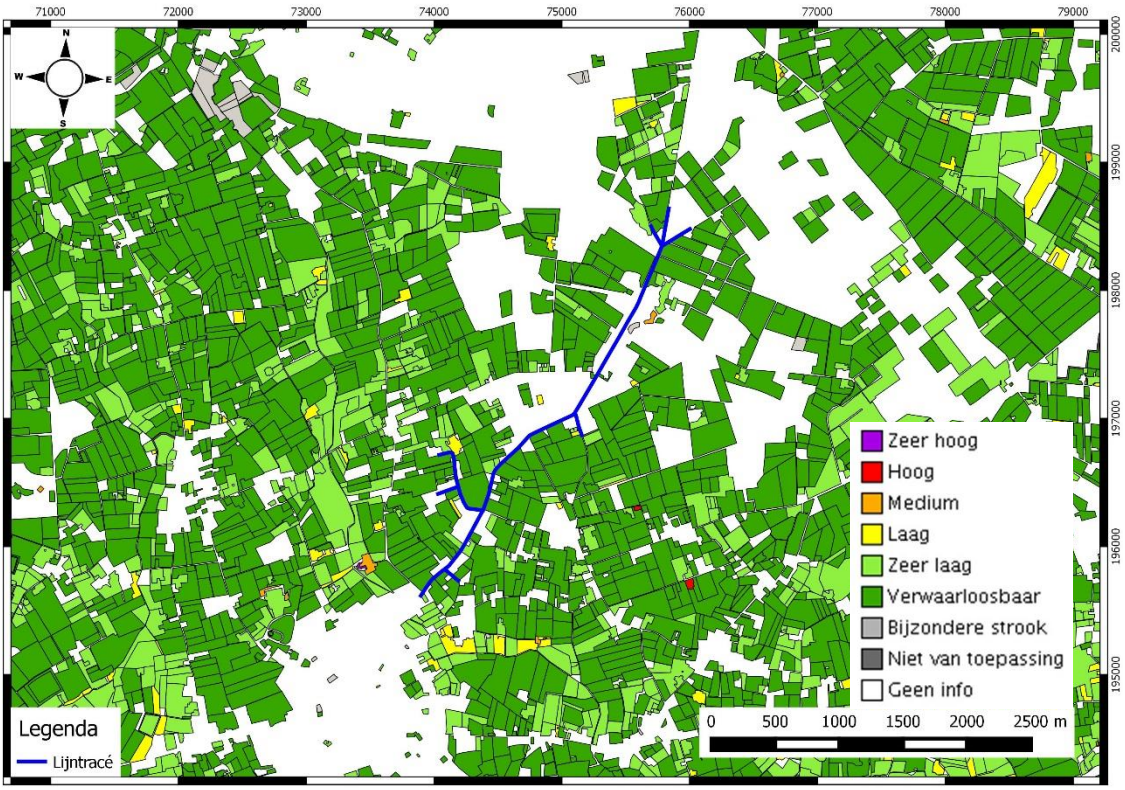
De Formatie van Gentbrugge behoort globaler bekeken tot de Ieper Groep. Stratigrafisch gezien ligt deze boven op een oudere formatie, namelijk de Formatie van Tielt (marien silt en zand). Deze formatie wordt op haar beurt afgedekt door afzettingen uit de Zenne Groep (Lutetiaan van ouderdom). Welke afzettingen deze groep bedekken is geografisch variabel, meestal betreft het de formatie van Aalter (mariene kleien en zanden). Dit geldt zeker in het noorden van België. In het zuiden van het land is de formatie van Aalter echter vaak afwezig en kan het voorkomen dat

de afdekking bestaat uit afzettingen van de formaties van Brussel (mariene zanden en mergels) of Lede (marien kalkhoudend zand), deze liggen dan direct boven op de Formatie van Gentbrugge.

De Formatie van Gentbrugge heeft als basis siltige klei en kleiig silt met daarboven lagen silt en zeer fijn zand, vaak verstoord door bioturbatie. De zanden zijn vaak gelithificeerd tot zandsteen en kunnen zowel horizontale bedding als cross-bedding vertonen. De maximale vastgestelde diepte van deze formatie bedraagt 50m in het noorden van België.

De Tertiaire afzettingen bevinden zich gemiddeld op zo'n 15m TAW. Deze afzettingen hebben bijgevolg weinig relevantie voor het huidige onderzoek.

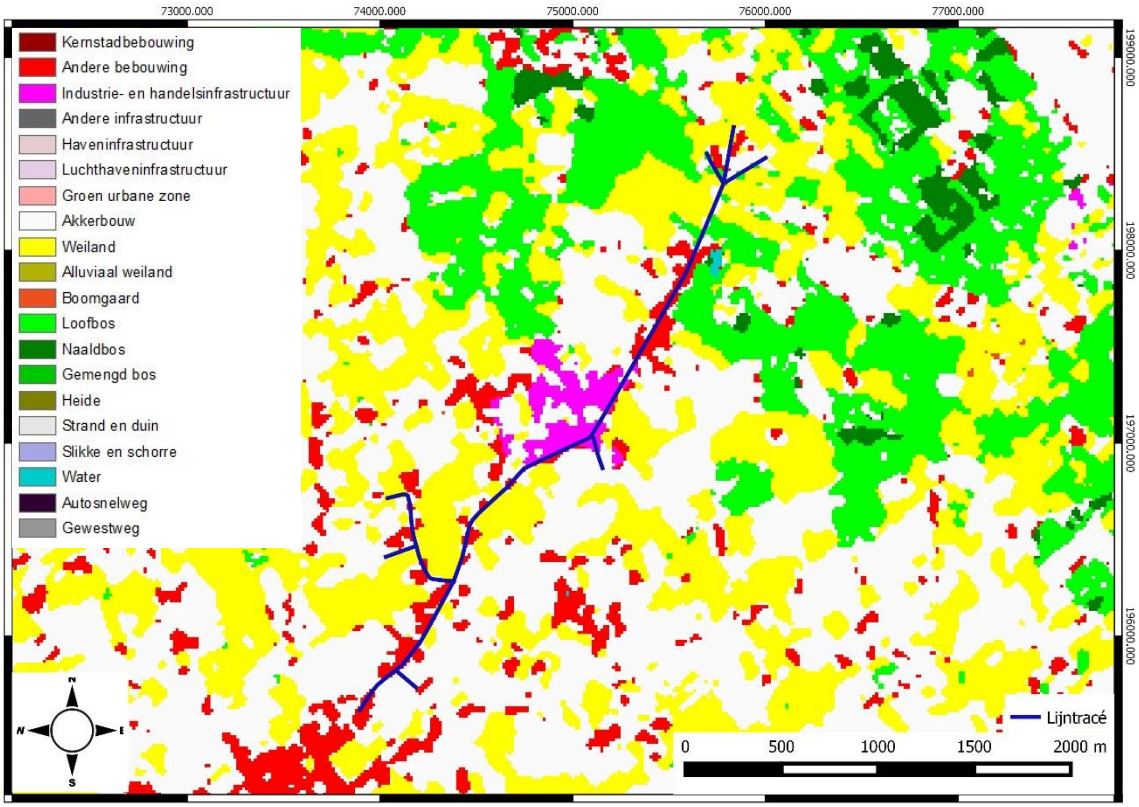
3.2.4 BODEMEROSIEKAART

Figuur 27: Bodemerosiekaart op perceelsniveau met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

Ter hoogte van het studiegebied is er door de aanwezigheid van bebouwing voor een gedeelte van het traject geen informatie beschikbaar over de potentiële bodemerosie. De onmiddellijke omgeving van het studiegebied wordt echter gekenmerkt door gronden met verwaarloosbare tot (zeer) lage bodemerosie. Dit is een gevolg van het vlakke karakter van het landschap en de aanwezige bebouwing/het landgebruik. Ook in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied is de erosie verwaarloosbaar omwille van dezelfde redenen.

3.2.5 BODEMGEBRUIKSKAART

Figuur 28: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

Volgens de Bodemgebruikskaart wordt het grootste gedeelte van onderzoeksgebied gekenmerkt door de aanwezigheid van bebouwde oppervlakte (rood), het gaat hier voornamelijk om lintbebouwing. Daarnaast zijn ook akkerland (wit) en weiland (geel) sterk vertegenwoordigd. Ongeveer in het midden van het tracé treffen we in het noordwesten een zone met artificiële bebouwing aan, bijvoorbeeld loodsen (paars). Deze zone met industrie- en handelsinfrastructuur valt samen met het bedrijventerrein Wildenburg. De meer noordelijke regio van het tracé wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van naaldbos (donkergroen) en loofbos (lichtgroen).

4 ASSESSMENTRAPPORT: ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Geraadpleegde bronnen hoofdstuk 4 met betrekking tot archeologische voorkennis	Toelichting
Inventarissen	
Inventaris archeologische zone	Niet aanwezig (<1km)
Inventaris gebieden waar geen archeologie te verwachten valt (GGA)	Niet gelegen in GGA
Inventaris historische stadskern	Niet aanwezig (<1km)
Landschapsatlas	Relevant, cf. 4.1.1
Inventaris bouwkundig erfgoed	Relevant, cf. 4.1.2
Centrale Archeologische Inventaris	Relevant, cf. 4.1.3
Belgisch (verdwenen) molenbestand	Relevant, cf. 4.1.4
Wereldoorlog relicten	Niet aanwezig (<1km)
Cartografische bronnen	
Frickxkaart (ca. 1712)	Relevant, cf. 4.2.1
Ferrariskaart (ca. 1771-1778)	Relevant, cf. 4.2.2
Atlas der Buurtwegen (ca. 1841)	Relevant, cf. 4.2.3
Vandermaelenkaart (1846-1854)	Relevant, cf. 4.2.4
Poppkaart (1842-1879)	Relevant, cf. 4.2.5
Ortholuchtfoto's	
Kleinschalige zomeropnamen, zwart-wit, 1971	Relevant, cf. 4.3
Kleinschalige zomeropnamen, kleur, 1979-1990	Relevant, cf. 4.3
Grootschalige winteropnamen, kleur, 2013-2015	Relevant, cf. 4.3
Projectspecifieke bronnen	
Heemkundige Kring Ons Wingene	http://www.onswingene.be/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1

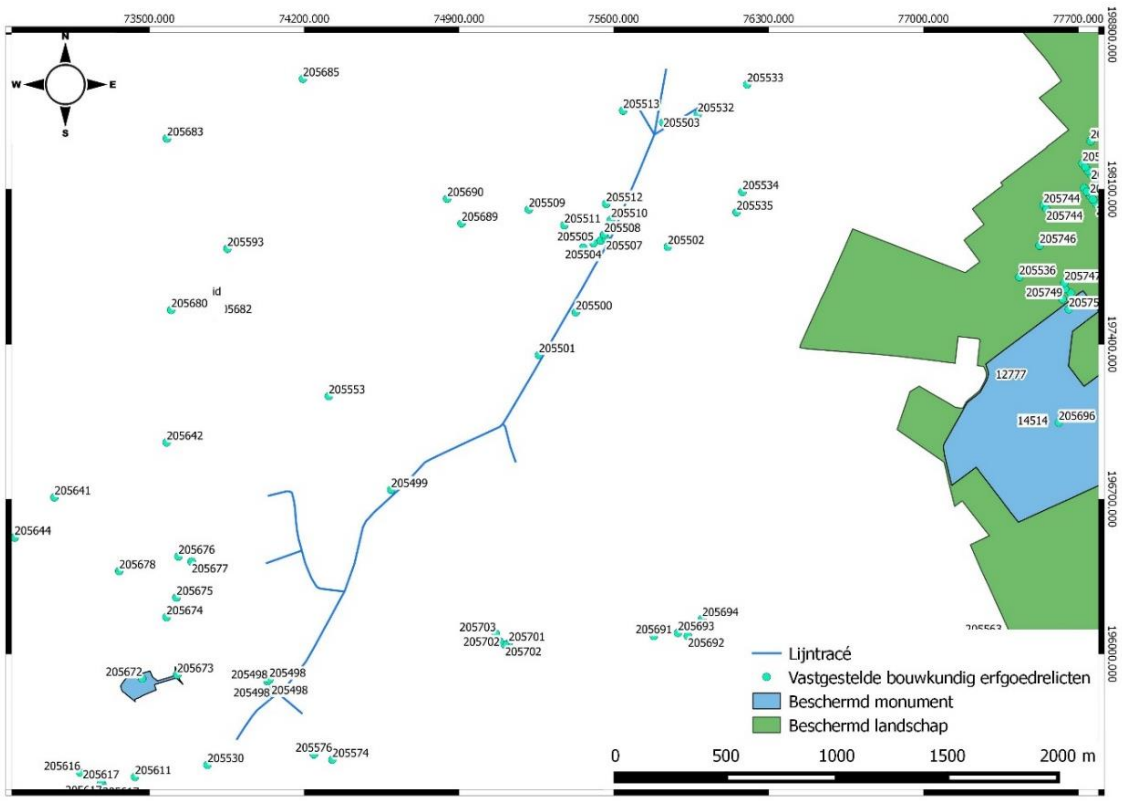
Figuur 29: Tabel met geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 4.

Wingene is de fusiegemeente die sinds 1976 bestaat uit Wingene en deelgemeente Zwevezele. Deze landbouw- en woongemeente is gelegen in het noordoosten van de provincie West-Vlaanderen en kent beperkte industriële activiteiten. Binnen de hoofdgemeente Wingene zijn er enkele gehuchten die zijn uitgegroeid tot kerkdorpen. Wildenburg, gelegen ter hoogte van het onderzoeksgebied, is er één van. De N370 of Beernemsteenweg, die deel uitmaakt van het tracé, is één van de belangrijkste toegangswegen. Hij loopt door het centrum van Wingene en

wordt gekarakteriseerd door lintbebouwing. Daarbuiten is de bebouwing eerder verspreid in een landelijke regio.

De vroegste vermelding van Wingene dateert van 821 wanneer Lodewijk de Vrome het *"altare in villa de Winghina"* aan de Sint-Amandusabdij schenkt. De oorsprong van de benaming van de gemeente is echter onduidelijk en er zijn verschillende mogelijke betekenissen. Wingene groeide uit tot een parochie waarvan de grenzen vastgelegd werden in 1242. Tussen de 12de en 15de eeuw was de gemeente het toneel van enkele veldslagen. Ook de 16de en 17de eeuw betekenden een woelige periode voor Wingene door de godsdiensttroebelen gecombineerd met de verspreiding van ziektes. De lokale ontginningen van de "velden" in de middeleeuwen resulteerden in de grote concentratie aan voormalige veldvijvers die kenmerkend zijn voor de gemeente. Ze zijn ook te zien op de historische kaarten. In de 18de eeuw veranderde de aanpak echter en werden deze velden verkaveld en omgezet tot bos of akkerland. Deze trend zette zich voort tot in de 19de eeuw. Het omzetten van bos tot bouwland gebeurde meestal met behoud van het 18de-eeuwse verkavelingspatroon. Kenmerkend voor de 19de eeuw is dat de ontginningslandschappen het toneel worden voor het aanleggen van kasteeldomeinen door de hoge burgerij. In de 20ste eeuw vonden een aantal grote bouw- en verbouwcampagnes plaats in Wingene. Vooral na 1950 groeide de gemeente verder wat wordt weerspiegelt in de bouw van nieuwe woonwijken. Ook de gronden van oude, afgebroken hoeves werden verkaveld.

4.1 INVENTARISSEN ONROEREND ERFGOED

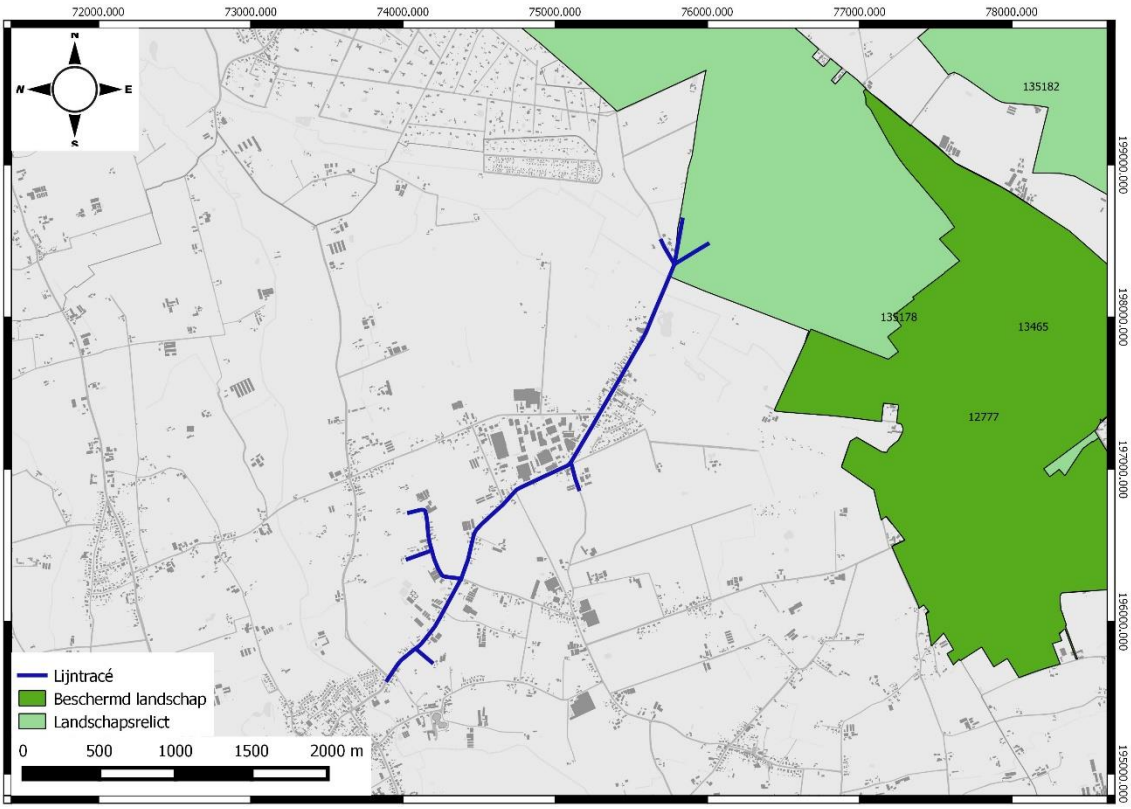

Figuur 30: Overzichtskaart inventarissen onroerend erfgoed met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geoportaal 2016)

Uit het onderzoek blijkt dat in de omgeving van het tracé talrijke erfgoedwaarden aanwezig zijn. Zo vindt men zo zowel beschermde cultuurhistorische landschappen als beschermde monumenten terug. Daarnaast valt ook het hoge aantal vastgestelde bouwkundige relicten op.

Beschermde archeologische zones of zones waar geen archeologie te verwachten valt zijn daarentegen niet in de omgeving van het onderzoeksgebied aanwezig. Ook zijn er geen wereldoorlogrelicten geregistreerd. In deze studie wordt er dan ook niet meer op ingegaan.

4.1.1 INVENTARIS LANDSCHAPPELIJK ERFGOED

Figuur 31: Weergave met locaties met landschappelijk erfgoed (groen) in de omgeving van het tracé (blauw). (Bron: Geoportaal en Inventarissen Onroerend Erfgoed 2016)

Binnen een straal van ca. 2km rondom het onderzoeksgebied zijn verschillende beschermde cultuurhistorische landschappen of landschapsrelicten aanwezig. Ze worden in onderstaande tabel kort samengevat. Enkel de erfgoedwaarden die zich binnen een straal van 1km bevinden zullen verder besproken worden omdat de relevantie voor het huidige onderzoek daalt met de afstand tot het tracé.

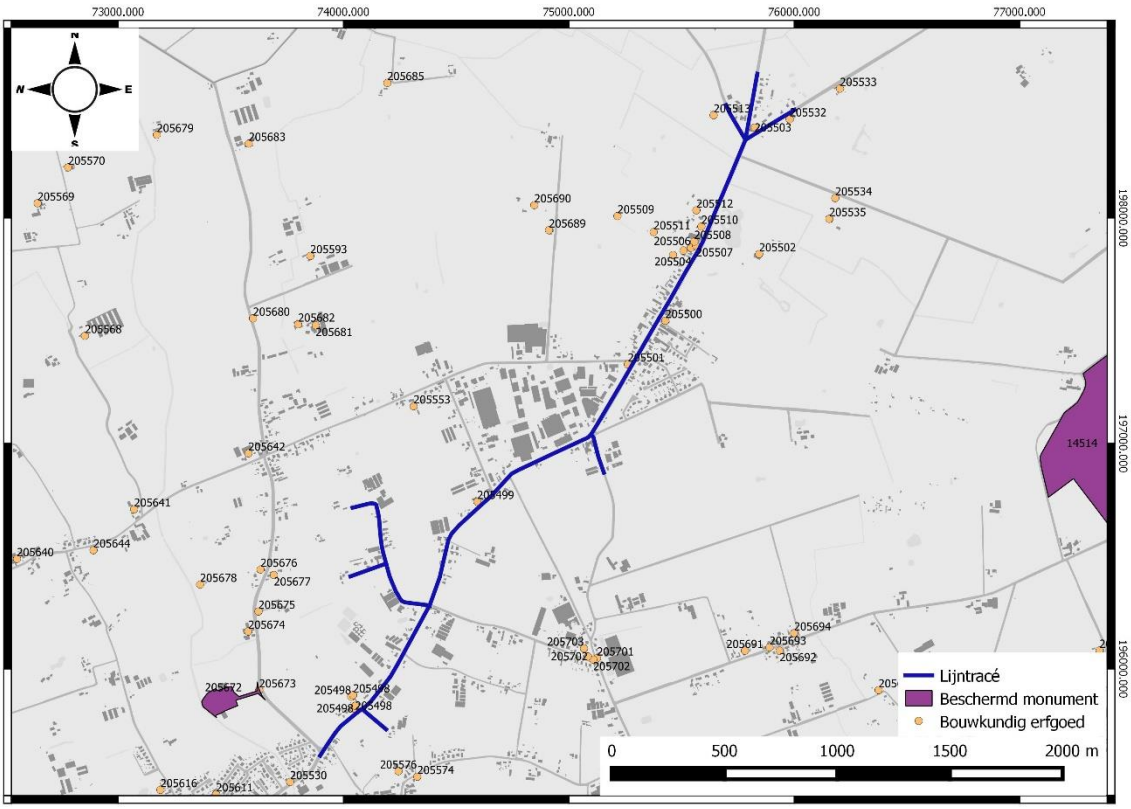
ID	Locatie	Omschrijving	Status
12777	Aalter, Wingene, Ruiselede	Sint-Pietersveld (Beschermd cultuurhistorisch landschap)	Beschermd 24/06/2002
13465	Bruggesteenweg, Vagevuursteraat, Sint-Pietersveld&	Rijksopvoedingsgesticht en omgeving (beschermd cultuurhistorisch landschap)	Beschermd 14/10/1976
135178	Beernem, Hertsberge, Wingene, Ruiselede	Kasteeldomeinen Drie Koningen en Lippensgoed-Bulskampveld, Vagevuurbossen, Sint-Pietersveld en Predikherenbossen	Beschermd 24/06/2002
135182	Beernem, Sint-Joris, Aalter	Omgeving Schuurlo	/

Figuur 32: Overzichtstabel met landschappelijk erfgoed.

Het noordelijke gedeelte van het tracé, meer bepaald de Blauwhuisstraat, bevindt zich binnen het landschapsrelict “Kasteeldomeinen Drie Koningen en Lippensgoed-Bulskampveld, Vagevuurbossen, Sint-Pietersveld en Predikherenbossen” (ID: 135178). Het situeert zich op de cuesta tussen Hertsberge en Lotenhulle waar Tertiaira afzettingen zeer dicht aan het oppervlak voorkomen. Vanaf de middeleeuwen tot de 18de eeuw werden de “velden” ontgonnen en ontstonden zogenaamde veldvijvers. In de 18de en 19de eeuw werd het omringende bos omgezet in landbouwgronden en de graasgronden in bos, dit gebeurde volgens een dambordpatroon. Het noorden van het terrein wordt gekenmerkt door bossen waarin het Sint-Pietersveld een open akker- en graslandcomplex vormt. Naar het zuiden toe heeft het landschap een halpopen karakter door de afwisseling tussen bos- en landbouwpercelen. Verder karakteriseren de dreven het gebied. Binnen deze begrenzing valt ook het beschermd monument van de gebouwen van de Radio Maritieme diensten (ID: 14514).

Het Sint-Pietersveld (ID: 12777) maakt deel uit van bovengenoemd beschermd landschap. De geschiedenis van de veldontginningen is er nog duidelijk herkenbaar. Verder omvat het ook zeer veel bouwkundige erfgoedwaarden die getuigen van het ontstaan van de lokale gemeenschap. Omwille van de afstand van dit bouwkundig erfgoed tot het eigenlijke onderzoeksgebied wordt hier niet verder op ingegaan aangezien er geen onmiddellijke relevantie is voor het project.

4.1.2 INVENTARIS BOUWKUNDIG ERFGOED

Figuur 33: Weergave van de locaties met bouwkundig erfgoed (oranje) en beschermde monumenten (paars) in de omgeving van het tracé (blauw). (Bron: Geoportaal en Inventarissen Onroerend Erfgoed 2016)

In de omgeving van het tracé is heel wat bouwkundig erfgoed geregistreerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht. In wat volgt wordt echter enkel ingegaan op de erfgoedwaarden die aansluiten op het tracé omdat met de afstand, de onmiddellijke relevantie voor het huidige project afneemt.

ID	Locatie	Omschrijving	Datering	Status
14514 & 205696	Predikherenstraat 27, Wingene	Gebouwen van de Radio Maritieme diensten (beschermd monument)	Interbellum	Vastgesteld 5/10/2009 Beschermd 14/03/2000 Bewaard
14520 & 205672	Peerstalstraat 1, Wingene	Hoeve Schauttewalle met kapel (beschermd monument)	Eerste kwart 17de eeuw, eerste kwart 18de eeuw, derde kwart 19de eeuw, vóór WO I	Vastgesteld 5/10/2009 Beschermd 15/04/2014 Bewaard
205513	Beernemsteenweg 173, Wingene	Landhuis "De Warande"	Vóór WO I	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205503	Beernemsteenweg 110, Wingene	Dorpswoning	Vierde kwart 19de eeuw	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205532	Blauwhuisstraat 2, Wingene	Hoeve met losse bestanddelen	Vierde kwart 19de eeuw	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205512	Beernemsteenweg 171, Wingene	Landhuis Blauwhuis of Kasteel Wildenburg	Eerste helft 17de eeuw	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205510	Beernemsteenweg zn, Wingene	Parochiekerk Sint-Joris of Heilige Georgius	Derde kwart 19de eeuw	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205508	Beernemsteenweg 163, Wingene	Dorpswoning	Derde kwart 19de eeuw[2]	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205507	Beernemsteenweg 161, Wingene	Dorpswoning in winkelpui	Vierde kwart 19de eeuw	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205505	Beernemsteenweg 157, Wingene	Pastorie	Vóór WO I	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205504	Beernemsteenweg 151, Wingene	Stadswoning	Interbellum	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205500	Beernemsteenweg 105, Wignene	Onderpastorie	Derde kwart 19de eeuw	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205501	Beernemsesteenweg 105, Wingene	Hoekpand met nutsgebouwen	Vóór WOI	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard

205499	Beernemsteenweg 47, Wingene	Boerenarbeiderswoning	Eerste kwart 19de eeuw	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
205498	Beernemsteenweg 11-17, Wingene	Dorpswoningen	Derde kwart 19de eeuw	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard

Figuur 34: Overzichtstabel bouwkundig erfgoed.

Figuur 35: Landhuis "De Warande". (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

Het Landhuis “De Warande” (ID: 205513) werd, in opdracht van Fernand van der Bruggen, in 1901 gebouwd naar ontwerp van zijn echtgenote Bertha Nothomb. Het landhuis heeft een onregelmatige plattegrond en werd opgetrokken in donkerrode bakstenen onder een pannen zadeldak met een combinatie van lijst- en puntgevels. Het huis is ingeplant in een ruime landschapstuin en verbonden met achterliggende bijgebouwen (oorspronkelijk paardenstallen) via een overdekte doorgang. Het park behoudt een vroeg 20ste-eeuwse landschappelijke vormgeving met zacht glooiende gazonpartijen, verspreide, in baksteen gelegde paden, deels verjongde parkbomen (onder meer Zomereik, Amerikaanse eik, Linde en Esdoorn), heestermassieven (zoals Rododendron, Hulst, Boerenjasmijn, Buxus, Hortensia en Liguster). Een kronkelende oprijlaan met rijsporen vanaf Beernemsteenweg met een eenvoudige houten poort en de restanten van klokkentorentje en eenvoudige natuurstenen pijlerkapel horen ook tot de oorspronkelijke parkaanleg. De originele moestuinruimte en boomgaarden, ten noordwesten van landhuis, zijn helaas verdwenen.

Figuur 36: Vrijstaande eenlaagswoning. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

De vrijstaande eenlaagswoning (ID: 205503) bestaat uit vier traveeën en één bouwlaag onder een pannen zadeldak. De linker volume werd volgens het kadaster gebouwd in 1862 en uitgebreid door het rechter volume in 1913. De woning heeft een verankerde bakstenen lijstgevel, die witgeschilders is, boven een lage zwart beschilderde plint. De gevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen met benadrukte strek door het gebruik van rode tegeltjes.

Figuur 37: Hoeve met losse bestanddelen (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

De hoeve bestaat uit losse bestanddelen (ID: 225532) gegroepeerd rondom een deels begraasd en deels verhard erf. De bebouwing kwam fasegewijs tot stand. In 1885 wordt een woonhuis en bijhorende en bakhuisje gebouwd. Het boerenhuis, gelegen ten oosten van het erf, is van

dubbelhuisopstand en drie traveeën met een geïntegreerde stal van twee traveeën onder een pannen zadeldak. Het gebouw bestaat uit verankerde witgeschilderde baksteenbouw boven een zwarte plint. In de voorgevel blijkt het oorspronkelijk schrijnwerk en luiken behouden te zijn. Ook werd een pomp behouden. De zijpuntgevel is voorzien van muurvlechtingen en rondboogvormige muuropeningen. De stal-schuur is ten zuiden van het erf gelegen. De volume bestaat uit verankerde witgeschilderd bakstenen, boven een zwarte plint, onder een pannen zadeldak. Ten oosten van het boerenhuis kon de oorspronkelijke boomgaard deels gespaard blijven.

Figuur 38: Landhuis "Blauwhuis". (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

De geschiedenis van het landhuis "Blauwhuis" (ID: 205512), ook gekend onder de naam kasteel "Wildenburg" gaat terug tot in de 16de eeuw. Circa 1528-1580 wordt er melding gemaakt van het bouwen van een kasteel door bouwheer Jan Wyts en vervolgens in een penningkohier uit 1577 als volgt beschreven: *"upperhuus staende up Bulscamp velt, leen wezende, rontomme bewatert, ende tnederhof metten huusages daer up staende"*. De eerste gekende weergave van

de heerlijkheid Wildenburg dateert uit de 17de eeuw (1640). Het Blauwhuis wordt als een hoofdvolume van drie traveeën en twee bouwlagen gevat tussen twee puntgevels weergegeven. Op de site bevonden zich ook nog twee bijgebouwen van één bouwlaag hoog onder een zadeldak.

Figuur 39: De Wildenburg in de Flandria Illustrata, Sanderus p.432 (1641). (Bron: UGent)

In de Flandria Illustrata (1641) wordt "Wildenburg" eveneens voorgesteld: het domein is toegankelijk via een vrijstaande toegangsbrug. Het hoofdvolume bestaat uit een L-vormige plattegrond gevormd door een breed- en een diephuis met in de oksel een traptoren. Het huidige breedhuis komt architecturaal overeen met de weergave in Sanderus van 1641. In 18de-eeuwse documenten wordt het kasteel meermaals beschreven: in 1725 als *"twee hondert twee en neghentigh bunders velts ten deele bevijvert met de vischen daerop liggende, casteel, huijsen, schueren, stallen, hovenbeurs, brauwerije, boomen groene en drooghe catheijlen daerop staende alsmede de cheijnsen daervan uijt gegeven"* en in 1727 als *"groot met syn casteel ghenaempt blauwhuys ende erfachtighede 292 bunderen velts vyvers lant bosch ende meirsch ..., behuysde en betemmerde mote met het neerhof ..., watermeulen, ..."*. Verder wordt het kasteel ook op de kaart van Ferraris (1770-1778) voorgesteld en in 1829 op het primitief kadasterplan als een volume met T-vormige plattegrond en vier vrijstaande nutsgebouwen ten noorden. De site is aangeduid als "Blauw huys Casteel" en eigendom van Livinus Van Caeneghem.

Uit de hierboven opgesomde bronnen blijkt het kasteel fasegewijs tot stand zijn gekomen. De huidige structuur bestaat uit een hoofdvolume van vijf traveeën en twee bouwlagen, met een verhoogde begane grond, onder een leien zadeldak gevat tussen twee trapgevels. Het gebouw werd in rode verankerde bakstenen opgetrokken met horizontaal belijnende natuurstenen speklagen ter hoogte van de onder-, de tussen- en de bovendorpels en geblokte hoekkettingen. Het huis is toegankelijk via een verhoogd voorgebouwd terras met verspringende toegangstrap. In de voorgevel zijn er rondboogvensters zichtbaar, oorspronkelijk voorzien van luiken en met

nieuw schrijnwerk. In de zijgevel zijn er ook sporen van een oorspronkelijk natuurstenen kruiskozijn zichtbaar. De dwarsvleugel bestaat eveneens uit verankerde bakstenen en is loodrecht op het hoofdvolume ingeplant. Deze werd ook weergegeven op de afbeelding van Sanderus uit ca. 1641. De oorspronkelijk traptoren is helaas verdwenen. Verder is de oorspronkelijk tuinaanleg fragmentair bewaard met verdiepte gazonpartij, paden en loofhoutgordel.

Figuur 40: Parochiekerk Heilige Georgius, zicht op exterieur. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

Figuur 41: Oude postkaart (zonder datering) van Wildenburg met zich op de Sint-Joriskerk. (Bron: Heemkundige Kring Ons Wingene 2016)

De parochiekerk toegewijd aan de Heilige Georgius of Sint-Joris (ID: 225510) is een neogotische kerk uit 1860. De kerk werd oorspronkelijk opgericht als herdenkingskapel aan de op jonge leeftijd overleden George, zoon van Frederic baron van der Bruggen. Uit deze kapel ontwikkelt zich de latere parochie. Door het groot bezoekersaantal wordt de kerk in 1884 reeds uitgebreid met twee zijbeuken, een sacristie en doksaal in noordelijke en zuidelijke richting. In 1947 wordt de kerk opnieuw uitgebreid met een nieuwe sacristie. De kerk is voornamelijk uit rode bakstenen

opgetrokken en aangevuld met blauwe hardsteen voor onderdorpels, hogels, oren, dekstenen en afzaten, en kalkzandsteen voor deur- en vensteromlijstingen, ornamentiek en maaswerk. Op de timpaan wordt de getroonde Maria met Kind en de vier Aartsengelen met inscriptie op banderol "ANNO 1860" voorgesteld. Het interieur bestaat uit bepleisterde en witgeschilderde wanden en de vloer is bekleed met zwartmarmeren tegels. De middenbeuk is gescheiden van de zijbeuken door de spitsboogvormige scheibogenarcade op vierkante pijlers met afgeschuinde hoeken.

Figuur 42: Parochiekerk Heilige Georgius of Sint-Joris, zicht op interieur. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

Figuur 43: Dubbelhuis met horecafunctie. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

Het breedhuis (ID: 205508) van vier traveeën en één bouwlaag, onder een gemansardeerd pannen zadeldak, voorzien van dakkapellen, is volgens het kadaster fasegewijs tot stand gekomen. Het woonhuis werd gebouwd in 1865, uitgebreid in 1878, opgesplitst in twee huizen in 1922. Het huis is opgetrokken in oranjerode bakstenen waarvan de voorgevel beschilderd is. De gevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen waarboven een arduinen doorgetrokken druiplijst.

Figuur 44: Dubbele woonhuis. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

Het gebouw van het dubbele woonhuis (ID: 205507) bestaat uit twee delen onder een pannen zadeldak. Het gaat om een woonhuis van drie traveeën en een winkel van twee traveeën. Volgens het kadaster dateert het gebouw uit 1889 en werd het in rode bakstenen boven een gecementeerde plint opgetrokken. De gevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen en heeft het oorspronkelijke schrijnwerk en houten winkelpui behouden.

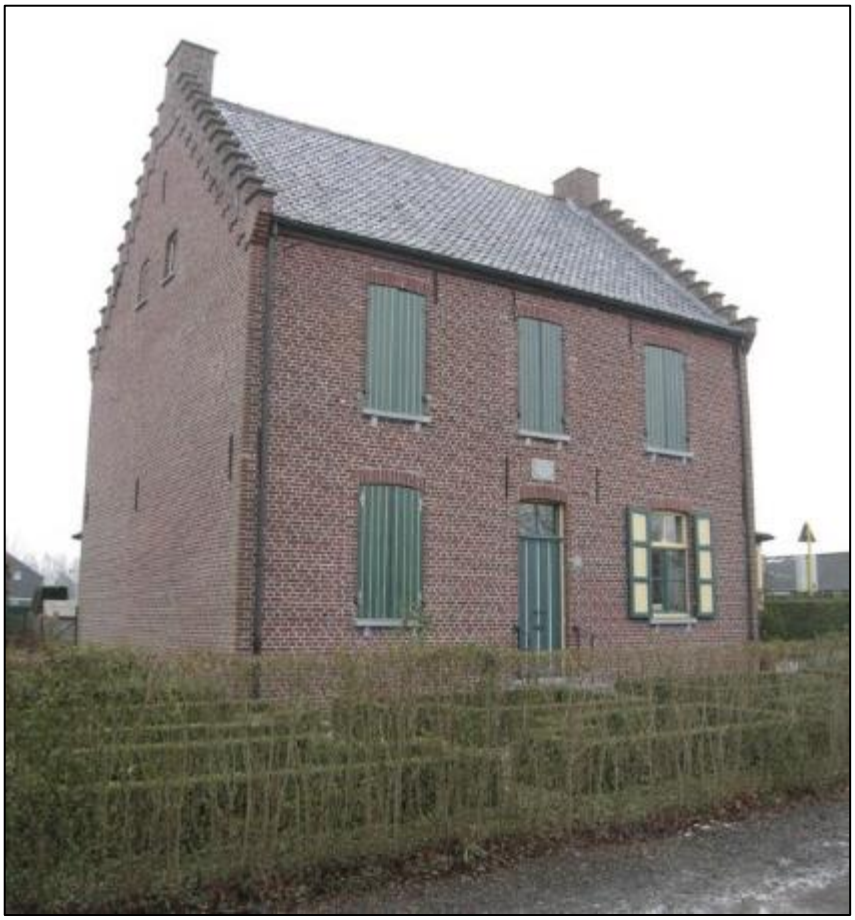
Figuur 45: Voormalige pastorie van Wildenburg. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

De voormalige pastorie van de parochie Wildenburg (ID: 205505) bestaat uit een vrijstaande woning met omhaagde voortuin, voorzien van een Mariagrot. De pastorie werd in 1905 opgetrokken ter vervanging van de vroegere pastorie van 1872. Het breedhuis bestaat uit drie traveeën en twee bouwlagen onder een pannen zadeldak, gevat tussen twee trapgevels. Het geheel is sterk symmetrisch opgebouwd met het middentravee van de lijstgevel die als risaliet is uitgewerkt. Het is opgetrokken in rode baksteenbouw in combinatie met arduin voor de plint en de onderdorpels en gele bakstenen voor de omlijsting van de traveenissen en de ontlastingsbogen. Het oorspronkelijke schrijnwerk kon behouden worden.

Figuur 46: Diephuis. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

Het vrijstaande diephuis (ID: 205504), van twee traveeën en twee bouwlagen met een geborgen pannen zadeldak, werd volgens het kadaster in 1929 gebouwd. Het huis is opgetrokken in oranjerode bakstenen en heeft een trapgevel met sierankers met bepleisterde en beschilderde plint. Het oorspronkelijke schrijnwerk is bewaard gebleven. De voortuin is afgesloten met een laag bakstenen muurtje.

Figuur 47: Voormalig onderpastorie. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

De voormalige onderpastorie (ID: 205500), nu een privéwoning, werd volgens de jaarsteen in 1870 gebouwd. De onderpastorie is een alleenstaande woning van dubbelhuistype van drie traveeën en twee bouwlagen onder een pannen zadeldak, gevat tussen twee trapgevels. De gevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen, vensters met arduinen lekdrempels rustend op arduinen consolestenen.

Figuur 48: Hoekperceel met verschillende bouwvolumes. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

Op het hoekperceel bij de Gravestraat (ID: 205501) staan verschillende bouwvolumes waarvan het hoekpand volgens het kadaster in 1904 samen met het achterliggende werkhuis in opdracht van timmerman August Lambert werd gebouwd. Het hoekpand is een éénlaagswoning van drie plus één afgeschuinde hoektravee plus één travee onder een pannen zadeldak. De verankerde bakstenen lijstgevel met afgeschuinde hoektravee is voorzien van een dakkapel met traptop en bepleisterde en witgeschilderde cartouche en een lage gepekte plint. De gevels zijn opengewerkt met segmentboogvormige muuropeningen voorzien van luiken. Het nutsgebouw, achteraan op het erf, werd van bruinrode verankerde baksteen onder een pannen zadeldak opgetrokken.

Figuur 49: Historische boerenardbeiderswoning. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

De lage boerenarbeiderswoning (ID: 205499) werd reeds op het primitief kadasterplan (ca. 1829) als boerenhuis met vrijstaand landgebouw, bakhuis en boomgaard weergegeven. De toenmalige eigenaar was Desiderius de Giey uit Gent. Opnieuw volgens het kadaster wordt de woning in 1848 opgesplitst tot tweewoonst om in 1890 terug verenigd te worden. Het historisch pand bestaat uit een woonvolume van vijf traveeën en een stalgedeelte van één bouwlaag onder een pannen zadeldak, schuin op de straat ingeplant. Het gebouw werd in verankerde witgeschilderde baksteenbouw boven een zwarte plint opgetrokken. De gevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen onder meer voorzien van houten blokramen.

Figuur 50: Complex van acht woningen. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

De eenheidbebouwing (ID: 205498) bestond oorspronkelijk uit acht woningen die later tot vier woningen verbouwd werden. Het complex werd volgens het kadaster in 1865 in opdracht van Louis Mayaert, die bij de Ringbeek een linnenblekerij had opgericht, gebouwd. Deze bestaat uit breedhuizen van drie en vier traveeën en twee bouwlagen met verankerde donkerrode baksteenbouw, gecementeerde plint en een pannen zadeldak. De gevels zijn opengewerkt met rechthoekige muuropeningen waarvan bij nr. 17 het schrijnwerk bewaard bleef.

Figuur 51: Schouttewalle. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2016)

De historische hoeve “Scha(of –o)ut(eet)tewalle” is ook bekend als “de Meulendam” (ID: 205672). Het gebouw heeft een lange geschiedenis die teruggaat tot 1444, wanneer de hoeve voor het eerst in een pachtbrief omschreven wordt als: “'t Goed Schoutetenwalle metter huusinghe daer up staende (…)".De heerlijkheid Schouteettewalle was toen een achterleen van Oyghem, een allodiale of vrije heerlijkheid en hiermee de voormalige verblijfplaats van de schout van de heerlijkheid. Tijdens de 17de eeuw wordt de hoeve meermaals afgebeeld op kaarten. Steeds wordt een woonhuis binnen een ronde omwalling, met daarbuiten een neerhof binnen een rechthoekige omwalling en aansluitend een dreef voorgesteld. Soms worden eveneens een poortgebouw en brug voorgesteld. Een pachtcontract van 1724 omschrijft het toenmalige gebouwenbestand als volgt: "het huys, de groote schuere, de cleene schuere ofte schapestal, het waeghenhuys, het hovenbuer, het wortelcot". Het primitief kadasterplan (ca. 1829) toont het boerenhuis binnen een onregelmatige omwalling met twee grote en een klein landgebouw en een bakhuis ten oosten hiervan.

Op een foto van 1945 is het boerenhuis nog te zien met een strodak en een dakoverstek van twee rijen Vlaamse dakpannen. Een andere foto van vóór 1965 toont de achterzijde van het boerenhuis met het verlengde dakschild volledig met dakpannen bedekt. In 1976 wordt het strodak vervangen door dakpannen.

De huidige hoeve bestaat op heden uit vrijstaande bestanddelen, namelijk een boerenhuis op een hoge terp, twee stallen en een poortgebouw in een gesloten opstelling rondom een begraasd erf met rondgaand grindpad en een boomgaard. Volgens de gravering in de deuromlijsting dateert het woonhuis, gelegen op de terp binnen een halfronde omwalling, uit 1618. Het gebouw, van één bouwlaag en zes traveeën onder een licht geknikt zadeldak is uit witgeschilderde baksteenbouw bovenop een zwarte plint gebouwd. Deze is vergezeld van een lager volume van één travee onder lessenaarsdak waarvan de zijgevels uitgewerkt zijn als tuitgevels. Ten zuiden van het boerenhuis zijn eveneens twee aardappelkelders ingewerkt in de terp.

Ten noorden van het erf bevindt zich de schuur met geïncorporeerde stal die gebouwd is in verankerde, rode baksteenbouw. Het gebouw is een aaneenschakeling van een schuur van zes traveeën, een stal en garage van acht traveeën onder een zadeldak. Twee linker traveeën zijn op heden verbouwd tot garage.

Ten zuiden van het erf is een stal van vijftien traveeën en een daarop aansluitend wagenhuis van drie traveeën uit verankerde rode baksteenbouw gebouwd. De oostgevel van het wagenhuis is uitgewerkt als tuitgevel met drie rondboogvelden voor de openingen.

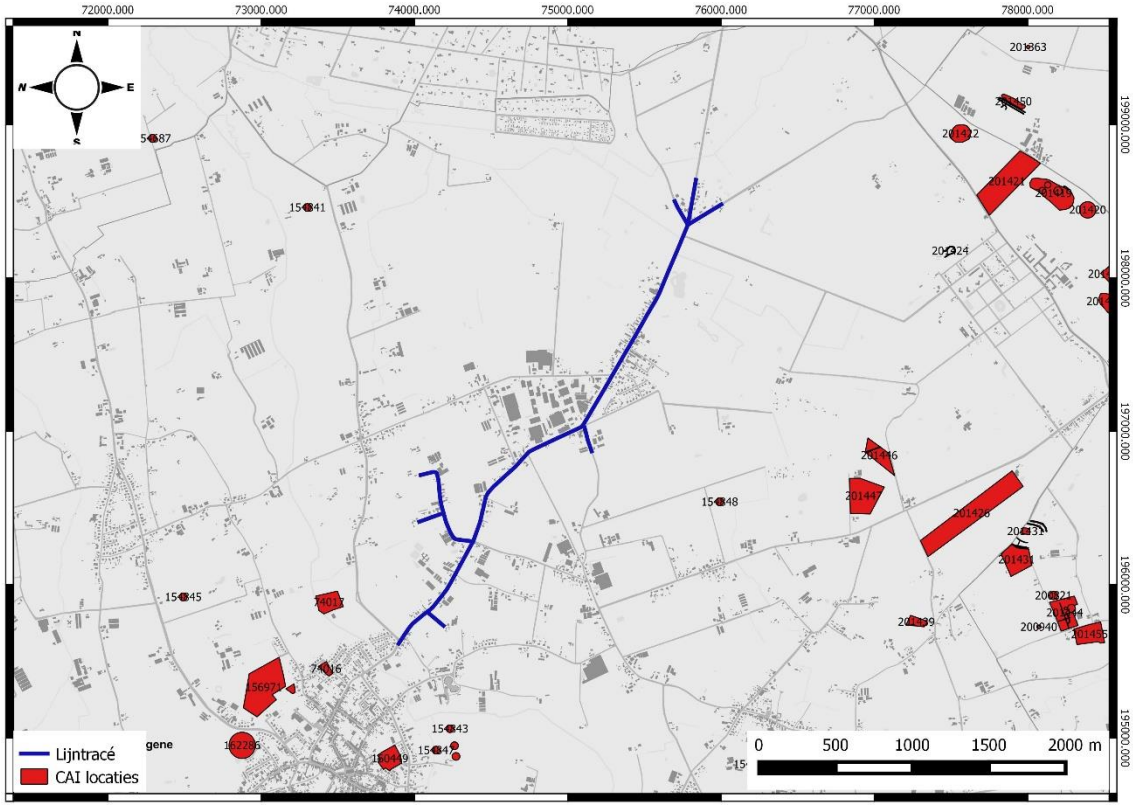
Ten oosten van het erf bevindt zich een poortgebouw met geïncorporeerde stal en schuur. Het gebouw van verankerde rode baksteenbouw bestaat uit acht traveeën onder een zadeldak. De twee centrale traveeën bezitten twee korfbogige doorritten die als risaliet uitgewerkt zijn.

4.1.3 BELGISCH MOLENBESTAND

Ter hoogte van Beernemsteenweg 171 bevond zich de nu verdwenen “Watermolen van Wildenburg”. Deze was gelokaliseerd nabij het Blauwhuis, op de Veldbeek of Blauwhuisbeek. Deze onderslag watermolen werd gebouwd vóór 1580 en een vermelding uit 1587 beschrijft deze molen als vervallen. De molen werd hersteld en in 1727 wordt hij nog vermeld in het leenverhef van de nieuwe eigenaar. Tegen ca. 1775 blijkt de molen echter verdwenen te zijn aangezien hij niet meer afgebeeld wordt op de destijds opgestelde Ferrariskaart.

In de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied wordt nog ander molenerfgoed vermeld, maar omwille van de met de afstand afnemende relevantie voor deze studie, wordt hier niet op ingegaan.

4.1.4 CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI)

Figuur 52: Weergave van de CAI-locaties (rood) in de omgeving van het tracé (blauw). (Bron: CAI 2016)

ID	Locatie (nauwkeurig tot op 15m)	Omschrijving	Datering	Afstand tot tracé (m)
74017	Peerstalstraat, Wingene	Schoutewalle hoeve, alleenstaande site met walgracht	Late Middeleeuwen	500
74016	Kozijnenhoekstraat, Wingene	Ter Vloet, site met walgracht	Late Middeleeuwen	500
154848	Hazeweg, Wingene	De Haze circulaire structuur 611, grafheuvel	Onbepaald (luchtfotografie)	800
162286	't Hof van Wingene, Wingene	"Versterkt" kasteel, vormalige heerlijkheid heren van Wingene met opper- en neerhofstructuur	Late middeleeuwen	1150
156971	Sportpark Wingene	Roerende archeologica (lithisch materiaal en aardewerk); infrastructuur	Mesolithicum en finaal neotlithicum; post-middeleeuwen of recenter	750
154843	Dorp, Wingene	Dorp-O circulaire structuur 071, grafheuvel	Onbepaald (luchtfotografie)	650

154841	Hertsbergeveldstraat, Oostkamp	Hertsbergeveld circulaire structuur 069, grafheuvel	Onbepaald (luchtfotografie)	2200
154687	Hertsbergeveldstraat, Oostkamp	Kraaiveld circulaire structuur 082, grafheuvel	Onbepaald (luchtfotografie)	3000
154845	't Hof van Wingene Wingene	't Hof van Wingene circulaire structuur 073, grafheuvel	Onbepaald (luchtfotografie)	1400
154847	Dorp, Wingene	Dorp-O circulaire structuur 571, grafheuvel	Onbepaald (luchtfotografie)	700
160449	Sint-Amandsstraat I, Wingene	Begravingsporen (grafheuvel); infrastructuur; bewoningsporen	Bronstijd; Middeleeuwen; Nieuwe of nieuwste tijd	600
201620	Rozestraat zn, Ursel	Roze: percelering (gracht)	Onbepaald	2200
201363	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			2250
201446	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			1600
201424	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			1400
201421	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			1650
201422	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			1500
201450	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			2000
201419	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			2000
201426	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			2300
201431	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			2600
201439	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			2350
200821	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			3000
200940	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			3000
201444	Locatie werd niet teruggevonden in CAI op 16/11/2016			3000

Figuur 53: Overzichtstabel met CAI-locaties.

In de directe omgeving van het onderzoeksgebied werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd en meldingen van archeologische resten zijn zeer schaars. In de ruimere omgeving van het tracé zijn echter wel resten uit verschillende perioden aanwezig. Lithisch materiaal afkomstig van het Sportpark toont de vroegste menselijke aanwezigheid in Wingene, zoals die tot nu toe is vastgesteld, aan. De silex artefacten en het aardewerk, afkomstig uit de podzolbodem, konden respectievelijk gedateerd worden in het mesolithicum en finaal neolithicum. (Laloo & Deconynck 2011)

Op basis van een analyse van luchtfoto's kon de aanwezigheid van verschillende circulaire structuren worden bevestigd. Naar alle waarschijnlijkheid gaat het om grafheuvels (Bourgeois e.a. 1998). Een datering is echter niet beschikbaar aangezien de identificatie van deze structuren enkel gebaseerd is op deze studie, zonder verder terreinonderzoek dat dateerbaar materiaal zou kunnen opleveren.

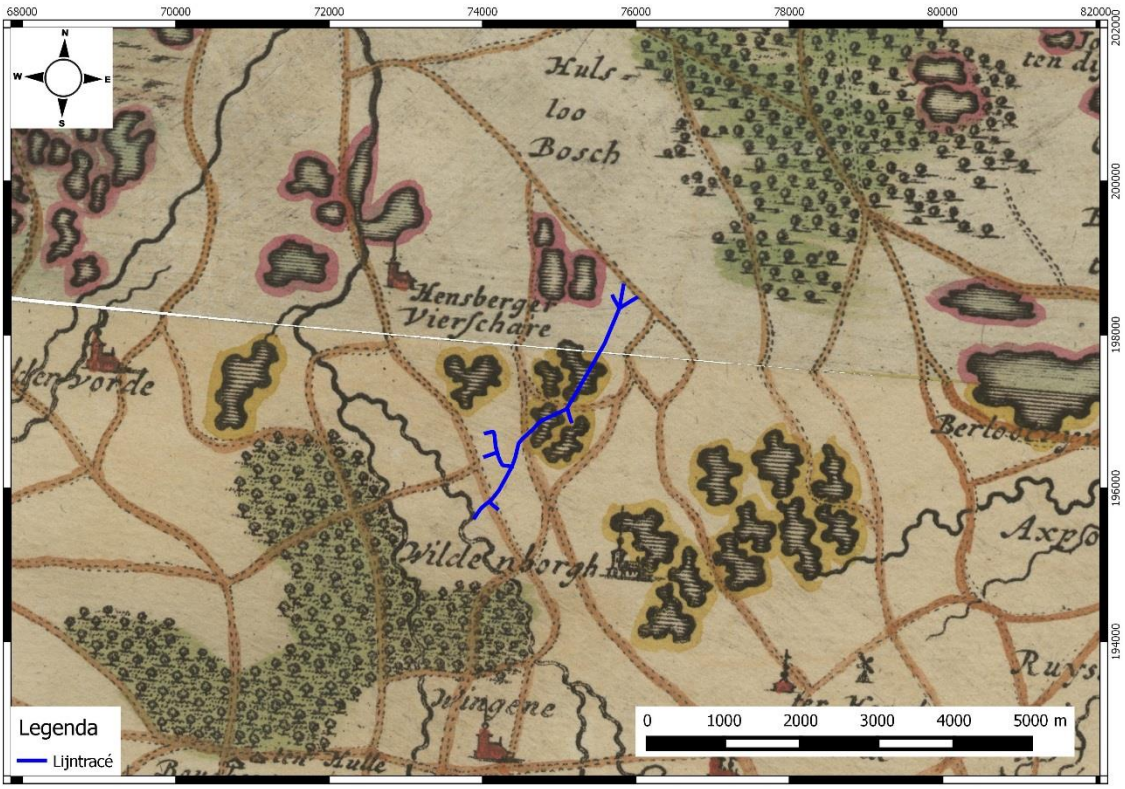
Archeologisch onderzoek door All-Archeo bvba ter hoogte van de Sint-Amandsstraat, uitgevoerd in 2012 (vooronderzoek) en 2013 (opgraving), bracht resten van één grafheuvel aan het licht die op basis van de algemene structuur in de bronstijd gedateerd kan worden. Andere vondsten op deze locatie omvatten perceelsgreppels, kuilen en paalsporen uit de nieuw(st)e tijd (Reyns e.a. 2012; Van Staey e.a. 2013a). In 2012 voerde ditzelfde bedrijf ook vooronderzoek uit ter hoogte van het industriegebied Verrekijker. Hier werden slechts enkele greppels, paalsporen, kuilen en verstoringen aangetroffen. Door het ontbreken van vondstmateriaal kon geen enkele datering bekomen worden en werd na afloop dan ook besloten om tot vrijgave van het terrein over te gaan (Van Staey e.a. 2013b).

Andere archeologische meldingen in de omgeving getuigen van de laatmiddeleeuwse bewoning in de landelijke regio van Wingene.

Het moet hier ook opgemerkt worden dat er nog een groot aantal meldingen ongedefinieerd bleef aangezien deze niet konden teruggevonden worden in de meest recente versie van de CAI.

4.2 CARTOGRAFISCHE BRONNEN

4.2.1 FRICXKAART (CA. 1712)

Figuur 54: Fricxkaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

De kaart van Fricx uit ca. 1712 is te algemeen om relevante informatie aan te reiken omtrent eventueel historisch bouwkundig erfgoed binnen het onderzoeksgebied. Wel is de aanwezigheid van bos zowel ten zuid-zuidwesten als ten noord-noordoosten (toponiem HulslooBosch) van het onderzoeksgebied duidelijk weergegeven. De parochiegemeenschappen Hensberger en Wildenborgh staan duidelijk afgebeeld op de kaart. Op ruime afstand van het onderzoeksgebied vinden we tevens de afbeelding voor een mogelijk toenmalig aanwezige molen terug alsook de aanwezigheid van enkele kerken/kapellen. In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn de kerken in de omliggende dorpskernen weergegeven, maar ter hoogte van het onderzoeksgebied zelf is niets weergegeven. Verder zijn er ook geen waterlopen aanwezig in de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied.

4.2.2 FERRARISKAART (CA. 1771- 1778)

Op de Ferrariskaart bevinden het onderzoeksterrein en de ruime omgeving zich in gebied met kreupelhout en lage begroeiing. Enkele landwegen doorkruisen het landschap in de directe omgeving van het onderzoeksgebied van zuidwestelijke naar noordoostelijke richting. De Beernemsteenweg kent dus een lange geschiedenis als weg. Dit is ook het geval voor de Verlorengoedstraat, Bedelfstraat en Romerijstraat. Langsheen het onderzoeksgebied is tevens een beperkte vorm van bebouwing te onderscheiden, een mogelijke aanzet tot latere lintbebouwing. In beperkte mate zijn er rondom deze gebouwen moestuinen aanwezig.

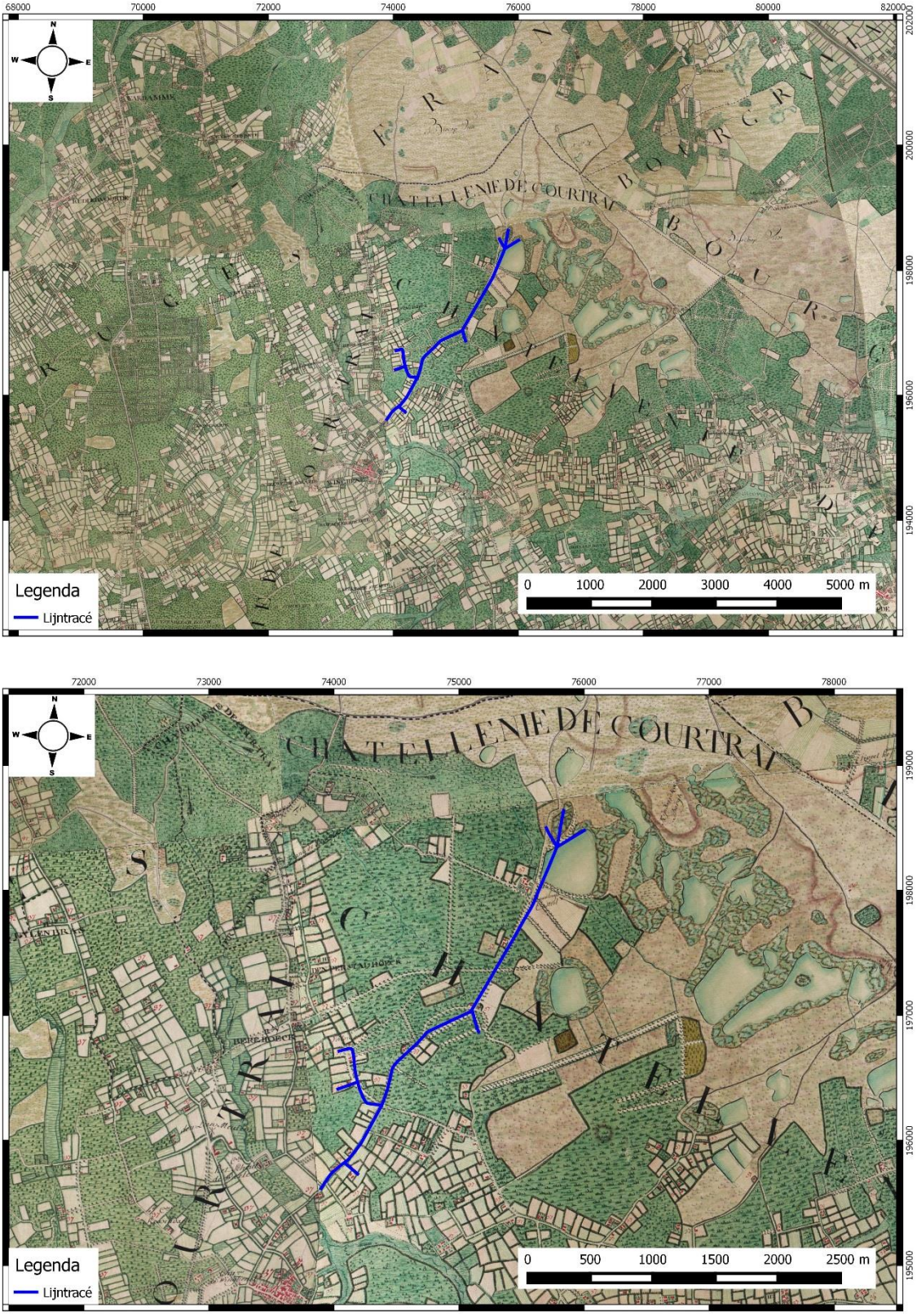
Het meest noordelijke deel van het tracé (vanaf het kruispunt Beernemsteenweg-Oude Bruggeweg-Blauwhuisstraat) doorloopt heidegronden. In deze zone, evenals ten oosten van het tracé, zijn de (sporen van) de veldontginningen en resulterende veldvijvers duidelijk zichtbaar. Langsheen het tracé, vlakbij de kruising met de huidige Hertsbergebeek, is “Blauwhuys Casteel” aangegeven. Meer naar het zuiden vinden we ook het cijnshof “Het Schout de Waele” terug.

Hoe meer naar het zuiden we het onderzoekstracé volgen hoe meer we in een zone terechtkomen die wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van akkers. Deze akkers worden van elkaar gescheiden door hagen en bomenrijen. De dorpskern van Wingene is net ten zuid – zuidwesten van het onderzoeksgebied gelegen.

De aanwezige toponiemen van de Frickxkaart zijn niet terug te vinden op de Ferrariskaart, hetzelfde geldt voor de op de vorige kaart aangeduide kerken/kappellen en molen. Wel wordt op deze kaart het toponiem “Chatelennie de Coutrai” gebruikt, wat kan wijze op het feit dat deze regio mogelijk behoorde tot één van de aanwezige kasteeldomeinen in de regio van Kortrijk.

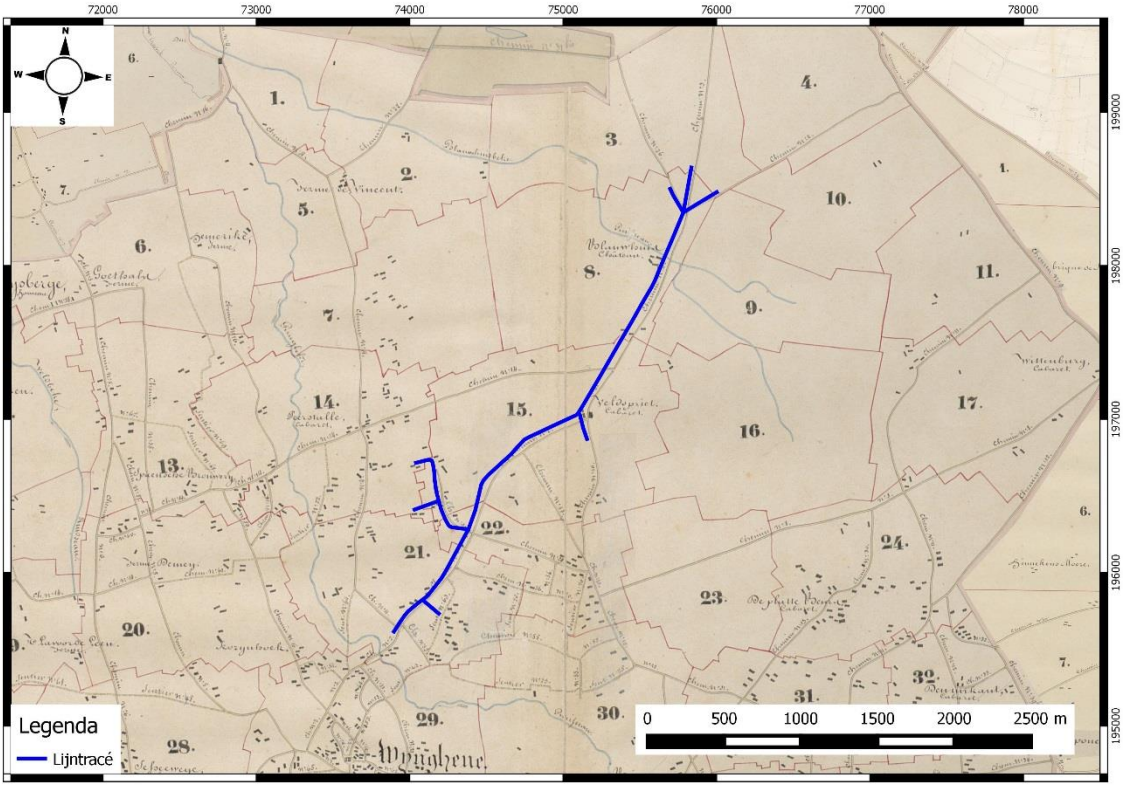
In de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied zien we dat voornamelijk bossen en akkerland het uitzicht domineren. De loop van de Ringbeek en Hertsbergebeek kan gevolgd worden op deze kaart.

De Ferrariskaart toont Wingene en omgeving dus als een landelijke regio met verspreide bebouwing. Enkel in de dorpskern is een bewoningsconcentratie zichtbaar. De noordoostelijke hoek wordt volledig ingenomen door het “Biscop Veldt”.

Figuur 55: Ferrariskaart overzicht (boven) en detail (beneden) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

4.2.3 ATLAS DER BUURTWEGEN (CA. 1841)

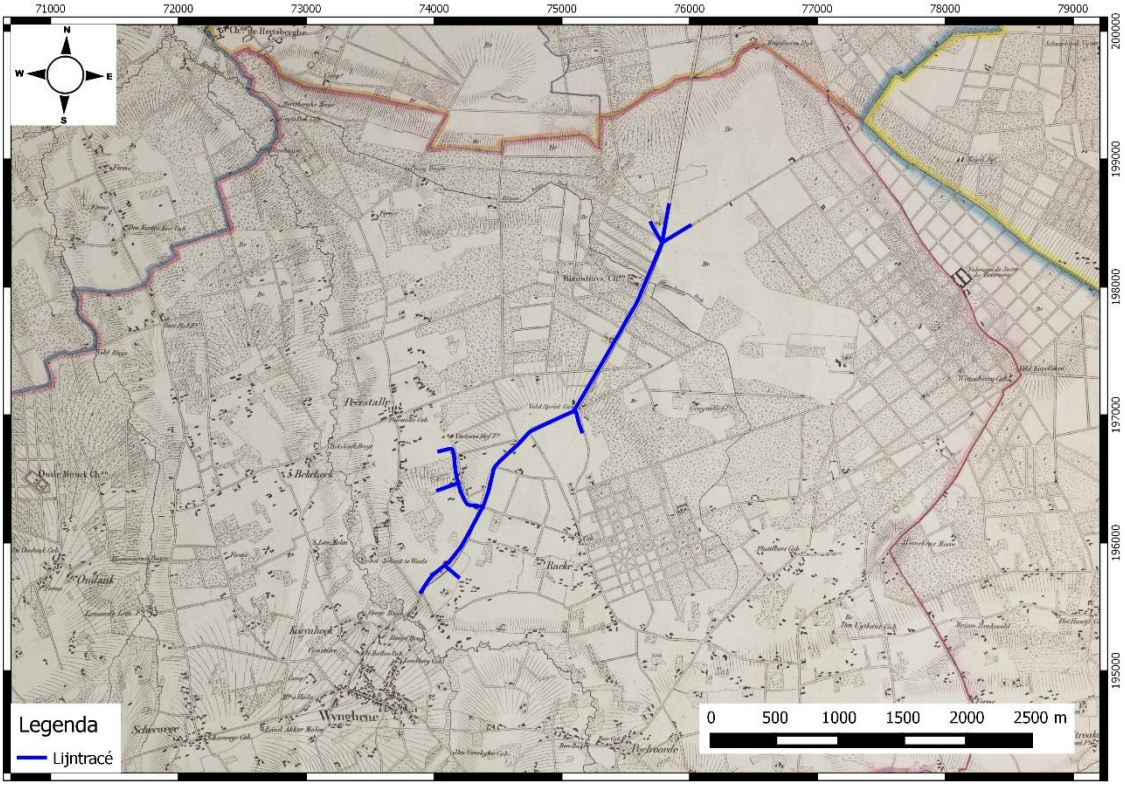

Figuur 56: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

De Atlas der Buurtwegen toont geen opmerkelijke veranderingen voor de omgeving van het onderzoeksgebied behalve dat er meer wegen zijn bijgekomen sinds de aanmaak van de Ferrariskaart. Zo zijn de Oude Bruggeweg en Blauwhuisstraat bijvoorbeeld nu wel zichtbaar. De loop van de Hertsbergebeek en Ringbeek zijn nog steeds te volgen. Ook het "Blauwhuis Chateau" is aangeduid op de kaart. Er is een summiere poging tot perceelindeling in de regio merkbaar.

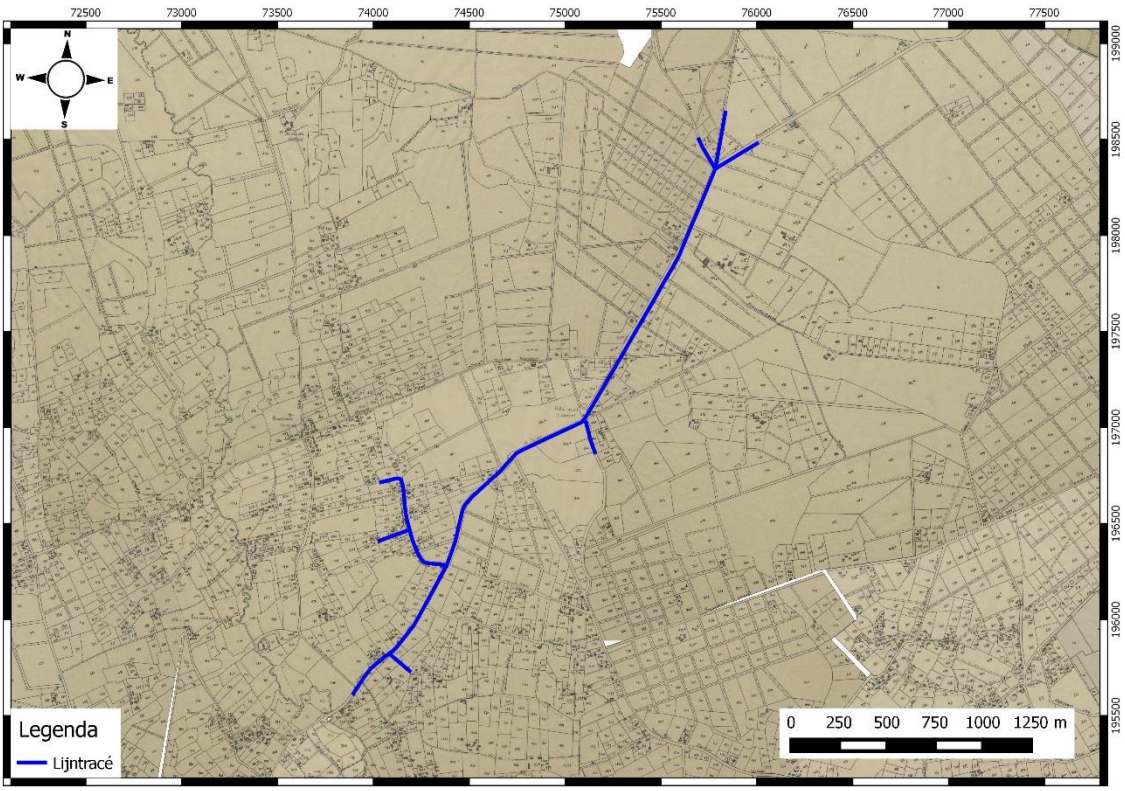
4.2.4 VANDERMAELENKAART (CA. 1846-1854)

De kaart van Vandermaelen uit ca. 1846 geeft nagenoeg dezelfde situatie weer als de Atlas der Buurtwegen voor de aanwezige wegen. Het onderzoeksgebied bevindt zich in een veelal rurale omgeving met velden en akkerlanden en enkel een bebouwingsconcentratie in de dorpskern zoals dit ook op oudere kaarten werd aangegeven. De structuren en gracht van het "Blauwhuys Chateau" zijn duidelijk zichtbaar in de nabijheid van de Blauwhuys Beek. Dit is ook het geval voor "het Schout te Waele". De verandering in ontginningsstrategie van de omgeving wordt weerspiegeld in het dambordvormige perceleringspatroon. Administratieve grenzen zijn eveneens weergegeven.

Figuur 57: Vandermaelenkaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

4.2.5 POPPKAART (1842-1879)

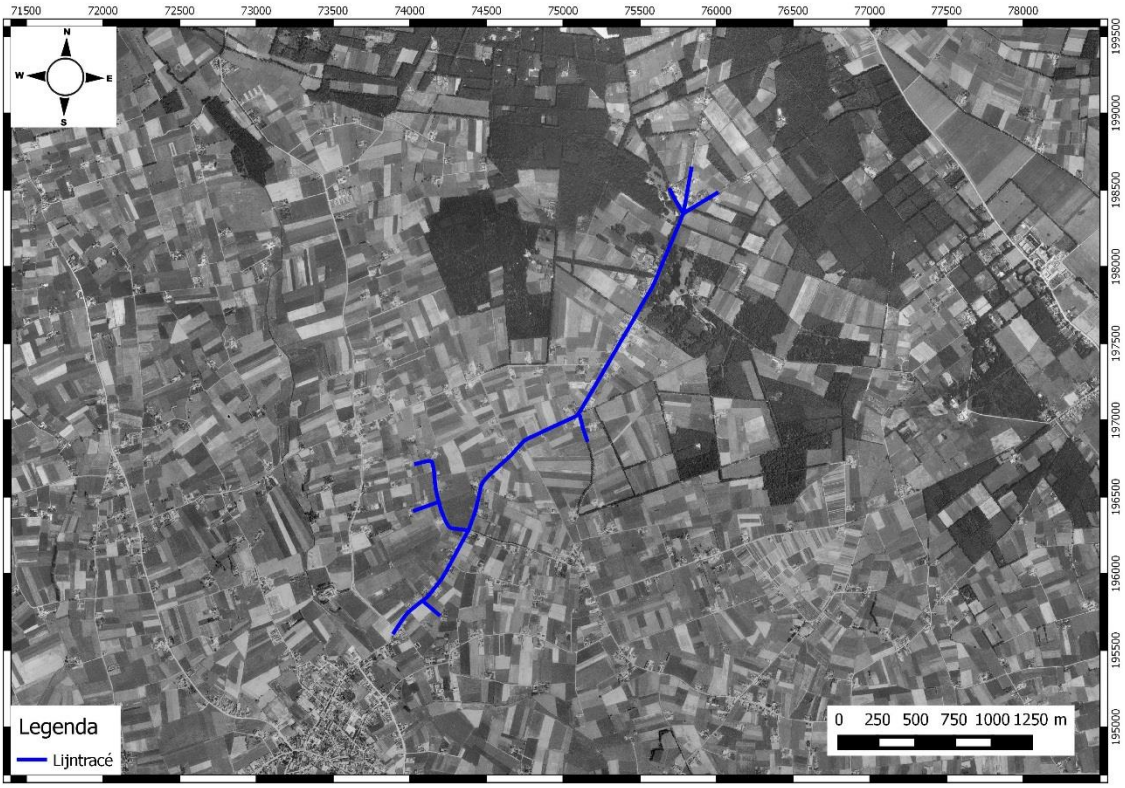
Figuur 58: Poppkaart met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

De Poppkaart uit midden 19de eeuw toont op het vlak van perceelsindeling een ander beeld dan de oudere historische kaarten. Een opmerkelijke verandering is de grote stijging in het aantal afgebakende percelen, sinds het maken van de Vandermaelenkaart, wat een strakker omlijnd karakter van de regio weergeeft. Opvallend is dat meer naar het zuiden van het onderzoekstracé toe de percelen kleiner zijn dan deze gelegen in de meer noordelijke zone van het tracé, dit heeft mogelijk te maken met de aanwezigheid van de dorpskern van Wingene net ten zuid – zuidoosten van het onderzoekstracé. De percelering die hier te zien is, komt deels overeen met de moderne perceelsindeling.

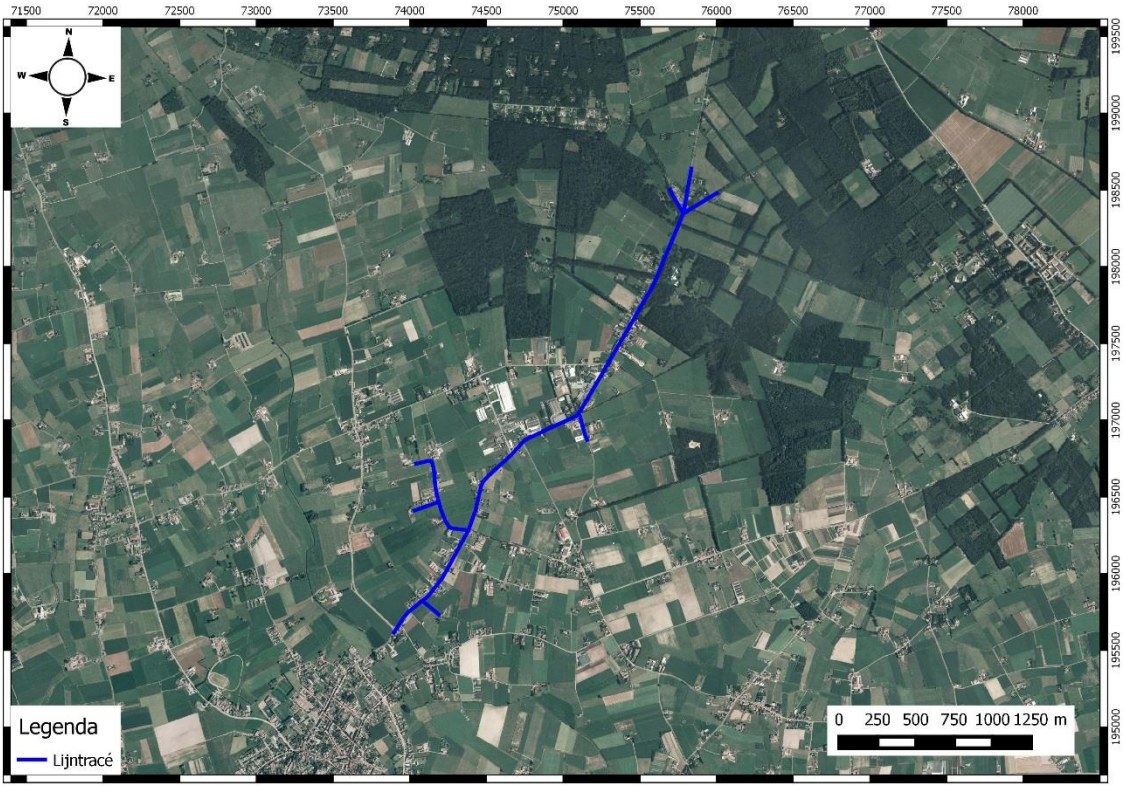
4.3 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

Uit de luchtfoto's blijkt dat het onderzoeksgebied en zijn omgeving een sterke ontwikkeling hebben doorgemaakt tijdens de 20ste eeuw. De luchtfoto's uit 1971 en 1979-1990 tonen de steeds meer opkomende urbanisatie langsheen het onderzoeksgebied, maar akkerlanden blijven nog steeds prominent aanwezig. Vooral de uitbreiding van de industriezone, centraal langs het tracé, is opmerkelijk. Ook tussen 1990 en 2015 nam de bebouwing hier nog toe. Bijgevolg is de bebouwing langsheen het tracé hoofdzakelijk van moderne aard. Tussen 1990 en 2013 was er een merkbare uitbreiding van de dorpskern van Wingene.

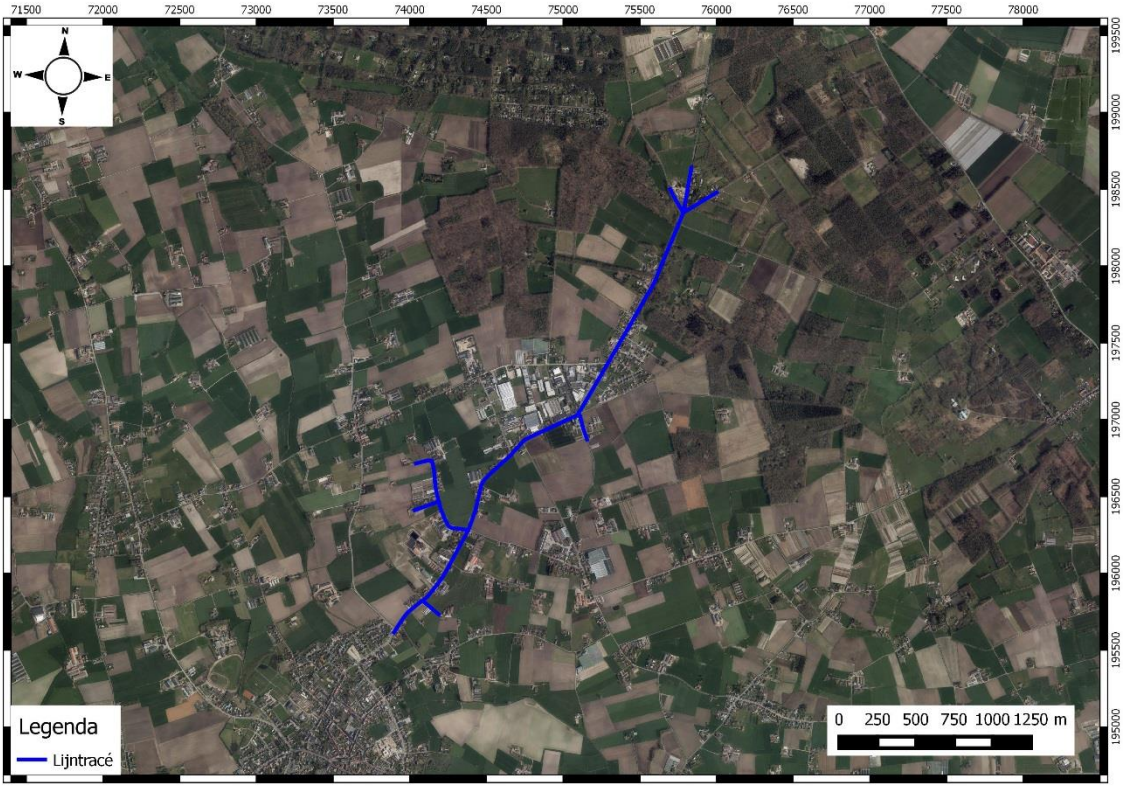
Hoewel de wegen hun laatmiddeleeuwse loop grotendeels hebben behouden, werden ze wel sterk gemoderniseerd. De sterke ontwikkeling van de omgeving in de 20ste eeuw, die gepaard ging met een sterke uitbreiding van de bebouwing, bracht grondwerken met zich mee die het aanwezige bodemarchief sterk tot volledig hebben verstoord. De aanleg van wegverhardingen, nutsleidingen, het uitgraven van funderingen voor industriegebouwen, etc. hebben hun impact gehad op het aanwezige bodemarchief.

Figuur 59: Ortholuchtfoto 1971 (kleinschalige zomeropnamen, zwart-wit) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

Figuur 60: Ortholuchtfoto 1979-1990 (kleinschalige zomeropnamen, kleur) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

Figuur 61: Ortholuchtfoto 2013-2015 (grootschalige winteropnamen, kleur) met aanduiding van het tracé (blauw). (Bron: Geopunt 2016)

5 BESLUIT

5.1 INTERPRETATIE EN DATERING

Op basis van landschappelijke en archeologisch/historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de aard en ouderdom van eventuele archeologische vindplaatsen ter hoogte van het studiegebied.

Het tracé bevindt zich in de algemene overgangszone van zandig naar zandlemig Vlaanderen. Bijgevolg worden de bodems ter hoogte van het onderzoeksgebied gekenmerkt door overwegend matig droge zandlemige bodems waarvan een variatie doorsneden wordt omwille van de lengte van het tracé. Verder is ook het bodemtype OB sterk vertegenwoordigd, wat inhoudt dat het gaat om een bebouwde zone waarbinnen het bodemarchief reeds verstoord tot volledig vernietigd is door menselijke activiteiten. Verder wordt het gebied gekenmerkt door een relatief vlak terrein dat algemeen zachtjes afhelt in noordelijke richting. Opvallend is dat er zich ten noorden van het tracé een cuesta bevindt. In de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied stromen enkele beken, namelijk de Ringbeek, Hertsbergebeek en Blauwhuisbeek. Ze hebben zich zeer licht in het landschap ingesneden. Hoewel het gebied, naar analogie met gekende steentijdsites, niet bepaald de verwachting biedt tot het aantreffen van prehistorisch materiaal werden ter hoogte van het Sportpark toch lithisch materiaal en aardewerk uit respectievelijk het mesolithicum en het finaal neolithicum aangetroffen.

In de onmiddellijke omgeving van het tracé werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd en zijn er ook geen meldingen van archeologische vondsten gebeurd. In de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied wijzen de meldingen wel op menselijke aanwezigheid. Het moet hier echter opgemerkt worden dat een groot aantal van de geregistreerde locaties echter niet kon teruggevonden worden in de CAI. Wel waren er zeer waarschijnlijk verschillende grafheuvels aanwezig in de omgeving. Slechts één hiervan kon in de bronstijd gesitueerd worden, voor de andere structuren is een datering niet beschikbaar aangezien ze geïdentificeerd werden op basis van luchtfoto's.

Cartografisch onderzoek wees uit dat Wingene en de omgeving eeuwenlang een landelijk karakter behielden. Hieruit bleek ook dat het huidige wegennet grotendeels teruggaat op 18de-eeuwse voorlopers die omringd werden door akkers en gronden met lage begroeiing (Ferrariskaart). Zo waren ook de sporen van de middeleeuwse veldontginningen zichtbaar op deze kaart. In de 19de eeuw veranderde de ontginningsstrategie echter. Hiervoor werden de perceelsgrenzen gewijzigd, wat nog zichtbaar is in de huidige kavels. Lange tijd bleef de bebouwing langsheen het tracé beperkt terwijl een duidelijke bewoningsconcentratie gezien kon worden in de dorpskern van Wingene. Het landelijke karakter van de regio blijft dan ook grotendeels behouden tot op vandaag, maar in de 20ste eeuw was er een sterke toename in bebouwing langsheen het tracé en in de dorpskern van Wingene. Hiervoor kwamen er bijvoorbeeld verschillende nieuwe woonwijken en werden er verschillende bouwprojecten op poten gezet. Dit alles ging gepaard met bodemingrepen.

Het aanwezige bouwkundig erfgoed en de archeologische vondsten en sporen in de omgeving van het onderzoeksgebied getuigen van doorlopende menselijke activiteiten in de regio vanaf de (late) middeleeuwen. Zo zijn er langsheen het tracé verschillende arbeiderswoningen, religieuze gebouwen en hoeves bewaard gebleven. Er zijn echter geen indicaties voor archeologische sites direct langsheen het tracé.

5.2 INSCHATTING POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING

Het aantal archeologische meldingen in de omgeving van het onderzoeksgebied is beperkt en omvat vooral (post-)middeleeuwse sporen die gelinkt kunnen worden aan bewoning en niet-gedateerde grafheuvels die geïdentificeerd werden op basis van luchtfotografie. Daarnaast werden ter hoogte van Sportpark enkele prehistorische artefacten gevonden. De CAI-meldingen zijn echter zeer beperkt en het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied lijkt bijgevolg zeer klein.

Cartografisch onderzoek wees uit dat het tracé reeds een lange geschiedenis kent als weg. Bijgevolg bestaat het potentieel uit het aantreffen van dieperliggende structuren uit de steentijden tot recente tijden die begraven zouden kunnen zijn onder het bestaande dek. Het is echter de vraag in welke mate sporen, structuren en stratigrafieën bewaard zijn gebleven onder de huidige verhardingen. In het verleden vonden namelijk reeds grondverstorende werken plaats langs de Oude Bruggeweg, Blauwhuisstraat, Beernemsteenweg (N370), Verlorengoedstraat, Bedelfstraat, De Gruyterdreef, Romerijstraat en Toegangsweg 10-12 van de Beernemsteenweg:

- Over het hele studiegebied werd een wegkoffer aangelegd tot minstens 60cm onder het huidige loopvlak. Een dergelijke diepte verstoorde reeds (lokaal) de bovenkant van de C- en B-horizont waarin potentiële archeologische sporen zich bevinden.
- Het bestaande gabarit heeft reeds een deel van het bodemarchief verstoord tot op een diepte van 2m. Hoewel de geplande werken dieper gaan dan de bestaande lijninfrastructuur, waardoor een verstoring van eventueel bewaarde bodemresten zal plaatsvinden, is de kans op het aantreffen van archeologisch erfgoed klein. Een dergelijke diepe, bestaande verstoring heeft het bodemarchief reeds vernietigd en doordat het overgrote deel van de C-horizont er reeds is weggegraven, is de kans op het aantreffen van archeologische resten zeer klein.
- De aanleg van nutsleidingen, daar waar aanwezig, heeft de bovenste 1,2m van de bodem reeds verstoord. De kans dat er ter hoogte van deze nutsleidingen nog archeologische sporen te vinden zijn, is nihil. De geplande rioleringswerken volgen grotendeels de aanwezige leidingen, waardoor reeds geroerde bodem zal aangetast worden.

Tenslotte is het de vraag in welke mate de geplande gestuurde boring (Blauwhuisstraat) en werksleuven van gemiddeld 2,5m diep en tussen de 1,10m tot 1,85m breed voor DWA en gemiddeld 2,5m diep en 1,50m tot 1,90m breed voor DWA zullen zorgen voor kennisvermeerdering, rekening houdend met het feit dat de bovengrond reeds is verstoord. Op basis van alle hier vermelde argumenten schatten wij het potentieel tot kennisvermeerdering zeer laag in.

5.3 SAMENVATTING VOOR GESPECIALISEERD PUBLIEK

In opdracht van de initiatiefnemer van de geplande riolerings- en aanverwante infrastructuurwerken over een tracé van 5.425m langsheen de Oude Bruggeweg, Blauwhuisstraat, Beernemsteenweg (N370), Verlorengoedstraat, Bedelfstraat, Romerijstraat, De Gruyterdreef en Toegangsweg 10-12 van de Beernemsteenweg te Wingene werd door ABO nv een archeologische bureaustudie uitgevoerd.

Het tracé bevindt zich op een relatief vlak terrein dat afhelt in noordelijke richting. De aanwezige beken (Ringbeek, Hertsbergebeek en Blauwhuisbeek) hebben zich zeer licht ingesneden in het landschap. Ten noorden van het onderzoeksgebied bevindt zich een cuesta. De bodems langsheen het tracé zijn hoofdzakelijk matig droog en zandlemig van aard. Verder is ook het bodemtype OB vertegenwoordigd, wat inhoudt dat het gaat om een bebouwde zone. Het bodemarchief is er reeds door menselijke ingrepen verstoord of volledig vernietigd waardoor het archeologisch potentieel er zeer klein is.

Hoewel het onderzoeksgebied en de ruime regio, naar analogie met gekende steentijdsites, geen hoge verwachting inhoudt, werden ter hoogte van het Sportpark wel enkele prehistorische artefacten aangetroffen. Verder werden er zeer waarschijnlijk bronstijd grafheuvels geïdentificeerd op basis van luchtfotografie. Het is echter pas vanaf de (late) middeleeuwen dat er duidelijke sporen zijn van menselijke activiteiten in de regio. Cartografisch onderzoek wees uit dat het huidige wegennet een lange geschiedenis kent en zeker grotendeels teruggaat tot de 18de eeuw. De kaarten toonden ook de sporen die de middeleeuwse veldontginningen hebben achtergelaten in het landschap. Verder werd het ook duidelijk dat de bewoning langsheen het tracé beperkt bleef terwijl de bebouwingsconcentratie zich in de dorpskern van Wingene bevond. De omgeving van het tracé bestond dan ook vooral uit heide in het noorden, kreupelhout en laag struikgewas in het noorden en westen, veldontginningen en bijhorende veldvijvers in het oosten. Naarmate meer naar het zuiden gegaan wordt, bleek het tracé geflankeerd te worden door akkers en velden. Wingene had dus een landelijk karakter en de bewoning was geconcentreerd in de dorpskern. In de 19de eeuw veranderde de ontginningsaanpak van de regio die ook weerspiegeld wordt in de huidige perceelsgrenzen. Het bouwkundig erfgoed in de omgeving van het tracé getuigt van deze activiteiten. Er zijn bijvoorbeeld verschillende hoeves, (boeren)arbeiderswoningen en restanten van kasteeldomein(en) die een indruk geven van het late 19de-eeuwse Wingene.

Het was echter vooral in de 20ste eeuw dat het tracé en zijn omgeving een sterke ontwikkeling doormaakten. De uitbreiding van de bewoning en uitbouw van het industriegebied Wildenburg zorgden voor een sterke toename van de bebouwing. Hiermee gingen heel wat bodemingrepen gepaard zoals het verharden van de weg, het aanleggen van riolering en nutsleidingen. Deze werken hadden nefaste gevolgen voor de bewaring van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed. Het bodemarchief ter hoogte van het tracé is dan ook reeds verstoord of volledig vernietigd tot op een diepte van 2m voor de riolering, 1,2m voor de nutsleidingen en 60cm voor de wegkoffer. De geplande werken zullen tot op een diepte van maximaal ca. 4m plaatsvinden voor de rioleringen en zo'n 6m voor de pompstations waarbij dus voornamelijk reeds geroerde grond zal verstoord worden. Op grotere diepte bestaat echter de kans om archeologische resten aan te treffen onder de reeds verstoorde zone, maar omwille van het feit dat de C-horizont hier grotendeels is weggegraven, is deze kans klein. Dit hangt ook samen met het lage archeologische potentieel van de regio zoals gezien werd in de archeologische gegevens die bekend zijn ter hoogte van het tracé. De vondsten beperken zich voornamelijk tot (mogelijke) niet-gedateerde grafheuvels en (post-)middeleeuwse bewoningssporen. Enkele mesolithische en neolithische vondsten wijzen ook op vroegere menselijke aanwezigheid maar de kans op het aantreffen van prehistorische resten lijkt klein voor het tracé aangezien de regio, naar analogie met gekende steentijdsites, zich niet in een hiervoor gunstige zone bevindt.

Aangezien de geplande werken in het noordelijke deel van het tracé, meer bepaald in de Blauwhuisstraat, zullen uitgevoerd worden door middel van een gestuurde boring zal de bodemverstoring hier minimaal zijn aangezien het wegdek in zijn huidige staat wordt bewaard.

De rest van de leidingen voor het tracé zullen worden aangelegd in open sleuven. Voor de RWA-leidingen zal de sleufbreedte (afhankelijk van de buisdiameter) variëren tussen 1,50m en 1,90m met een gemiddelde diepte van 2,5m en voor de DWA-leidingen gaat het om een breedte die afhankelijk van de buisdiameter varieert tussen 1,10m en 1,85m met een gemiddelde diepte van 2,5m.

Omwille van de bovengenoemde redenen en het kleine oppervlak van de aanlegsleuven wordt de mogelijkheid tot het winnen van relevante archeologische kennis hier laag ingeschat. De kosten voor onderzoek wegen ook niet op tegen de baten, daarom adviseren wij geen verder onderzoek.

5.4 SAMENVATTING VOOR NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

Uit het bureauonderzoek kwam naar voren dat het studiegebied een relatief laag archeologisch potentieel kent. Er zijn immers weinig meldingen in de directe omgeving van het tracé bekend. Ook de ruimere omgeving blijkt relatief schaars aan archeologische resten die de middeleeuwen voorafgaan. Het is vooral vanaf de late middeleeuwen dat verschillende archeologische sporen en het bouwkundig erfgoed in de omgeving getuigen van de situatie in Wingene.

Historische en cartografische bronnen toonden aan dat het huidige stratenpatroon een lange geschiedenis kent. Door het gebruik als weg is de kans op het aantreffen van archeologische resten onder het huidige straatniveau dan ook klein. Deze kans wordt nog verkleind door de verregaande recente bodemverstoringen tot op een diepte van ca. 2m door het aanleggen van rioleringen. De rest van het tracé is verstoord tot op een diepte van ca. 1,2m door de aanwezigheid van nutsleidingen terwijl de rest geroerd is tot op ca. 60cm diepte door het aanleggen van een verhard wegdek. Deze werken waren onder meer het gevolg van de sterke bebouwingsuitbreiding die zich voordeed in de 20ste eeuw. Het onderzoek wees dan ook uit dat het bodemarchief ter hoogte van het tracé in historische en vooral recente tijdens reeds sterk werd verstoord. Dit houdt in dat er over de volledige loop van het tracé slechts een kleine kans bestaat om eventueel aanwezige archeologische resten aan te treffen.

Aangezien de geplande werken in het noordelijke deel van het tracé, meer bepaald in de Blauwhuisstraat, zullen uitgevoerd worden door middel van een gestuurde boring zal de bodemverstoring hier minimaal zijn aangezien het wegdek in zijn huidige staat wordt bewaard. De rest van de leidingen voor het tracé zullen worden aangelegd in open sleuven. Voor de RWA-leidingen zal de sleufbreedte (afhankelijk van de buisdiameter) variëren tussen 1,50m en 1,90m met een gemiddelde diepte van 2,5m en voor de DWA-leidingen gaat het om een breedte die afhankelijk van de buisdiameter varieert tussen 1,10m en 1,85m met een gemiddelde diepte van 2,5m. Dergelijke smalle sleuven zullen, indien toch sporen worden aangetroffen, een beperkt ruimtelijk inzicht bieden waardoor context onduidelijk is. Bijgevolg is de kans op kennisvermeerdering dan ook zeer klein en lijkt, na een kosten-baten afweging, verder onderzoek niet te verantwoorden.

6 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Didier Reyns	Director		17 november 2016
Patrick Hambach	Director		17 november 2016
Tim Moerenhout	Business Unit Manager		17 november 2016
Jan Coenaerts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		17 november 2016

7 BIBLIOGRAFIE

7.1 BRONNEN

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Boerenarbeiderswoning, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205499 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Dorpswoning, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205503 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Dorpswoning, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205508 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Dorpswoningen, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205498 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Dorpswoning met winkelpui, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205507 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Gebouwen van de Radio Maritieme diensten, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/14514 (geraadpleegd op 10 november 2016)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Gebouwen van de Radio Maritieme diensten, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205696(geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Hoekpand met nutsgebouwen, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205501 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Hoeve met losse bestanddelen, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205532 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Hoeve Schauttewalle met kapel, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/14520 (geraadpleegd op 10 november 2016)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Hoeve Schauttewalle, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205672 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Kasteeldomeinen Drie Koningen en Lippensgoed-Bulskampveld, Vagevuurbossen, Sint-Pietersveld en Predikherenbossen, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135178 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Landhuis Blauwhuis, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205512 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Landhuis De Warande, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205513 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Omgeving Schuurlo, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135182 (geraadpleegd op 10 november 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Onderpastorie, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205500 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Parochiekerk Sint-Joris, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205510 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Pastorie, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205505 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Sint-Pietersveld, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/125271 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Sint-Pietersveld [online], https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/12777 (geraadpleegd op 10 november 2016)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Stadswoning, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205504 (geraadpleegd op 26 oktober 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Wingene, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/125172 (geraadpleegd op 10 november 2016).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Wingene, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/125176 (geraadpleegd op 10 november 2016).

Bourgeois J., M. Meganck & J. Semey. 1998. “Cirkels in het land. Een inventaris van cirkelvormige structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, II.” *Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks* 5. Gent.

CadGIS 2016: Kadasterkaarten [online], http://ccff-test1.minfin.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 26 september 2016).

Centrale Archeologische Inventaris: CAI 2016.

De Moor G., M. Lootens, D. van de Velde & L. Meert. 1997. Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart. Kaartblad 21 Tielt. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie. Brussel.

Denewet L., Molenecho’s, molenbestand 2016: [Online], http://www.molenechos.org/index. (geraadpleegd op 27 september 2016).

Denewet L., Molenecho’s, molenbestand 2016: Watermolen van Wildenburg [online], http://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?AdvSearch=8230 (geraadpleegd op 10 november 2016)

DOV Vlaanderen Bodemverkenner 2016: Topografische kaarten [online], https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage (geraadpleegd 26 september 2016).

Geopunt Vlaanderen 2016: Basiskaarten (Luchtfoto 2015, Stratenplan) [Online], http://www.geopunt.be/kaart (geraadpleegd 26 september 2016).

Geopunt Vlaanderen 2016: Historische kaarten (Fricx, Ferraris, Atlas van Buurtwegen, Vandermaelen, Popp) [Online], http://www.geopunt.be/kaart (geraadpleegd 26 september 2016).

Geopunt Vlaanderen 2016: Bodem kaarten (Bodemtypes, Bodemgebruik, Bodemerosie, Tertiaire formaties, Quartaire formaties) [Online], http://www.geopunt.be/kaart (geraadpleegd 26 september 2016).

Inventaris Bouwkundig Erfgoed: IBE 2016.

Jacobs P., M. De Ceukelaire, W. De Breuck & G. De Moor. 1999. Toelichtingen bij de geologische kaart van België. Vlaams Gewest. Kaartblad 21 Tielt. Schaal 1:50.000. Ministerie van Economische Zaken, Bestuur Kwaliteit en Veiligheid, Belgische Geologische Dienst & Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie. Brussel.

Laloo P. & J. Deconynck. 2011. “Wingene-Rozendalestraat (Sportpark). Rapportage van het archeologisch proefsleuvenonderzoek – 25 tot 31 januari 2011.” Onuitgegeven rapport GATE, Autonoom Gemeentebedrijf Wingene.

Laloo P. & J. Deconynck. 2011. “Wingene-Sportpark.” GATE-rapport 16.

Noens G., P. Laloo, I. Devriendt, J. Deconynck, W. Van Goidsenhoven, W. Beek & A. Steurbaut. 2011. Wingene-Rozendalestraat (Sportpark). Rapportage van een archeologisch booronderzoek. GATE-rapport 17.

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed 2016.

Reyns N., L. Dierckx & A. Van Staey. 2012. “Archeologisch vooronderzoek Wingene – Sint-Amandsstraat.” Rapporten All-Archeo bvba 092. Bornem.

Universiteitsbibliotheek Gent 2016. Flandria Illustrata (Sanderus) [Online], http://www.flandrica.be/flandrica/items/show/765 (geraadpleegd op 10 november 2016).

Van Ranst E & Sys C., 2000, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent, Gent.

Van Staey A., J. Bruggeman & M. Van Celst. 2013a. “Archeologische opgraving Wingene – Sint-Amandsstraat.” Rapporten All-Archeo bvba 131. Bornem.

Van Staey A., L. Dierckx & J. Bruggeman. 2013b. “Archeologisch vooronderzoek Wingene – Verrekijker.” Rapporten All-Archeo bvba 140. Bornem.

7.2 PLANNEN- EN KAARTENLIJST

Projectcode	2016K130
onderwerp	Plannenlijst
plannummer	Figuur 1, 61
type plan	Ortholuchtfoto 2013-2015 (grootschalige winteropnamen, kleur)
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 2
type plan	GRB
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt

plannummer	Figuur 3
type plan	Kadasterplan
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	CadGIS
plannummer	Figuur 4
type plan	GRB
onderwerp	aanduiding verstoorde zone
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/11/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt 2016; opdrachtgever 2016
plannummer	Figuur 5, 6, 7
type plan	Technisch plan
onderwerp	rioleringswerken
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	opdrachtgever
plannummer	Figuur 8, 9, 10, 11
type plan	Technisch plan
onderwerp	dwarsprofielen
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	opdrachtgever
plannummer	Figuur 12, 13, 14, 15
type plan	Technisch plan
onderwerp	grondplan en typedwarsprofiel pompstation
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	opdrachtgever
plannummer	Figuur 16
type plan	Technisch plan
onderwerp	grondplan en typedwarsprofiel pompunits
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	opdrachtgever

plannummer	Figuur 17
type plan	Technisch plan
onderwerp	typedwarsprofiel
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	opdrachtgever
plannummer	Figuur 19
type plan	Topografische kaart
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	NGI
plannummer	Figuur 20
type plan	Ortholuchtfoto (grootschalige winteropnamen, kleur, 2013-2015)
onderwerp	hoogteprofielen voor tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 21
type plan	Digitaal Terrein Model (1m)
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 22
type plan	Hillshade (afgeleid van DTM 1m)
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 23
type plan	Bodemkaart
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:20.000
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt

Plannummer	Figuur 24
type plan	Quartairgeologische profieltypekaart
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:200.000
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 26
type plan	Tertiairgeologische kaart
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:50.000
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 27
type plan	Potentiële bodemerosie per perceel 2016
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 28
type plan	Bodemgebruiksbestand 2001
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 30
type plan	Overzichtskaart Inventarissen Onroerend Erfgoed
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geoportaal
plannummer	Figuur 31
type plan	Landschappelijk erfgoed
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geoportaal

plannummer	Figuur 33
type plan	Bouwkundig erfgoed en beschermde monumenten
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geoportaal
plannummer	Figuur 52
type plan	Overzichtskaart CAI op GRB
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	CAI
plannummer	Figuur 54
type plan	Historische kaart
onderwerp	Fricxkaart met aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 55
type plan	Historische kaart
onderwerp	Ferrariskaart met aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 56
type plan	Historische kaart
onderwerp	Atlas der Buurtwegen met aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 57
type plan	Historische kaart
onderwerp	Vandermaelenkaart met aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt

Plannummer	Figuur 58
type plan	Historische kaart
onderwerp	Poppkaart met aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 59
type plan	Ortholuchtfoto 1971 (kleinschalige zomeropnamen, zwart-wit)
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt
plannummer	Figuur 60
type plan	Ortholuchtfoto 1979-1990 (kleinschalige zomeropnamen, kleur)
onderwerp	aanduiding tracé
aanmaakschaal	1:1
aanmaakdatum	17/10/2016
aangemaakt door	ABO nv
bron	Geopunt